

OsloMet – Storbyuniversitetet

Sofie Elise Oksavik

Er homofile med og uten minoritetsbakgrunn dekket på en mangfoldig måte i Norges største avis?

*En kvantitativ innholdsanalyse av VG Nett sin nyhetsdekning av homofile med
og uten minoritetsbakgrunn*

Masteroppgave ved Institutt for journalistikk og mediefag

Samfunnsvitenskapelig fakultet

OSLOMET – STORBYUNIVERSITETET

September 2021

Er homofile med og uten minoritetsbakgrunn dekket på en mangfoldig måte i Norges største avis?

En kvantitativ innholdsanalyse av VG Nett sin nyhetsdekning av homofile med og uten minoritetsbakgrunn

© Sofie Elise Oksavik

2021

Er homofile med og uten minoritetsbakgrunn dekket på en mangfoldig måte i Norges største avis? En kvantitativ innholdsanalyse av VG Nett sin nyhetsdekning av homofile med og uten minoritetsbakgrunn

<http://oda.oslomet.no>

Sofie Elise Oksavik

Sammendrag

Mediemangfold handler om at mediene bør reflektere ulike synspunkter og perspektiver. Dette er ønskelig fordi en variert dekning av kjønn- og seksualitetsmangfold i media øker bevisstheten rundt seksualitet og mangfold, og kan føre til større forståelse og aksept i samfunnet. De siste tiårene har homofile fått en mer fremtredende plass i den norske mediedekningen. Selv om det kan se ut til at medias generelle framstilling av seksuelle minoriteter har forbedret seg siden dagene homofile ble sett på kun som offer og skurker, kan det fremdeles dukke opp stereotypiske representasjoner av homofile. I denne masteravhandlingen ønsker jeg å undersøke hvordan homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er dekket i VG Nett sine nettartikler, og i hvilken grad det er mangfold i dekningen. Masteroppgaven bygger på en kvantitativ tilnærming, hvor det er anvendt en kvantitativ innholdsanalyse med VG Nett som case. Denne metoden er anvendt for å kartlegge mønstre og omfang i dekningen av homofile identiteter, for å undersøke om det er et mangfold av homofile i kildeutvalget. Den kvantitative innholdsanalysen tar også for seg en rolleanalyse. Analysen avdekker at homofile med og uten minoritetsbakgrunn opptrer i syv ulike roller i dekningen. Disse rollene er den *politiske forkjemper-rollen*, *offerrollen*, *homonormativ rolle*, *nøytral rolle*, *skurkerolle* og *helterolle*. Masteroppgavens viktigste resultater viser at homofile etniske minoriteter er synlig i liten grad, elitekilder dominerer det totale kildematerialet, heterofile taler på vegne av homofile i saker som angår dem og til sist, homofile med og uten minoritetsbakgrunn tildeles stereotypiske roller i VG Nett sin dekning i tidsrommet 2016 til 2020.

Abstract

Media diversity is about how media should reflect different views and perspectives. This is desirable because a varied coverage of gender and sexuality diversity in the media increases awareness of sexuality and diversity and can lead to greater understanding and acceptance within society. In recent decades, gays have gained a more prominent place in the Norwegian media coverage. Although it may seem that the media's general attitudes towards sexual minorities have improved since gays were seen only as offers and villains, stereotypical representations of this minority may still emerge. I want this master's dissertation to examine how gays and gays with ethnic minority backgrounds are covered in VG Nett, and to what extent there is diversity in the coverage. The thesis deals with the coverage of homosexuals with and without a minority background in online newspaper articles taken from VG Nett. The master's thesis is based on a quantitative approach, where qualitative content analysis of VG Nett is used as a case. This method is used to map the extent of homosexual identities and whether there is diversity in the source material. In the quantitative analysis of roles, the results show that homosexuals with and without a minority background perform in seven different roles in the coverage. These roles are *the political champion role, the victim role, the homonormative role, the neutral role, the villain role and the hero role*. The results of the analysis show that gay ethnic minorities are not very visible, elite sources dominate the source material, heterosexual sources talk on behalf of gays in matters concerning them, and gays with and without minority backgrounds share stereotypical roles in VG Nett's coverage in the period 2016 to 2020.

Forord

Etter en lang, krevende, men spennende tid, vil jeg endelig sette mitt siste punktum. En masteroppgave skriver ikke seg selv. Det har jeg lært nå. Det krever vilje, innsats, enormt engasjement og ikke minst interesse. Dette er noe jeg hadde mye av før jeg startet å skrive, men som jeg bare har fått masse mer av underveis.

Det å skrive en masteroppgave har vært en mye mer krevende prosess en jeg først hadde sett for meg, med både oppturer og nedturer. Det har vært spennende tid, med en bratt læringskurve.

Jeg vil gjerne gi en takk til alle som har bidratt til å hjelpe meg med å komme i mål. Først og fremst vil jeg takke familien min for korrektur og god støtte gjennom hele prosessen. Så, vil jeg gi en takk til mine medstudenter, Charlotte og Anette, we did it!

Ikke minst, vil jeg gi en stor takk til min veileder Ragnhild K. Olsen, for fantastiske tilbakemeldinger og oppmuntrende ord. Jeg ville ikke vært foruten!

Helt til slutt vil jeg takke min kjære Christian for å ha hold ut med meg i mine lengste dager, og takke for våre mange turer til butikken for å kjøpe Redbull og snacks på lange kvelder.

Oslo, 9. september 2021

Sofie Elise Oksavik

Innholdsfortegnelse

1.0 INTRODUKSJON	1
1.1 BAKGRUNN FOR OPPGAVEN	1
1.2 HOMOFILE OG HOMOFILE ETNISCHE MINORITETER	1
1.3 MEDIEMANGFOLD OG REPRESENTASJON.....	4
1.4 OPPGAVENS CASE – VG NETT	5
1.5 OPPGAVENS OPPBYGGING	6
2.0 TEORETISKE PERSPEKTIVER	6
2.1 MEDIA OG KULTURELT MANGFOLD	7
2.2 SYNLIGHET OG USYNLIGGJØRING I MEDIA	10
2.3 ROLLETEORI OG STEREOTYPI.....	13
2.3.1 NORMALITET	18
2.4 HOMOFILE OG ETNISCHE MINORITETER I MEDIA.....	19
2.5 ETNISCHE MINORITETER	20
2.5.1 TIDLIGERE STUDIER PÅ HOMOFILE ETNISCHE MINORITETER.....	21
2.6 NYHETSVERDIER	23
2.7 OPPSUMMERING AV TEORIKAPITTELET	24
3.0 METODISK TILNÆRMING	25
3.1 KVANTITATIV INNHOLDSANALYSE	25
3.2 VALG AV ENHETER	27
3.3 KODINGSENHET.....	29
3.4 INNHENTING AV MATERIALET	30
3.5 VARIABLER	32
3.5.1 <i>Hvor omfattende er deknningen?</i>	33
3.5.2 <i>Hvilke kilder opptrer i deknningen?</i>	34
3.5.3 <i>Hvilke roller har homofile i deknningen?</i>	35
3.5.4 <i>Hvilke temaer tas opp i deknningen?</i>	37
3.6 METODISKE REFLEKSJONER	38
3.7 OPPSUMMERING AV METODEKAPITTELET.....	42
4.0 PRESENTASJON AV FUNN	42
4.1 HVOR OMFATTENDE ER DEKNINGEN AV HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK MINORITETSBAGGRUNN I ANTALL SAKER?	43
4.2 HVILKE KILDER OPPTRER I DEKNINGEN NÅR DET GJELDER ANTALL, KJØNN, YRKE OG ETNISITET?	44
4.3 HVILKE ROLLER HAR HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK MINORITETSBAGGRUNN I DEKNINGEN?	47
4.3.1 <i>Politisk forkjemper-rollen</i>	48
4.3.2 <i>Stå frem-rollen</i>	49
4.3.4 <i>Offerrollen</i>	49
4.3.3 <i>Homonormativ rolle</i>	49

4.3.4 Nøytral rolle	49
4.3.5 Skurkerolle og helterolle	50
4.4 HVILKE TEMA TAS OPP I DEKNINGEN AV HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK.....	50
MINORITETSBAKGRUNN, OG HVILKET FOKUS HAR DEKNINGEN?	50
4.4.1 Politikk.....	51
4.4.2 Religion og livssyn	51
4.4.3 Sosiale forhold.....	52
4.4.4 Kriminalitet	52
4.4.5 Sport og kultur og underholdning	52
4.4.6 Hvilket fokus har dekingen?.....	53
5.0 DRØFTING AV FUNN	55
5.1 HVOR OMFATTENDE ER DEKNINGEN AV HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK MINORITETSBAKGRUNN I ANTALL SAKER?	56
5.2 HVILKE KILDER OPPTRER I DEKNINGEN NÅR DET GJELDER ANTALL, KJØNN, YRKE OG ETNISITET?	58
5.3 HVILKE ROLLER HAR HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK MINORITETSBAKGRUNN I DEKNINGEN?	63
5.3.1 Politisk forkjemper-rolle.....	63
5.3.2 Stå frem-rollen	64
5.3.3 Offerrollen.....	67
5.3.4 Homonormativ rolle	70
5.3.5 Skurke- og helterolle	71
5.4 HVILKE TEMA TAS OPP I DEKNINGEN AV HOMOFILE OG HOMOFILE MED ETNISK MINORITETSBAKGRUNN, OG ER DEKNINGEN KONFLIKTORIENTERT?	73
5.4.1 Politikk.....	73
5.4.2 Religion og livssyn	74
5.4.3 Sosiale forhold.....	76
5.4.4 Kriminalitet	77
5.4.5 Sport.....	78
5.4.6 Hvilket fokus har dekingen?.....	79
6.0 KONKLUSJON OG VEIEN VIDERE	82
6.1 KONKLUSJON.....	82
6.2 VEIEN VIDERE	84
LITTERATURLISTE	85

1.0 Introduksjon

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Dokumentarserien *Jævla homo* som ble sendt i NRK TV høsten 2017, handler om en homofil manns undersøkelser rundt homofil identitet og samfunnets syn på homofili i dag. Serien fikk stor medieoppmerksomhet i norske medier, og VG Nett publiserte en rekke debattinnlegg hvor temaet ble diskutert. Det understående er et eksempel på et debattinnlegg hentet fra *Jævla homo* (vg.no, 11.10.17):

«(...)det er minst like stort mangfold blant de skeive som de heterofile. Bare fordi vi opplever å ikke være en del av normen betyr ikke det at vi er mer tolerante overfor hverandre. At jeg ikke kan være homo fordi jeg ser for feminin ut har jeg hørt fra både hetero og homofile. Akkurat her synes jeg at programmet kommer til kort. Den viser bare to sider: den stereotypiske homokulturen og de som ligner mer på den heterofile normen.» (Theresa A., 2017)

Dokumentarserien sparket i gang en debatt, der særlig homofile ga uttrykk for sine meninger. Noen mente at representasjonen i serien forsterket en heteronormativ norm, og andre hevdet at serien ga uttrykk for at det var noe som manglet for å forstå betydningen av å være skeiv. Denne debatten vekket engasjement hos meg, og derfor ønsket jeg å undersøke om det er mangfold av homofile identiteter i dagens mediedekning, eller om mediene plasserer homofile inn i stereotypiske og ensidige roller.

1.2 Homofile og homofile etniske minoriteter

Først, vil jeg redegjøre for litt bakgrunnsinformasjon knyttet til homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i samfunnet. I oppgaven vil jeg ta i bruk begrepet homofil i sin opprinnelige betydning, som en fellesbetegnelse for homofile menn og lesbiske kvinner (Gjesvik, 2015).

De siste 50 årene har det vært en politisk utvikling i samfunnssynet på homofili, hvilket gjenspeiles i hvordan mediene dekker homofile. Noen hendelser som har hatt stor betydning for homofile og måten de blir fremstilt i mediene, er opphevelsen av straffebudet om homofili i 1972, den kjønnsnøytrale ekteskapsloven i 2009 og senere adgangen til likekjønnede vigsler

i kirka i 2017. Disse juridiske og politiske endringene speiler en forbedring i mer generelle holdningsendringer og har ført til bedre levekår for lesbisk, homofil, bifil, transperson og interkjønnpersoner (lhbti)-personer (Grønningsæter et al., 2013). Endringen i hvordan homofile blir fremstilt i mediene, kan muligens knyttes til holdningsendringer og generelt økt kunnskap om seksuelle minoriteter i samfunnet.

I dag blir lhbti-personer i stadig større grad presentert positivt i media, men det betyr ikke at framstillingene er helt feilfrie. Helt siden 1960-tallet da homofile startet å dukke opp i mediene, har homofile personer konsekvent blitt tillagt ulike stereotypiske roller, slik som skurker, kriminelle, psykisksyke og ofre for vold (McInroy & Craig, 2016, s. 34). McInroy og Craig hevder at det mangler et mangfold av ulike representasjoner av skeive med hensyn til varierte identitetsmarkører slik som ulike etnisiteter, alder og sosioøkonomiske statuser (Dhoest & Simons 2012, GLAAD, 2015 ref i McInroy & Craig, 2016, s. 34).

Grønningsæter, Kristiansen og Lescher- Nuland (2013) påpeker at det i dag er mindre krevende å være homofil enn det var for noen tiår siden, spesielt fordi holdningene ovenfor lhbti-personer stadig blir mer positive (Grønningsæter et al., 2013). Levekårsundersøkelser av homofile viser at de i dag får større aksept, men at homofile fremdeles mottar negativ omtale i samfunnet (Anderssen & Malterud, 2013, s. iii). Til tross for at samfunnsholdningene og levekårene for homofile har forbedret seg, er det fremdeles vanskelig og utfordrende å være homofil i det norske samfunnet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2018). I tråd med dette har skjedd en økning i antall rapporterte saker for hatkriminalitet, som i størst grad består av hatefulle ytringer og kroppskrenkelser (Hansen I. , 2020). En årlig rapport fra politiet viser at det totalt er størst andel som opplever hatkriminalitet på grunn av etnisitet (58 prosent), deretter seksuell orientering, lhbti (20 prosent), etterfulgt av religion (20 prosent) og til slutt nedsatt funksjonsevne (3 prosent) og antisemittisme (2 prosent). Disse funnene viser at både etniske og seksuelle minoriteter er i stor grad utsatt for hatkriminalitet i samfunnet.

Holdningene rundt homofili i Norge går stadig i positiv retning, noe som ikke er tilfellet i alle land. I flere land er det fremdeles ulovlig å være homofil, og enkelte steder er det fengselsstraffer og dødsstraffer for homofili. Dette er spesielt i land med konservative religiøse tradisjoner (Ilga World, 2020). Det er også enkelte kristne og muslimske miljøer

som hevder at helbredelse kan ta bort homofile følelser. ...og driver «homoterapi». Temaet homofili ble mye diskutert i norske medier, spesielt etter homofile tv-personlighet Morten Hegseth, produserte dokumentarserien Homoterapi på VGTV høst 2017. Stortinget arbeider fremdeles med å forby homoterapi, uten at det skal gå utover religionsfriheten (vg.no, 05.11.19).

Homofile har fått en mer fremtredende plass i mediene de siste tiårene (Eide, 2014, s. 47), mens utfordringer knyttet til at lhbt-personer med etnisk minoritetsbakgrunn har fått økt medieoppmerksomhet kun de siste årene (Eggebø, Stubberud, & Karlstrøm, Levekår blant skeive med innvandrerbakgrunn i Norge, 2018, s. 98). En stor del av de etniske minoritetsgruppene som bor i Norge har opphav fra andre land, og har kommet til landet som følge av et ønske om arbeid, familieinnvandring eller utdanning. Innvandringen var relativt lav i Norge frem til 1970-tallet, men har økt de siste tiårene (Tønnessen, 2021). Tidligere forskning på innvandrere gjort av Ottar Hellevik og Tale Hellevik, viser en positiv utvikling av holdninger til innvandrere og innvandring mellom 1993 og 2015 (2017, s. 274). Dette kan skyldes en generasjonsutskiftning og standpunktsskiftning i befolkningen. Det kan også komme av et hevet utdanningsnivå, flere innvandrere i befolkningen og økt oppslutning av idealistiske og moderne verdier (Hellevik & Hellevik, 2017, s. 274).

Det er tidligere blitt forsket på homofiles representasjon i mediene både nasjonalt og internasjonalt. Det er imidlertid forsket lite på homofiles mediedekning i nyere tid, og da særlig med henblikk på representasjon av homofile med minoritetsbakgrunn. Det første forskningsprosjektet som undersøkte levekårene til skeive med innvandrerbakgrunn i Norge, ble publisert i 2018. Denne forskningen viser at skeive med innvandrerbakgrunn er ekstra utsatt for marginalisering. Marginalisering kan bety tilsidesettelse eller usynliggjøring, og kan handle om ulike former for ekskludering av grupper i samfunnet (Eide & Simonsen, 2007, s. 144). Eggebø, Stubberud og Kalstrøm (2018, s. 9) hevder at personer med innvandrerbakgrunn som er skeive opplever diskriminering på grunn av deres innvandrerbakgrunn, hudfarge, religion eller en kombinasjon av disse. I tillegg opplever de marginalisering og diskriminering fordi de bryter med normer for kjønn og seksuell orientering.

1.3 Mediemangfold og representasjon

Mediemangfold, også kalt mediepluralisme, handler om at mediene bør reflektere ulike interesser, verdier og kulturer i samfunnet, og gi offentligheten tilgang til bredde i utvalg av stemmer (NOU 2017:7 – Det norske mediemangfoldet). Dette er ønskelig fordi en variert dekning av ulike kjønnsidentiteter i media øker bevisstheten rundt seksualitet og mangfold, og kan føre til større forståelse og aksept i samfunnet. Selv om det kan se ut til at medias generelle framstilling av seksuelle minoriteter har forbedret seg siden dagene homofile ble sett på kun som offer og skurker, kan det fremdeles dukke opp stereotypiske representasjoner. Tidligere har homofile med etnisk minoritetsbakgrunn vist seg å være bortimot fraværende i mediedekningen (Ross, 2019, Eide, 2014).

Når man skal undersøke om det eksisterer et mangfold av homofile i mediene, vil det være relevant å se på hvilke representasjoner homofile har fått i mediene tidligere. Et eksempel på dette er Anders Gjesvik (2020), som har undersøkt hvilke diskurser som eksisterer av den homofile mannen i Norge i dag. Han trekker frem tre eksempler på diskurser som kommer frem i den årlige feiringen av Gay Pride. For eksempel, mannlige deltakere som bærer plakater med politiske slagord (homopolitisk), danser gjennom gatene i kjole (radikal skeiv) og de som går i vanlige klær, men klager over at de andre vekker homofobi (homonormativ) (Gjesvik, 2020, s. 105).

Mediene har på mange måter en makt til å produsere journalistikk på en måte som de selv ønsker, for eksempel ved bruk av nyhetsverdier som konflikt eller sensasjon. Elisabeth Eide hevder i sin studie at når lhbt-personer blir dekket i media er det typisk at fokuset er på annerledeshet som et hovedtrekk ved individet (Eide, 2014). Denne annerledesheten kan bidra til å forsterke at en gruppe står utenfor samfunnet og dermed ikke er en del av majoriteten. Ensidig representasjon av skeive kan gi uttrykk for maktbruk ved at det kun er få historier og individers meninger som blir representert (Torget, 2018, s. 252). Det vil si at når homofile blir dekket i mediene, er det ofte søkelys på deres seksuelle orientering som noe annerledes ved deres identitet. Dette kan henge sammen med at vi lever i et heteronormativt samfunn, noe som betyr at heteroseksualitet stort sett alltid blir tatt for gitt frem til det motsatte er bevist (Budfir, 2021).

1.4 Oppgavens case – VG Nett

I denne masteroppgaven er søkelys på netteksemplaret av avisen Verdens Gang, VG Nett. Den landsdekkende avisen tilbyr flere ulike digitale tjenester deriblant VG+, VG Nett og VGTV. Mediehuset VG er per dags dato den største avisen i landet, med flest antall digitale brukere (Mediebedriftene, 2021). Avisen har en egeninteresse i å fylle en viktig samfunnsrolle samtidig som de har et ønske om profitt, altså at mediehuset går i overskudd (Barland, 2012, s. 13). Deres journalistikk er ment å være helt uavhengig, både av markedene den skal selges i, sine kilder, av eiere, av teknologi, praktiske muligheter, og av de politiske omgivelsene (Barland, 2012, s. 13). Avisen, som skulle reise landet etter okkupasjonstiden, utkom i 1945. VG startet opp med høye idealer og lave budsjetter, og er i vår tid blitt Norges største avis. Avisen opplevde i likhet med andre mediehus stor nedgang i antall kjøpte papiraviser, men fulgte den teknologiske utviklingen og gikk over digitalt format, hvor VG Nett ble etablert i 1995 (vg.no, 06.10.2005). VG sin historie er uløselig sammenvevd av sosialt, politisk og kulturelt, med etterkrigstidens Norge (Eide M., 1995, s. 16). Avisen kan knyttes til stikkord som gjenreisning, modernisering, forbrukerkultur, velferdsstat og demokrati – med andre ord, forhold som griper direkte inn i menneskers hverdag og påvirker deres rolle som samfunnsborgere og avislesere (Eide M., 1995, s. 17). Mediehuset har i lang tid bidratt til viktige debatter om samfunnssyn og samfunnsstyring, og har satt sitt preg på det offentlige liv (Eide M., 1995, s. 36). Den nyhetsledende avisen er en viktig aktør og arena for samfunnsdebatt, og vant to priser i 2021 for årets mediehus og årets nyskapning (Mediebedriftene, 2021).

Min interesse i denne masteravhandlingen er å undersøke om det eksisterer et mangfold av homofile i VG Nett sin dekning av homofile med og uten minoritetsbakgrunn og om dekningen er mangfoldig. Problemstillingen er:

Hvordan dekkes homofile og homofile med minoritetsbakgrunn i VG nett, og i hvilken grad er det mangfold i dekningen?

For å besvare problemstillingen vil jeg undersøke hvordan VG Nett har representert homofile, med utgangspunkt i de fire underspørsmålene jeg vil redegjøre for i slutten av kapittel 2.

Gjennom den kvantitative undersøkelsen vil jeg undersøke hvilke karakteristikk ved individene som kommer frem i deknningen og i hvilken grad homofile blir synliggjort, samt hvilke roller de opptrer i. Ved å svare på oppgavens problemstillinger ønsker jeg å bidra med ny innsikt og kunnskap på feltet.

1.5 Oppgavens oppbygging

Innledningsvis har begrepet mangfold blitt presentert, og hvilken rolle mediene spiller i å formidle et mangfold av homofile.

I oppgavens **første kapittel** har det nå blitt kort gjort rede for litt av bakgrunnen for tema og problemstilling, samt litt av bakteppe for homofiles historie med synliggjøring i samfunnet og deres dekning i mediene. I **kapittel to**, vil jeg beskrive oppgavens teoretiske perspektiver og rammeverk, hvor jeg vil gå dypere inn på aktuelle teorier og tidligere forskning for å belyse aspekter i oppgavens analysedel. I **kapittel tre** fremkommer metodiske valg med beskrivelse av hvorfor, hvordan og på hvilken måte den kvantitative innholdsanalysen er utført. I **kapittel fire**, vil oppgavens analysedel bli presentert. Analysedelen er delt inn i to; den første delen presenterer funn, i den andre delen drøftes funnene opp mot relevant teori. Dette blir etterfulgt av en oppsummerende diskusjon. I **kapittel fem** kommer oppsummering og konklusjon. Til slutt kommer forslag til videre forskning.

2.0 Teoretiske perspektiver

I dette kapittelet vil jeg redegjøre for oppgavens teoretiske referanseramme. For å beskrive relevansen av mangfold i mediene vil jeg redegjøre for relevant forskning som beskriver verdien av variert representasjon i mediene. For å belyse dette vil jeg redegjøre for ulike teorier innenfor medie- og journalistikkfeltet, knyttet til representasjon i media.

Gjennomgående vil jeg gå tydelig inn på sentrale funn og begreper i de aktuelle teoriene og relevant foreliggende forskning på feltet. Underveis i teorikapittelet vil oppmerksomheten være rettet mot medienes rolle som demokratisk institusjon, som kultur og identitetsformidler. Teoriene jeg har lagt vekt på vil samlet sett bidra til å plassere oppgave i en teoretisk kontekst.

Med søkelys på representasjon, vil jeg presentere hvordan homofile med og uten etnisk bakgrunn har blitt dekket i mediene tidligere, knyttet til begreper som synliggjøring, marginalisering, roller, stereotypi og normalitet. Til slutt vil jeg avslutte med en kort oppsummering.

2.1 Media og kulturelt mangfold

Nå som jeg har vært inne på at det eksisterer et mangfold av homofile, er det vesentlig å gå dypere inn på hva mangfold er og hva det betyr for representasjon. Mediemangfold handler hovedsakelig om at mediene har en viktig samfunnsoppgave med å formidle, produsere og representere et mangfold for offentligheten. Når det er snakk om mediemangfold, er det tre ulike aspekter mangfold vurderes utfra. Det første aspektet er avsendermangfold, som handler om at det skal være et mangfold av ulike medieinstitusjoner og eierskap. Det andre er bruksmangfold, som angår hvordan brukerne faktisk tar imot innholdet som mediene formidler. Det tredje er innholdsmangfold, som dreier seg om at mediene skal fremme varierte perspektiver, ideer og mennesker i innholdet. Mediemangfold kan bli analysert på forskjellige måter, fra mediestructur og eierskap, til bruk og innhold (Kappinen, 2010, s. 4). Det sistnevnte vil stå i sentrum av denne oppgaven. Et journalistisk perspektiv på innholdsmangfold vil ha som mål at det skal eksistere en bredde av informasjon og ytringer, som vil kunne bidra til en større palett for borgernes meningsbygging (NOU, 2017:7, s. 20). Innholdsmangfoldet omtales ofte som indre mangfold, hvilket betyr at et mangfold av kilder til innhold vil bidra til reell informasjonsfrihet, som igjen er en del av ytringsfriheten (2017:7, s. 20). Innenfor innholdsmangfold kan det skilles mellom mangfold i innholdstype, demografisk mangfold og mangfold av ideer, perspektiver og syn som kommer til uttrykk. Hvor demografisk mangfold er basert på en forståelse av ulike kjennetegn som alder, kjønn, etnisitet eller seksuell orientering. Mangfoldet av ideer og perspektiver er en gjenganger i vurderinger av mediemangfold (NOU, 2017:7, s. 20), og vil være et hovedaspekt i denne oppgaven. I denne oppgaven vil jeg ha et normativt syn på mangfold, og undersøke om VG Nett presenterer et mangfold av homofile, bestående av varierte karakteristikk av etnisiteter, aldre, yrkesroller og kjønn.

Journalistikk og mediemangfold er som jeg har vært inne på, nært knyttet til ytringsfrihet og demokrati. Uten et mangfoldig medietilbud hvor ulike mennesker og perspektiver får komme til orde, vil det ikke være et fungerende demokrati. Det er derfor medienes oppgave å ivareta

dette. Mediene blir primært betraktet som en del av den politiske og kulturelle offentlighet, slik at de offentlige skal legge til rette for et mediasystem som sørger for at borgerne får den informasjonen som er vesentlig at de får. I NOU *Det norske mediemangfoldet: En styrket mediepolitikk for borgerne* (2017:7) formidles det at mediemangfoldets mandat vektlegger mangfold som utgangspunkt for ytringsfrihet. Det formuleres slik: «I norsk sammenheng er imidlertid ikke mangfold et isolert mål, men et middel for ytringsfriheten, inkludert informasjonsfrihet for borgerne» (NOU, 2017:7, s. 18). Norsk presse har derfor en viktig samfunnsoppgave ved å opplyse borgerne og gi informasjon om hva som foregår i samfunnet. Dette er viktig for at den offentlige samfunnsdebatten skal finne sted, som er nødvendig for at et demokrati skal fungere. Pressen skal være uavhengig, fri og skal jobbe med å avdekke kritikkverdige forhold i samfunnet. Den fungerer som en «vaktbikkje» og en fjerde statsmakt for samfunnet. Pressen har et ansvar for at flere ulike syn kommer frem i offentligheten, slik det står skrevet i Vær Varsom-plakaten §1.2 «Pressen ivaretar viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk. Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk».

Mangfold handler også om kultur, noe teoretikeren Eguenia Siapera (2010) har undersøkt i sin bok *Cultural Diversity and Global Media*. Hun forstår begrepet *kulturelt mangfold* som summen av ulikheter knyttet til individers etniske eller kulturelle bakgrunn, kjønn, seksualitet, perspektiver og forståelse (2010, s. 7). Siapera argumenterer for at man konstruerer sine egne kulturelle identiteter i og gjennom mediene (2010, s. 7). Mangfoldbegrepet kan derfor forstås gjennom måten identiteter blir formidlet på gjennom mediene (2010, s. 7). Hvordan en sosial gruppering framstilles, både gjennom tekst og bilder i mediene, er essensielt for det vil kunne forme hvordan medlemmene i gruppen ser seg selv (Gjesvik, 2020, s. 127).

For å få en generell forståelse av hva kultur er, fastslår sosiologen Stuart Hall at kultur handler om «delte meninger», at man gjennom språket deler og skaper ulike betydninger. Kultur er avhengig av at deltakerne tolker det som skjer rundt dem, og dermed «gir mening» til verden rundt seg. Vi gir mening til ting gjennom hvordan vi representerer dem: måten vi beskriver dem, historiene vi forteller, bildene vi produserer, følelsene vi forbinder med dem og verdier vi tillegger dem (Hall, 1997, s. 3). Denne meningen gir mennesker en følelse av egen identitet, av hvem man er eller hvor man tilhører. Dette er bundet til spørsmål om hvordan kultur blir brukt til å vise og opprettholde identitet og forskjell mellom ulike grupper

i samfunnet (Hall, 1997, s. 3). Sosiologen John Thomson argumenterer, i likhet med Hall, at mediernes rolle har en større betydning enn bare å formidle budskap. Han påstår at måten ting blir synlige på er gjennom medierepresentasjon (Thomson ref i Siapera, 2010, s. 6). Disse kan være synlige fra de vinklene som media velger, enten synlige eller usynlige, enten det er rettet mot kommunikasjon som kan gi umiddelbar respons eller ikke (Siapera, 2010, s. 6). Det er betydningsfullt at mennesker med ulike bakgrunner og seksuelle preferanser også får en plass i media og gjerne uten å falle inn under stereotypiske kategorier.

Når det er snakk om mangfold, blir ofte begrepet *minoritet* og *majoritet* trukket fram. *Minoritet* betyr at noe er i mindretall, hvorav *majoritet* står for det motsatte, at noe er i flertall (Nilstun, 2021). Begrepet *minoritet* har blitt brukt for å definere mennesker med forskjellig etnisk og rasemessig bakgrunn, men blir også brukt til å beskrive lesbiske kvinner og homofile menn. De ulike kategoriene definerer deres avvik fra en norm som er hvit, mannlig, kristen og heterofil. Disse avvikene gjenspeiles i det bildet media skaper (Gross, 2001, s. 12). Larry Gross hevder at minoriteter ofte deler en felles medieskjebne av relativ usynlighet og nedverdiggende stereotyper (2001, s. 12). Det finnes viktige likheter og forskjeller i hvordan ulike minoriteter blir behandlet i mediene. Derfor vil effekten av mediebildene være forskjellig utfra hvilken minoritet som blir fremstilt (2001, s. 12).

Seksuelle minoriteter, slik som homofile og lesbiske, skiller seg ut på sentrale måter fra de rasemessige og etniske minoritetene. Dette ved at man ikke er født inn i en familie eller et samfunn med personer som deler samme minoritetsstatus (2001, s. 13). Homofile og lesbiske kan identifiserer seg selv som en minoritet, og det kan variere når forståelse av sin egen identitet fremstår. Det er derfor essensielt at homofile minoriteter har forbilder i media som likner en selv, for det å ha rollemodeller i media med liknende egenskaper som seg selv, kan gi homofile høyere selvtillit. Det virker rimelig å forvente at lhbti-personer som har tilgang til forbilder i mediene kan ha høyere selvtillit enn de som mangler slike forbilder (Gomillion & Giuliano, 2011, s. 331). Homofile identiteter har møtt ulike utfordringer knyttet til å utvikle en positiv identitet mot et bakteppe av sosialt stigma og marginalisering (Mohr & Kendra, 2011, s. 234). Dette vil jeg gå dypere inn på i det kommende.

Gripsrud beskriver at forholdet mellom medier og våre identiteter er at vi danner oss bilder av oss selv i interaksjon med våre omgivelser. «Mediene tilbyr stoff vi forstår oss selv i lys av»

(Gripsrud, Mediekultur, mediesamfunn, 1999, s. 32). Mediene hjelper samfunnsinstitusjoner med å fortelle oss hva det betyr å være gutt eller jente eller hva det betyr å være barn og voksen. Vår identitet er med andre ord et nettverk av likheter med og forskjeller fra andre mennesker (Gripsrud, Mediekultur, mediesamfunn, 1999, s. 16). Jostein Gripsrud påpeker at selv om mediernes tilbud er mangfoldig, er det ikke opplagt at mediene reflekterer og viser alle de identitetene som finnes i samfunnet (1999, s. 20). Mangfold dreier seg om begreper som inkludering, bredde av informasjon, ytringer og identiteter. Mediene spiller en essensiell rolle i hvordan det norske samfunnet bestående av ulike etnisiteter, kulturer og religioner blir forstått (Fonn, Orgeret, & Simonsen, 2012, s. 298).

Det å undersøke representasjonen av mangfold i mediene er vesentlig fordi mediene på mange måter speiler samfunnet vi lever i. Representasjon står sentralt for både kunnskapsproduksjon og kunnskapsformidling (Torget, 2018, s. 252). Det er sentralt at representasjon blir gjort på korrekt måte, for mediefortellinger har en makt til å produsere og reprodusere meninger om medlemmene av en gruppering (Gjesvik, 2015, s. 129). Dermed kan representasjoner fremme forståelsen majoriteten har til en bestemt gruppe. Når man jobber med spørsmål knyttet til seksuelle minoriteter har man å gjøre med mangfoldige, varierte identiteter og erfaringer som svarer på medierepresentasjon på forskjellige måter. Mangfoldet av de ulike stemmene som kommer til ordet i nyhetssaker gjenspeiler i hvilken grad et mangfold av meninger er representert, som er et utgangspunkt for ytringsfrihet i et demokratisk samfunn. Ved å undersøke hvordan mediene representerer homofile gjennom ulike visuelle framstillinger og gjennom rolletildeling, kan dette gi et bilde av hvordan mediene kan påvirke og skape en oppfattelse av ulike grupper i samfunnet.

Den forskningen som er presentert i dette underkapittelet understreker viktigheten av mediemangfold og representasjon av ulike interesser, kulturer og identiteter. Noe mediene er med på å skape og gi meninger til. Mangfold i mediene spiller en viktig rolle i å fremme samfunnet som består av varierte karakteristikk. Det er derfor avgjørende mangfoldet som eksisterer i samfunnet blir synliggjort i mediene.

2.2 Synlighet og usynliggjøring i media

I det kommende vil jeg gjøre rede for ulike begreper knyttet til synliggjøring og usynliggjøring i media, med søkelys på homofile og etniske minoriteter. Begreper som marginalisering, skygger, blindsoner og stereotypier vil i det undergående blir knyttet til medierepresentasjon.

Det første begrepet jeg vil gå nærmere inn på er marginalisering. Elisabeth Eide har forsket på homofile, lesbiske og skeive individer sine medieerfaringer. Hun beskriver at marginalisering i mediene innebærer at en gruppe mennesker faller utenfor mediernes dekning og knapt blir presentert. Eide beskriver at enkelte mennesker og individer ser ut til å ha en selvfølge adgang til mediene, mens andre aldri eller sjelden slipper til (2007, s. 142). Betydningen av marginalisering stiger når mediernes innflytelse på våre liv øker (Eide, 2007, s. 142). Eide beskriver marginalisering slik:

«Marginalisering er en form for sortering - i mediene som ellers i samfunnet. Den kan være symptom på et demokratisk problem, når mediene gir tydelige signaler om hvilke meninger som «teller» mens andre stemmer helt forstummer.» (Eide, 2007, s. 143).

En viktig del av marginalisering handler om representasjon. Eide og Simonsen stiller seg spørrende til hvem som snakker for hvem i media, og om en majoritetsperson kan snakke på vegne av innvandrere eller om en mann kan snakke på vegne av kvinner (Eide & Simonsen, 2007, s. 152). Faren ved at mediene tillater majoritetspersoner til å tale for marginaliserte er at dette indirekte signaliserer at minoritetsgrupper ikke er velartikulerte nok til å snakke for seg selv (2007, s. 153). Dersom dette mønsteret skal forsvinne må talspersonene selv bidra til å skape rom for andre stemmer, for dem som har erfaringene nedfelt i sin historie. Det bør heller ikke utelukkes at man kan snakke på vegne av hverandre, for hvis ingen kan snakke på vegne av andre vil det da gå i motsatt retning, at det bli skapt et *vi* og *dem*.

Marginalisering kan ta andre former, slik som blindsoner og medieskygger som jeg vil gå nærmere inn på i det understående. Som nevnt har tidligere forskning på minoriteter, deriblant på homofile og personer med etnisk bakgrunn, viser at de har hatt en tendens til å bli usynliggjort i mediedekningen (Eide, 2014, Eide & Vold, 2014, Casullo, 2001). Mediernes demokratiske rolle knyttes ofte til idealet om mangfold, hvor det motsatte kan forstås gjennom begrep som blindsoner, skygger, hvite flekker eller nyhetsørken (Mathisen & Morlandstø, 2019, s. 23). Disse begrepene beskriver Mathisen og Morlandstø står for ulike

tilnærminger som beskriver fravær av journalistisk dekning i en eller annen forstand, hvor begrepet *skygge* står for ensidig eller overfladisk rapportering, slik at enkelte sosiale eller geografiske grupper forblir usynlige og ikke kommer til ordet (Nord & Nygren, 2002 ref i Mathisen & Morlandstø, 2019, s. 23).

Lesbiske, homofile og bifile mennesker står overfor en utfordring med å utvikle en positiv identitet mot et bakteppe marginalisering (Mohr & Kendra, 2011, s. 1). Hvordan mediene representerer saker om ulike minoriteter eller om de ikke blir dekket i det hele tatt, er en nøkkelfaktor i å fastslå hvordan majoritetspublikummet tenker om minoriteter i samfunnet (Ameli, Marandi, Ahmed, Kara, & Merali, 2007, s. 7). Ameli et al. har i sin studie undersøkt britiske medier og representasjonen av muslimer. De hevder at mediene skaper usynlighet for minoriteter. På de ene side ved å marginalisere stemmene deres, og på den andre siden ved å fremstille minoriteter med negative stereotypiske trekk (2007, s. 7). Et av målene med å analysere representasjon er å forstå hvordan det kan påvirke offentlig forståelse og synspunkter (Ameli et al., 2007, s. 9). Media kan påvirke og tilpasse våre ideer om en gruppe i samfunnet, noe som igjen kan påvirke deres posisjon gjennom fordommer, diskriminering og marginalisering (Ameli, 2007, s. 9). Hvis mediene presenterer ulike minoriteter feil og alltid viser et bilde som ikke er riktig, er det nødvendig å stille spørsmål rundt hvorfor dette gjøres. Ameli et al. beskriver at et enkelt svar på dette er at de som skaper denne «virkeligheten» aldri vil være helt objektive, fordi virkeligheten som presenteres er konstruert av blant annet journalister (Ameli et al., 2007, s. 10).

Som nevnt, er det flere tidligere studier som redegjør for at minoriteter ofte blir oversett eller usynliggjort, som kan ha en innvikling på hvordan ulike grupper får en følelse av identitet og tilhørighet i samfunnet (Ross, 2019, s. 4, Eide E. , 2014, Hellevik & Hellevik, 2017). Ifølge Castañeda og Cambell har mediene en enorm makt i samfunnet, spesielt for minoritetsgrupper (2006, s. 38). Mediene har altså makt til å synliggjøre, usynliggjøre og fremstille minoriteter på ensidige måter. Dersom bestemte grupper og individer blir skyggelagt eller blir fremstilt på stereotypiske måter tydeliggjør dette at det ikke er mangfold til stede i dekningen. Det er ikke bare etniske minoriteter som kan bli skyggelagt, men også eldre mennesker. Forskning fra Canada gjort av Hurd, Mahal, Ng og Kanagasingam (2020) viser at det har vært en tendens i mediene at eldre lhbt-personer ikke får komme til ordet i kildeutvalget. Dermed blir de skyggelagt, og når de først får uttale seg blir de eldre plassert inn i stereotypiske roller.

I Peggy Valcke, Miklós Sükösd og Robert G. Picard (2015) sin studie av mediepluralisme og mangfold, påstår de at det er lettere for noen å uttrykke sine synspunkter og delta i offentlig debatt gjennom mediene enn det er for andre. Dette hevder de er knyttet til fordelingen av kommunikasjonsmakt, som ved riktig tildeling i det offentlige rom vil skape en mer demokratisk offentlig sfære (Valcke, Sükösd, & Picard, 2015, s. 24). Denne «makten» som media har til blant annet å påvirke holdninger eller å sette dagsorden griper inn i mange forhold, både mellom mennesker, mellom institusjoner og mellom mennesker og institusjoner. (Schwebs, Ytre-Arne, & Østbye, 2020, s. 291). Sigurd Allern (2015, s. 99) hevder at en vanlig forklaring på medienes synliggjøring og usynliggjøring av ulike grupper, er i første rekke at de avspeiler de strukturelle maktforholdene i samfunnet som redaksjonene kan gjøre lite med. I tråd med dette, beskriver Larry Gross at når tidligere ignorerte grupper eller perspektiver får synlighet, vil måten de blir fremstilt gjenspeile skjevhetene og interessene til maktfulle personer, som vil definere den offentlige dagsorden (2001, s. 4). Det er interessant å stille spørsmålsteget ved i hvilken grad homofile blir presentert på en mangfoldig måte, og om etniske homofile minoriteter er synlige i VG Nett sin dekning av homofile.

Den forskningen som er beskrevet i det overstående, tydeliggjør at mediene både synliggjør, usynliggjør og tilskriver ulike grupper i samfunnet ulike roller i mediedekningen.

2.3 Rolleteori og stereotypi

I det kommende vil jeg kort beskrive hva det vil si at mennesker tildeles og opptrer i ulike roller, og gå nærmere inn på hva stereotypier betyr. Det er sentralt å ha en forståelse av hva det vil si at en person plasseres inn i stereotypiske roller, slik at det senere kan undersøkes om homofile blir plassert inn i stereotypiske fremstillinger i VG sin mediedekning.

Kildene i media skal representere bredden i samfunnet, så det er derfor sentralt at mediene fremmer et variert og bredt kildemangfold (Dahlstrøm, Nesheim, & Nyjordet, 2017). Media representerer og vedlikeholder ulike normer, verdier og holdninger i samfunnet. Begrepet «stereotypi» blir ofte brukt for å beskrive mennesker som har noen felles trekk. Media er også med på å opprettholde og skape stereotypier. Dette ved at de blant annet gjentatte ganger portretterer ulike komplekse identiteter på en forenklet måte, som kun trekker frem enkelte

kategorier og konsepter. Mennesker har en tendens til å generalisere kompleks informasjon ved å ivareta utvalgte funksjoner ved personen de oppfatter (Chung, 2007, s. 99). Stereotypier reflekterer en kultur sine holdninger og verdier til andre personer. Fra et sosiokulturelt perspektiv er stereotypi et produkt av overføring av sosial eller kulturell kunnskap (2007, s. 99).

Stereotypier i representasjon er sentralt til representasjonen av ulikheter. Richard Dyer hevder at vi alltid gir mening til ting gjennom kategorier, ved å blant annet tillegge en person visse roller personen utfører. Man tillegger personen medlemskap innen ulike grupper i henhold til klasse, kjønn, alder, «rase» eller seksuell preferanse (Dyer ref i Hall, 1997, s. 257). I Dahlstrøm, Nesheim og Nyjordet (2017) sin studie av kilder, hevder de at barn og eldre marginaliseres i norske medier. Dette er et funn som også kan virke gjeldene for homofile. I studien til Hurd, Mahal, Ng og Kanagasingam (2020) beskriver de at eldre homofile i Candadas nyhetsdekning marginaliserer og stereotypifiserer eldre homofile minoriteter i mediedekningen.

Ross redegjør for i sin studie at minoritetsgrupper ofte er overrepresentert i saker som omhandler kriminalitet i samfunnet (2019, s. 6). Hun beskriver at etniske minoriteter plasseres i slike stereotypiske roller i mediene (2019, s. 6). Dette kommer av at de «normale» dominerende gruppene ofte har for vane å skape stereotypier for å prøve å forme hele samfunnet i forhold til deres verdensbilde, verdisystem og ideologi (Hall, 1997, s. 258).

Elisabeth Eide (2014) har undersøkt medieerfaringene til en gruppe homofile, lesbiske og skeive personer. Hun redegjør for at den stereotypiske historien om den tapre minoritetspersonen som kjemper seg ut av skapet, fremdeles ser ut til å være en rammefortelling som journalistene vinkler homofile, lesbiske og skeive inn i (2014, s. 222). Eide hevder at dette har med et begrenset maktforhold og en form for regulert adgang til offentligheten (2014, s. 222). Mediene har mulighet til å ramme inn fortellinger om homofile, som for eksempel «offerfortellingen». Disse presentasjonene kan ofte virke stereotypiske ved at personer gjentatte ganger blir plassert innenfor roller som for eksempel *offerrollen*. Eide redegjør for at internasjonal forskning peker på tidlige stereotyper eller arketyper, slik som skurken/den perverse, den tragisk-suicidale, den prangende-komiske, den pedagogiske som skal lære heteroseksuelle om toleranse, og den homofile mannen som den heteroseksuelle kvinnens beste venn (Eide, 2014, s. 210). Selv om mye har hendt med representasjonen siden

homofile først ble synlige i mediene på 60-tallet, kan det se ut som at representasjonen i mediene ikke bestandig er mangfoldig. Homofile kan fremdeles bli plassert inn i stereotypiske representasjoner, slik som Eide sine informanter redegjør for.

Larry Gross påstår i sin studie på lesbiske kvinner og homofile menn i amerikanske medier, at homofile seksuelle minoriteter utgjør en antatt trussel til det «naturlige» seksuelle og den politiske orden. Dette fører til at mediene ofte kan fremstille homofile kontroversielt (2001, s. 13). Gjennom slik kontroversiell fremstilling, vil dette begrense måten homofile og lesbiske blir fremstilt i media de gangene de er presentert. Det vil også forme effekten av slike skildringer på bildet samfunnet generelt har av medlemmene av minoritetsgruppene (Gross, 2001, s. 13). Tett knyttet til menneskers politiske og kulturelle system ligger rollemønsteret som er knyttet til seksuell identitet, forestillinger om maskulinitet og femininitet, om de «normale» egenskapene og ansvaret til kvinner og menn. Dermed støtter disse definisjonene hva som er naturlig og normalt i den eksisterende sosiale strukturen, altså et sett med rollemønstre og forventinger til kjønn om hva som er «rett» og «galt» (Gross, 2001, s. 13). Dette kjønnssystemet støttes i sin tur av medienes dekning av seksuelle minoriteter. Gross hevder at homofile menn og kvinner ofte blir helt usynlige og ignorert av mediene, men når de dukker opp er det i roller som er «naturlige» for å opprettholde orden og er dermed snevert beskrevet. De stereotypiske bildene er alltid til stede, som for eksempel homofile identiteter som er avbildet på en nøye «antistereotypisk» måte som gjør oss oppmerksomme på fraværet av de «forventede» trekkene (Gross, 2001, s. 14).

Det finnes en rekke studier som har undersøkt hvordan media framstiller ulike seksuelle eller rasemessige minoriteter på stereotypiske måter. En amerikansk studie utført av McInroy og Craig har ved hjelp av kvalitative intervjuer, undersøkt hvordan ulike unge skeive personer opplever lhbt-personers representasjon. De har undersøkt hva unge skeive sine tanker rundt presentasjonen i tradisjonelle amerikanske medier, samt deres forståelse av ulike representasjon i tradisjonelle kontra moderne medier. McInroy og Craig har undersøkt hvordan medieinnholdet kan påvirke unge mennesker. Deltakerne i deres undersøkelse mener at kvaliteten på representasjon i massemediene var det mest kritiske aspektet for dem, til tross for økningen i representasjoner av skeive personer. Alle deltakerne var enige om at skildringene av lhbt-personer i mediene var en av de største utfordringene, fordi representasjonen i media var overveiende endimensjonal og stereotypisk (McInroy & Craig, 2016, s. 39). Deltakerne følte også at unge lhbt-personer i tradisjonelle medier ble fremstilt

som svake, usikre og ofre for mobbing (2016, s. 39). Som følge av denne stereotyperingen følte deltakerne at seksuell identitet ble det endimensjonale fokuset for de fleste karakterene (2016, s. 41). De mente derfor at unge seksuelle minoriteter ble representert dersom identitet var en kamp for personen, noe deltakerne ikke likte (2016, s. 41). Studien viste at informantene bekreftet at det var positivt med representasjoner av lhbt-personer i mediene, men fant de fleste karakterene i mediene var stereotypiske i stor grad, noe som hadde stor innvirkning på dem. De fleste deltakerne var enige om at unge skeive var begrenset til én identitet (McInroy & Craig, 2016, s. 40). McInroy og Craig sin studie konkluderte dermed at det manglet et mangfold i deknningen av homofile i de amerikanske mediene.

Med utgangspunkt i det Lars E. F. Johannessen, Tore Witsø Rafoss og Erik Børve Rasmussen (2018) og samfunnsforskeren Erving Goffman (Goffman, 1959) beskriver om roller, vil jeg nå presentere hva rolleteori innebærer. Rollebegrepet er ofte forbundet med teaterverden, hvor personer plasseres i roller i roller som «helt» eller «skurk». Rollebegrepet er også ofte brukt i samfunnslivet slik som kjønnsroller eller rollekonflikter (Johannessen et al., 2019, s. 219). Lars E. F. Johannessen, Tore Witsø Rafoss og Erik Børve Rasmussen definerer roller som:

«(...) sosiale posisjoner med bestemte forventninger og normer knyttet til seg. Med sosiale posisjon mener vi individets sosialt definerte «plass» i samfunnet, knyttet til blant annet yrker, kjønn, familie og hobbyer» (2019, s. 219).

Det finnes en rekke ulike typer roller. En type rolle kan velges fritt, for eksempel å være en fotballspiller. En annen type rolle er noe man må jobbe hardt for, slik som ettertraktede yrkesroller. Det finnes også en annen type rolle som man blir man født inn i eller plassert innenfor, slik som familie, etnisitet eller kjønn (Johannssen et al., 2019, s. 219), hvor sistnevnte vil bli studert nærmere i analysen for oppgaven. Roller har ofte visse forventninger knyttet til seg, dette kalles rolleforventninger (2019, s. 220). Det å inneha en rolle er å være underlagt andres makt (2019, s. 222). Dette henger sammen med at man er forventet å gjøre noe fremfor noe annet, og blir belønnet eller straffet ut fra hvorvidt man lever opp til forventningene. Roller er nært forbundet med makt, en lege vil få vite personlig informasjon av sine besøkende, det å gå full ute på byen en tirsdagskveld er mer sosialt akseptert av studenter enn andre, og det å gå i kjole er mer akseptert for kvinner enn menn (2019, s. 223). Forventninger til rolleinnhaveren kan variere fra kultur og subkulturer. En subkultur er definert som en bestemt gruppe eller et miljø som har andre forventninger til sine medlemmer

enn hva storsamfunnet har (Johannessen, 2019, s. 126). Eksempler på dette kan være religiøse konservative eller feministiske subkulturer. De fleste har en rekke sosiale roller, og som rolleinnhavere er man forventet å oppføre seg på bestemte måter. Rolleforventninger er mektige, og kan gi både retning og mening til livene vi lever (Johannessen, Rafoss & Rasmussen, 2019, s. 218). Dette gjelder både for de uformelle rollene knyttet til for eksempel kjønn og etnisitet, og de mer formelle rollene knyttet til for eksempel organisasjon og arbeidsliv.

Roller knyttes ofte til sosiologen Erving Goffmann (1959), som analyserte roller og hvordan disse utspiller seg, slik som opptredener på en scene. Goffman hevder at når en rolle presenteres på en scene ønsker individet å kontrollere hvordan publikum oppfatter personen. Goffman knytter rolleutøvelse med ulike situasjoner slik som *frontstage* og *backstage*. Hvor *frontstage* kan for eksempel være den fasaden en kilde i en nyhetssak ønsker å fronte når de snakker med en journalist, mens *backstage* kan være hvordan de er når de er alene i sitt eget hjem, «bak kulissene». Intervjusituasjonen er derfor ikke fullstendig naturlig.

Intervjuobjektene kan sammenliknes med skuespillere i et teaterstykke. Intervjuobjektet og intervjueren vil begge ha hver sine roller, og hvordan intervjuet utspiller seg kommer an på hvilke spørsmål journalisten stiller, og hvilke ytringer intervjuobjektet ønsker å formidle.

I tråd med dette, gjør Fonn og Gjesvik (2017) rede for at de fleste sosiale interaksjoner er basert på pågående forhandlinger om hvilke roller journalisten godtar at kilden har. Dette betyr at en intervjusituasjon består av en pågående forhandling mellom journalisten og intervjuobjektet om hvilken rolle sistnevnte vil ha (2017, s. 77). Journalisten har makt til å vinkle og vende på ord og setninger som kan komme ut på den måten journalisten velger. Dermed spiller journalisten en viktig rolle i det Fonn og Gjesvik kaller en dramatiker (en som skriver teaterstykker), hvor publikum er leseren (2017, s.77). Roksvold hevder i samsvar med dette at i en fortelling, slik som en nyhetsartikkel, ligger det normoppfatninger som former vår kultur og vårt sosiale fellesskap (Roksvold, 2015). Dette henger sammen med at individene i fortellingene opptre i mer eller mindre faste roller. I analysen ønsker jeg å undersøke hvilke roller homofile opptre i. Rollebegrepet har en lang historie i samfunnsfagene, og jeg gjør som Johanssen et al. og låner litt fra ulike steder for å få et anvendbart begrepsapparat. Rolleteori har blitt kritisert fordi mange anser den som litt avleggs, men rolleteorien er likevel stappfull av nyttige begreper og innsikter (Johannessen, 2019, s. 244).

I analysen skal jeg undersøke hvilke roller homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn plasseres i. De ulike rollene jeg skal kartlegge i dekingen er stå frem-rollen, offerrollen, homonormativ rolle, nøytral rolle, skurkerolle og helterolle. Mediene kan skape forvrengte bilder av virkeligheten når mer kompliserte problemstillinger skal plasseres inn i en tolkningsramme slik som «den lille mann som lider urett». Denne historien vekker følelser hos leseren og passer inn i melodramaets format, der gode og onde krefter kjemper mot hverandre (Hågvar, 2015). «Den lille mann»-historier kan knyttes til offerhistorier, som forskere tidligere har pekt på at minoriteter plasseres inn i (Hågvar, 2015) Offerbegrepet er et omstridt begrep som kan tolkes på mange ulike måter. Eggebø hevder at offerstatusen kan være nyttig, men retten til å være offer er ikke uproblematisk (2007, s. 6). Offerbegrepet kan reflektere maktforskjeller i samfunnet, som gjør at det kan være akseptabelt å si at noen er i en offersituasjon (2007, s. 6). Hun stiller seg derimot spørrende til hvorfor det er kontroversielt og problematisk å snakke om og sette ord på det å være et offer (2007, s. 99). På den ene siden kan det å kategoriseres som et offer knyttes til problematiske konsekvenser for personer og grupper som ikke ønskes å bli satt i en offer-kategori. På den annen side kan det være positivt å benytte offersituasjonen for politisk oppmerksomhet. Det kan blant annet være en kilde til makt (Eggebø, 2007, s. 99). I denne oppgaven vil jeg se på offerrollen, ikke som en karakteristikk eller en egenskap ved et individ, men heller en situasjon som individet befinner seg i eller blir plassert innenfor.

2.3.1 Normalitet

Anders Gjesvik gjør rede for i sin studie av den norske dokumentarserien *Jævla homo*, at det at homofile forsøker å gjøre seg lik den heterofile kulturen og flertallets institusjoner har ledet til en diskusjon, og delvis en splittelse mellom homofile (Gjesvik, 2020, s. 105). Denne diskusjonen hevder han henger sammen med den økende toleransen homofile har fått i samfunnet, som kommer av at homofile får komme inn i kulturen til det heteroseksuelle flertallet, så lenge de tilpasser seg (Gjesvik, 2020, s. 105). Som nevnt innledningsvis, redegjør Gjesvik for tre ulike diskurser: den homopolitiske diskursen, den radikale skeive og den homonormative diskursen. Det er ikke en bestemt identitet som tilhører det å være homofil. Gjesvik hevder at det eksisterer en rekke ulike diskurser av den homoseksuelle mannen, og at en homofil identitet er en kompleks og nyansert sak (2020, s. 118). En homofil mann eller kvinne vil ha flere identiteter, holdninger og verdier, akkurat på lik linje som heterofile kvinner eller menn.

Ved å undersøke hvilke og hvordan homofile fremstilles i VG Nett kan dette belyse om dekningen støtter et perspektiv som forstår en heteroseksuell majoritet som en *normalitet*, mens det som avviker fra majoriteten er *de unormale* eller de som er *annerledes*. Ideen om normalitet har eksistert i lang tid, hvor begrepet i stor grad handler om hvordan mennesker betrakter og rangerer hva og hvem man anser som normale og ikke. Per Solvang hevder derimot at «det normale» er en størrelse som unndrar seg en enkel og entydig definering (Solvang, 2006, s. 168). Solvang presenterer flere perspektiver for normaliteten, hvor hovedsakelig normaliteten er noe som må bekjempes (Solvang, 2006, s. 168).

Jan-Kåre Breivik har også undersøkt normalitet med utgangspunkt på døv identitetspolitikk. Denne marginaliserte gruppen hevder han har mye til felles med andre minoritetsgrupper, blant annet homofile (2006, s. 192). Breivik hevder at en slik sårbar minoritet veksler mellom en identitetspolitikk som vektlegger enhet og ekthet, og en mer åpen politikk som anerkjenner et stort mangfold av måter å være døv på. Slik identitetspolitikk kan også ses i lys av homofile minoriteter. Han mener det kan oppstå en sterk normaliserende minoritetspolitikk som er preget av at «én forskjell er nok». Dermed kan et trykk oppstå, hvor det handler om å ofre mangfold og annerledeshet for å framstå som mest mulig respektabel eller normal i offentligheten (Breivik, 2006, s. 200). Her trekker han frem et eksempel blant døve som ofte kan fremheve at «vi er som alle andre, bortsett fra at vi ikke kan høre». Her er normen å være som alle andre, og ikke det faktiske mangfoldet. Det vil si at de som er døve er som resten av majoriteten, for det meste hvite, heteroseksuelle og middelklassefolk, selv om dette tvert imot er tilfellet (2006, s. 200). Slik identitetspolitikk og mangel på mangfold kan også kaste et lys over om det eksisterer et bredt mangfold av homofile identiteter eller om det på ulike måter, i likhet med døve, eksisterer identitetspolitiske dilemmaer.

Den forskningen som jeg nå har redegjort for i 2.3 og 2.3.1, viser at homofile har blitt tildelt ulike roller i mediene gjennom historien. Det er uklart hvilken rolle de har i dagens mediebilde, om de er plassert på innsiden eller utsiden av de tidligere etablerte rollene, om de er mangfoldige, stereotypiske eller normalisert.

2.4 Homofile og etniske minoriteter i media

I løpet av de siste tiårene har det vært mye utenlandsk forskning som belyser temaer rundt homofili og andre minoritetsgruppers presentasjon i mediene. Forskningen går i ulike

retninger, men den delen av forskningen denne oppgaven vil er et normativt perspektiv på mangfold. Ettersom at det ikke foreligger et veldig stort antall relevante forskningsstudier i Norge, har jeg i denne oppgaven anvendt relevant utenlandsk forskning spesielt fra USA. De har en liknende historie når det gjelder representasjon av homofile i mediene.

En norsk studie som er verdt å trekke frem er Anders Gjesvik (2015) sin studie av pressens framstilling av homofile fra 1950-tallet til 1980-tallet. Gjesvik redegjør for homofile sin plass i mediedekningen, og hvordan presentasjonen av homofile har gått fra å være en ansiktsløs skurk til så å bli et offer for majoriteten. Han mener at det kan virke som at offerrollen fungerte som en transformasjon fra skurk til en helt i avisenes framstilling av den homofile mannen (Gjesvik, 2015, s. 144). Gjesvik trekker frem to pionerer, Kim Friele som sto opp for homofiles rettigheter og Henki Hauge, som var første HIV-smittede til å stå frem i Norge. Sistnevnte fikk tildelt helte og offerroller i mediene med sterk vektlegging av personifisering (2015, s. 144). Det er tydelig at homofile ikke lenger presenteres på samme måte som på 60- til 80-tallet, men det kan være relevant å trekke linjer til om noen av Gjesvik sine funn kan fremdeles være aktuelle når det kommer til VG Nett sin nyhetsdekning av homofile med og uten minoritetsbakgrunn.

2.5 Etniske minoriteter

Tidligere studier har vurdert hvordan dekningen av etniske minoriteter har blitt gjort i ulike medier. En fellesnevner for mange av disse studiene er at etniske minoriteter ofte er usynlige eller lite til stede i mediene (Ross, 2019). Jeg har valgt å ta i bruk begrepet *etniske minoriteter* for å beskrive de menneskene som har en annen etnisk bakgrunn enn majoriteten. Begrepene «flerkulturelle» og «etniske minoriteter» blir brukt i svært vide betydninger og vil omfatte alt som inngår i kulturelle, religiøse og språklige uttrykk, det som ikke er klassisk A4 og urnorsk (Bjørnsen, 2003, s. 151). De fleste begreper som skal presentere sosiale grupper vil ofte være lite meningsbærende, som lett kan bidra til å forenkle virkeligheten. Hvilken etnisitet eller tilhørighet en har er en del av vår identitet. Når man diskuterer ulikhet i samfunnet eller i mediene, er det sentralt at tema om rase eller etnisitet kommer opp. Slike kategorier kan skape et skille mellom et *oss* og *de andre*. Bjørnsen hevder at betegnelser som «innvandrere» og «minoriteter» tradisjonelt har inkludert både helnorske etterkommere av innvandrere, førstegenerasjons innvandrere, asylsøkere også videre (Bjørnsen, 2003, s. 149). Hun redegjør

for at begrepet kan forstås som både et normativt, politisk og et deskriptivt begrep, men normativt speiler begrepet en verdsetting av kulturell variasjon (2003, s. 150). Jeg vil ta i bruk begrepet etnisitet fordi det er et mer innholdsrikt og flytende begrep enn for eksempel «rase» eller «innvandrere». Med dette i bakhodet vil denne avhandlingen, i likhet med Bjørnsen, ta i bruk begrepet «etniske minoriteter» fordi det kategoriserer den «gruppen» med mennesker som er utgangspunktet i denne oppgaven. Bjørnsen påpeker at verken begrepet «etnisk minoritet» eller «flerkulturell bakgrunn» er fullkomne, og at det eksisterer et behov for nye begreper (Bjørnsen, 2010, s. 151).

I mediene blir ofte *minoritet* og *etnisitet* brukt om hverandre. Etnisitet blir ofte brukt i samsvar med minoritet eller minoritetsgrupper, som sier lite om hvem disse menneskene faktisk er. Mennesker har et opphav, en etnisitet, som uttrykker at man er del av en felles gruppe som deler samme historie, kultur og verdier. Etnisitet er en viktig, men også sensitiv del av vår brede sosiale identitet (Luther, Lepre, & Clark, 2012, s. 4). Med økt globalisering og avansert kommunikasjonsteknologi, vil flere individer ha muligheten til å møte på individer med ulike etniske bakgrunner, enten i person eller gjennom en mediert kilde, slik som i mediene (Luther, 2012, s. 4). Derfor er det viktig at måten mediene skaper et bilde av en sosial gruppe blir gjort på riktig måte, slik at ikke minoriteter blir plassert inn i stereotypiske eller marginaliserte roller.

2.5.1 Tidligere studier på homofile etniske minoriteter

Det foreligger en rekke ulike studier som har undersøkt hvordan media representerer et mangfold av ulike kulturelle og etniske minoritetsgrupper, deriblant en rapport utført av Olav Elgvin, Kristine Bue og Arne Backer Grønningsæter (2014:49). De har undersøkt lhbt i etniske minoritetsgrupper, og undersøkt deres livssituasjoner basert på kvalitative dybdeintervjuer. Deres funn viser blant annet at mange av informantene forteller om negative reaksjoner fra familien, eller de etniske miljøene de har bakgrunn fra. Det viser seg også at det foreligger en variasjon mellom ulike etniske grupper om hvor åpne de er. For eksempel har latin-amerikanere lettere for å åpne seg enn for eksempel lhbt i-personer i den somaliske-gruppen (2014:49, s. 124). Elgvin et al. redegjør for at det er flere grunner til at enkelte har mer vansker med å være åpne og opplever verre sanksjoner enn andre. Dette kan til dels handle om økonomi eller generell marginalisering, men det kan også være knyttet til sanksjoner som er knyttet til ulike typer normer – normer for kjønn, seksualitet og for bruk av

vold. Dette er igjen knyttet til klasseposisjon, religion, familie og holdninger i opprinnelseslandet (2014:49, s. 124). Rapporten viser også at flere opplever det vanskelig å komme inn i skeive miljøer der folk med etnisk norsk bakgrunn dominerer. Her opplevs både rasisme og manglende aksept for sine verdier og holdninger.

En annen studie som også undersøker homofili, men med en litt annen innfallsvinkel, er studien til en Levi Geir Eidhamar. Han søker i sin studie å sammenlikne forholdet mellom allmenne holdningsendringer og endringer i religiøse holdninger hos kristne og muslimer. Her med søkelyset rettet mot kjønnsroller og homofili. Hans empiriske materiale viser til at vår tids homokritiske holdning i den muslimske verden i stor grad har holdt stand blant unge norske muslimer (Eidhamar, 2017, s. 16). Eidhamar påpeker at samfunnsendringer og religionsbaserte holdninger gjensidig har påvirket hverandre. Han konkluderer med at det gjenstår å se om spenningen mellom muslimenes religionsbaserte holdning mot homofili og den norske samfunnsholdningen med tiden vil føre til holdningsendring, slik som endringen som har skjedd iblant kristne (2017, s. 16).

Det foreligger en kartlegging av levekår blant skeive med innvandrerbakgrunn i Norge gjort av Helga Eggebø, Elisabeth Stubberud og Henrik Karlstrøm (2018). Her ble det utført kvantitative spørreundersøkelser og kvalitative intervjuer. Dette med personer som løper en risiko for å bli utsatt for diskriminering på grunn av etnisitet, hudfarge, religion og landbakgrunn på den ene siden, og seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk på den andre siden (Eggebø, Stubberud, & Karlstrøm, 2018). Et hovedfunn i rapporten viser at skeive innvandrere er sårbare for diskriminering og stereotypifisering, for det første basert på deres kjønn og seksuelle orientering. For det andre på grunnlag av deres etniske minoritetsbakgrunn. For det tredje, en kombinasjon av begge disse to. Et annet hovedfunn er at skeive innvandrere som kommer fra land hvor lhbt-undertykkende lover erfarer mer homonegativitet enn de som kommer fra mer lhbt-liberale land (Eggebø et al, 2018, s. 6).

Som nevnt, er søkelyset på homofile med etnisk minoritetsbakgrunn vært lite prioritert i norsk journalistikkforskning. Dette kommer også frem i Elisabeth Eide (2014) sin studie på medieerfaringene til en gruppe lesbiske, homofile og skeive individer. Hennes forskning avdekker erfaringer med og motstand mot homofile som blir plassert i offerfortellingen, bekjennelsesfortellingen, og en viss ambivalens når det gjelder medieessensialisering (Eide, 2014, s. 209). Informantene understreker at det eksisterer et behov for en pedagogisk prosess

som kan bidra til å gi kunnskap om minoriteter. Og da med søkelys på bedre dekning av rettigheter og alminneliggjøring av ulike seksualiteter (Eide, 2014, s. 209). Dette spesielt fordi mediene spiller en sentral rolle i å skape kollektive identiteter og holdninger mellom grupper. Mediene kan også bidra til å forvrengte det bildet publikum har på forskjellige grupper i samfunnet (Ross, 2019, s. 2). Mediene kan virke som et filter for hvordan mennesker lærer om hverandre, som er grunnen til at medienes stereotypiske representasjon av ulike minoritetsgrupper kan ha en negativ effekt for hvordan publikum oppfatter minoritetsgrupper (Ross, 2019, s. 1). Hvis bare en type individ eller grupper blir presentert i mediene er dette med på å usynliggjøre andre grupper i samfunnet.

Den forskningen jeg har trukket frem i 2.5, 2.6 og 2.61, gir en oversikt over hvordan spesielt homofile etniske minoriteter har blitt presentert i mediene tidligere. Dette gir et utgangspunkt for å undersøke om det har skjedd noen endringer, eller om homofile etniske minoriteter i stor grad fremstilles i en medieskygge. Det har skjedd en dreining i hvordan holdningsendringene for homofili er i samfunnet, men det er fremdeles innenfor ulike kulturer og religioner vanskelig for homofile å være åpne om sin seksuelle orientering.

2.6 Nyhetsverdier

I det kommende vil jeg kort gjøre rede for pressens samfunnsrolle og hva nyhetskriterier er, og hvorfor det har en betydning for mitt teoretiske rammeverk. Denne oppgaven vil lene seg på Sigurd Allern (2001) sin bok *Nyhetsverdier: om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*. Pressen har, som jeg har vært inne på tidligere, en viktig demokratisk samfunnsrolle. I en offentlig debatt om pressens samfunnsrolle, hevder Allern at det er nødvendig å trekke et skille mellom idealiserte beskrivelser om hva pressen *bør* være, hvilke idealer den skal forsøke å leve opp til og en beskrivelse av hvordan pressen har gjort det (Allern, 2001, s. 11). Dermed vil jeg ha et syn på hva pressen *bør* gjøre, og hvordan mediemangfold *bør* være i denne oppgaven.

Nyhetsverdiene henger sammen med lesertall, for det er knyttet til hva folk er opptatt av. En samlebetegnelse for de ulike nyhetskriteriene som blir brukt i Norge er VISAK, som står for vesentlighet (hvor relevant og viktig er saken for leseren), identifikasjon (kan leseren identifisere seg og/eller føle nærhet til det som blir skrevet), sensasjon (har saken en sjokk-faktor), aktualitet (hvor tidsaktuell er saken) og konflikt (er det uenighet og strid i saken)

(Allern, 2001, s. 55). Disse kriteriene vil bli anvendt i denne oppgaven, for å utforske hvilke nyhetsverdier som har bidratt til at journalisten har valgt ut og prioritert hva som regnes som nyhetsverdig. I denne analysen vil det legges vekt på hvilke kriterier eller kjennetegn journalisten har lagt vekt på når de foretatt sine nyhetsvalg (Allern, 2001, s. 55) når det gjelder homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i VG Nett.

Hvilke nyhetskriterier som er anvendt i nyhetssaker kan fortelle mye om mediehuset og journalisten sine prioriteringer av produksjon og publisering av innhold. Dekningen av seksuelle minoriteter har, som nevnt tidligere i teorikapittelet, blant annet blitt dekket på måter som trekker frem deres annerledeshet som en sjokkerende faktor (sensasjon). Dermed fremhever VISAK interessante aspekter ved hvordan homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn har blitt dekket, selv om det vil stå litt i bakgrunn av oppgaven.

2.7 Oppsummering av teorikapittelet

I teorikapittelet har jeg presentert studiens teoretiske perspektiver. Kapittelet har gjennomgående hatt søkelys på relevant tidligere forskning som har undersøkt mangfold – og det motsatte av mangfold, ensrettet og stereotypiske fremstillinger av ulike grupper og individer i samfunnet. I den første delen av kapittelet har jeg redegjort for kulturelt mangfold og hvorfor det er sentralt at mangfold i mediene er til stede. Deretter har det blitt redegjort for hvordan homofile tidligere har blitt synliggjort og usynliggjort i mediene. Her var jeg også innom marginalisering i mediene av både seksuelle og etniske minoriteter. Begrepet *normalitet* ble også tydeliggjort. Videre, ble det gjort rede for rolleteori og stereotypi, hvor blant annet offerrollen og stå frem-rollen er en stereotypi av homofile. Det ble også kort redegjort for nyhetsverdier. Jeg vil straks vende tilbake til problemstillingen, men basert på det jeg har gjennomgått i litteraturen om mediemangfold, synliggjøring, usynliggjøring, marginalisering og stereotypi, har jeg utformet et knippe underspørsmål som springer ut fra teoriene. Dette vil bidra med å besvare problemstillingen i denne oppgaven.

Underspørsmålene er dermed:

- Hvor omfattende er dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i antall saker?
- Hvilke kilder opptrer i dekningen når det gjelder antall, kjønn, yrke og etnisitet
- Hvilke rolle har homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i dekningen?

- Hvilke tema tas opp i dekingen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn, og hvilket fokus har dekingen?

3.0 Metodisk tilnærming

I dette kapitlet skal jeg redegjøre for den metoden og framgangsmåten jeg skal bruke i arbeidet med å besvare oppgavens problemstilling. Min problemstilling skal undersøke hvordan mediene fremstiller homofile med og uten minoritetsbakgrunn, og om dekingen er mangfoldig. Dette vil jeg gjøre ved å spesifikt undersøke dette med VG Nett som case, og besvare problemstillingen: *hvordan dekkes homofile og homofile med minoritetsbakgrunn i VG nett, og i hvilken grad er det mangfold i dekingen?* For å besvare problemstillingen og underspørsmålene på best mulig måte, vil jeg nøye gjennomgå hvordan min oppgave har blitt tilrettelagt og gjennomført. Dette innebærer at jeg i det følgende skal presentere hvordan jeg har samlet inn dataene som anvendes, framgangsmåten jeg anvendt, hvordan jeg har valgt ut utvalget og gjort datainnsamlingen som inngår i min oppgave. Formålet med forskningsprosjektet er avgjørende for den metodiske tilnærmingen jeg har valgt.

3.1 Kvantitativ innholdsanalyse

For å best besvare problemstillingen for oppgaven har jeg valgt å ta i bruk en kvantitativ innholdsanalyse. En innholdsanalyse er en samfunnsvitenskapelig metode for å analysere tekstdata, og er den viktigste metoden for studier av medieinnhold (Ringdal, 2018, s. 259). Kvantitativ innholdsanalyse har en deduktiv tilnærming og bygger på forhåndsdefinerte kategorier eller variabler. For å undersøke hvordan ulike homofile identiteter er fremstilt i VG Nett sin mediedekning har jeg, ved bruk av en kvantitativ innholdsanalyse, studert forekomsten av ulike mønstre, personer og standpunkter av et bestemt tekstutvalg (Ringdal, 2018, s. 259). I analysen har jeg undersøkt et stort antall nyhetsartikler som vil kunne gi gode svar på det oppgaven søker å kaste lys over. Jeg forholdt meg til kvantifiserbare størrelser av utvalget, og systematisert disse uttrykkene ved bruk av en kvantitativ innholdsanalyse. Dette setter bestemte krav til datainnsamlingsmetode, utvalg og analyse, som jeg vil gå nærmere inn på i det følgende.

Fordelene med kvantitativ analyse er at den er passende for å avsløre trender og mønstre i store mengder kommunikasjon og innhold, som er karakteristisk for moderne samfunn (Hansen & Machin, 2019, s. 88). Oppgaven søker å kartlegge i hvilken grad homofile er synlige i dekingen, og om representasjonene som foreligger er mangfoldige. Jeg vil dermed drøfte om dekingen bidrar til normalisering eller stereotypifisering. Med kvantitativ innholdsanalyse menes dataregistrering og analyseteknikker som søker mot en systematisk, objektiv og kvantitativ beskrivelse av innholdet i et budskap (Kerlinger, 1986 ref i Østbye et al., 2013, s. 208). En innholdsanalyse skal være systematisk, som beskriver noen generelle regler for behandlingen av materialet, slik som at hver tekstenhet skal kodes for hver variabel (Østbye et al., 2013, s. 208). At det er systematisk betyr at det formuleres generelle regler for hvordan materialet skal samles inn og behandles, slik at ikke tilfeldigheter kan påvirke resultatet (Allern, 2001, s. 76). En innholdsanalyse kan identifisere og telle forekomsten av spesifikke karakteristikk og dimensjoner i ulike tekster. Den kan si noe om budskap, bilder og representasjon i ulike tekster, og gi et bilde av deres bredere sosiale betydning (Hansen & Machin, 2019, s. 92). Innholdsanalyser blir ofte brukt til å se hvordan en bestemt sak eller tema har blitt behandlet. Ettersom at jeg ønsker å undersøke hvordan ulike individer, temaer og karakteristikk presenteres i VG sin journalistikk de siste fem årene, vil en slik tilnærming være gunstig.

En kvantitativ innholdsanalyse har flere gode formål som er passende for min problemstilling. Ved bruk av kvantitativ metode har jeg fått utforsket store mengder tekst på en effektiv måte, slik at jeg kunne få god oversikt over dekingen av homofile. Innholdsanalyse er også godt egnet til å undersøke om dekingen som har blitt gjort er upartisk, rettferdig eller korrekt. Dette er relevant når det kommer til synliggjøring og usynliggjøring av homofile minoriteter. Denne metoden passer mitt prosjekt ettersom at formålene for metoden blant annet består av å beskrive mønstre i kommunikasjonen, sammenlikne medieinnholdet med den virkelige verden og finne ut hvordan mediene framstiller ulike grupper i samfunnet (Østbye et al., 2013, s. 209). Ettersom at denne oppgaven undersøker det sistnevnte, har det vært hensiktsmessig å ta i bruk kvantitativ innholdsanalyse. For det andre, bidrar denne metoden til å gi indikasjoner på hvilke egenskaper som er fremtredende eller hvilke som er fraværende i medietekster (Hansen & Machin, 2019, s. 92). Kvantitativ innholdsanalyse er også fruktbart fordi det gir anledning til å undersøke om representasjonen bidrar til over- eller underrepresentasjon av homofile, og om det finnes mangfold i dekingen.

Til å starte med hadde jeg tenkt til å benytte metodetriangulering, hvor jeg ville ta i bruk både kvantitativ og kvalitativ analyse. Dette fordi den kvalitative tekstanalysen ofte går i dybden på et avgrenset materiale, og kan virke mer fortolkende enn den kvantitative. En av hovedformålene med kvalitativ innholdsanalyse søker å avdekke teksters skjulte lag av betydning, løfte fram og synliggjøre innholdsmessige og uttrykksmessige forhold ved tekster (Østbye et al., 2013, s. 63). I motsetning til dette vil en kvantitativ metode heller sikte mot en tallmessig og mer omfattende beskrivelse av materialet. Østbye et al. hevder at en kvantitativ analyse ikke nødvendigvis betyr at man må utelate alle kvalitative egenskaper ved materialet, for man kan lage variabler og kategorier som fanger opp kvalitative egenskaper ved tekstene (2013, s. 209). Metoden for oppgaven er kvantitativ, men den vil likevel undersøke og gi kvalitative aspekter ved tekstene gjennom subjektive valg og tolkning. For å kunne forstå funnene om spesielt roller, så har jeg ikke bare registrert rollen, men også analysert personer som fyller de ulike rollene på et mer kvalitativt nivå. Dette for å få mer ut av analysen, men også for å drøfte og forstå funnene enda grundigere. Følgelig vil en kvantitativ metode gi meg god oversikt over et stort materiale og vil best bidra til å komme frem til resultatene for problemstillingen. Derfor bestemte jeg meg for å kun bruke kvantitativ metode, for en slik tilnærming vil kunne fanget opp vesentlige kvantitative aspekter som kan gi gode resultater. Dermed var det ikke nødvendig å ta i bruk metodetriangulering for å besvare oppgavens problemstilling og underspørsmål. Kvantitativ metode kan besvare oppgavens problemstilling, gi et tydelig bilde og en forståelse av hvordan ulike aspekter dekkes i VG Nett.

3.2 Valg av enheter

Det ville ikke vært mulig å analysere all mediedekning som er gjort, så jeg var er nødt til å begrense populasjonen og tilpasse den mitt forskningsopplegg. I dette avsnittet vil jeg beskrive utvalget av enheter for innholdsanalysen. Et utvalg er en delmengde av enheter fra hele populasjonen som studeres. For å besvare problemstillingen og forskningsspørsmålene, er det viktig at enhetene og utvalget er nøye gjennomtenkt. Først startet jeg med å snevre inn materialet jeg ville analysere. Dette gjorde jeg ved å først velge ut hvilken avis jeg ønsket å undersøke, deretter velge ut riktig tidsperiode og til slutt utvalget av relevante nyhetsartikler. I det undergående vil jeg gå inn på hvordan materialet er avgrenset, innsamlet og kodet.

Første trinn av den kvantitative innholdsanalysen besto av å velge ut utvalget jeg skulle ta for meg i analysen. Jeg har valgt å sette søkelys på nettutgaven til kun én bestemt avis, VG Nett. Dette har jeg gjort fordi jeg ønsket å gå mer i dybden på én sentral avis, og se på ulike kjennetegn ved deres dekning. Først vurderte jeg å inkludere flere aviser i analysen, men jeg ønsket heller å undersøke én avis grundigere. Etter å ha vurdert de mange ulike avisene som finnes i Norge, både riksdekkende og lokale, falt valget på VG Nett. VG Nett er VG sin digitale avis, et heleid datterselskap av Verdens Gang. Grunnen for at valget falt på akkurat VG Nett er fordi avisen samlet sett er Norges største avis både på nett og papir (Mediebedriftene, 2021). Dette forteller mye om avisens sentrale rolle i det norske samfunnet. En annen faktor som spilte inn på valget, var at avisens riksdekkende målgruppe, som gjør VG Nett til en viktig representant for Norges medievirkelighet. Avisen blir også ansett som en normdannende avis. Den er partipolitisk og økonomisk uavhengig, samtidig som den har til formål å kjempe mot samfunnsnedbrytende tendenser (Allern, 2001, s. 72). Som nevnt innledningsvis, spiller VG en viktig rolle ved å gripe direkte inn i menneskers hverdag (Eide M., 1995, s. 17). Ifølge Mediebedriftene har VG sine digitale plattformer (mobil, PC, Mac, nettbrett, eAvis og totalt digitalt) hatt en daglig dekning med blant annet 2,1 millioner unike brukere i første kvartal av 2021 (Mediebedriftene, 2021). VG ligger dermed høyst med antall brukere. Det at tabloidavisen har flest lesere på nett er en av grunnene til at jeg har valgt å kun undersøke VG sitt nettavisformat, og ikke inkludere papirutgaven i analysen. Det å samle inn data ved å begrense det til nettutgaven er mer hensiktsmessig, som er enda en faktor som spilte inn på avisutvelgingen.

Videre, må tidsperiode velges ut og redegjøres for. Jeg har valgt å se på perioden fra 2016 til og med 2020. Med utgangspunkt i disse utvalgskriteriene har jeg fått opp et utvalg på 400 artikler som jeg har vurdert som relevant for å besvare oppgavens problemstilling. Jeg har ikke som mål å generalisere utover dette materialet. Derfor vil jeg ikke trekke slutninger utover det jeg finner i materialet hentet fra VG Nett i det gitte tidsrommet.

Datautvalget endte totalt opp med 400 artikler, 155 artikler med meningsstoff og 145 med nyhetsstoff. Formålet med innholdsanalyse er å få et representativt bilde av noen vesentlige trekk ved dekningen av ulike homofile identiteter. Sigurd Allern beskriver at det generelt er slik at et større utvalg gir bedre representativitet (2005 s. 79). Derimot hevder han at det er ingen grunn til å øke utvalget over en viss grad, for det er ikke alltid utvalget blir mer sikkert, jo mer utvalg man har med (2005, s. 79). Jeg har benyttet en strategi som gir et representativt

utvalg. At et utvalg er representativt betyr at det er en mindre versjon av populasjonen, som inneholder samme hovedkarakteristikker og proporsjoner som i populasjonen (Hansen & Machin, 2019, s. 24). Etter en nøye gjennomgang av alt av materialet, endte jeg opp med et utvalg på 400 artikler hvor homofili var i hovedfokus i sakene i det utvalgte tidsrommet.

Valget av tidsrom falt på årene 2016 til 2020 av flere grunner. For det første ønsket jeg å ha en analyse som studerer hvordan dekningen er i moderne tid. Nyhetsåret 2016 var et innholdsrikt år, bestående av blant annet tv-seriesuksessen SKAM, med homofile Isak som en hovedrolle. Dette skapte overskriver, debatter og stor mediedekning. I året som fulgte, 2017, var det stort fokus på vielser for homofile i kirken, som ble et stort politisk tema. NRK programmet *Jævla homo* kom også i 2017, som skapte medieoppmerksomhet og debatt i avisene. Deretter i 2018, ble dokumentarserien *Homoterapi* publisert, som vakte oppsikt. I 2019 fikk temaer som bygde-Pride og homoterapi mye mediedekning. Til slutt, i 2020, ble dekningen preget av debatt angående rettigheter for lhbt-personer, samt første toppfotballtrener åpnet seg som homofil i Norge. De fem innholdsrike årene ble valgt fordi de ville gi variert og viktig materiale som kan gi uttrykk for om mediedekningen av homofile er mangfoldig i et stadig skiftende mediebilde i nyere tid. Denne tidsperioden har blitt utvalgt fordi jeg ikke har som formål å forske på utvikling over lengre tid, men heller å få en oversikt over hvordan dekningen har vært de siste årene. For å kunne gi et oversiktlig bilde og gå i mer i dybden på hvordan VG Nett har dekket homofile i nyhetsstoffet og meningsstoffet i nyere tid, vil den utvalgte perioden gi et godt svar på dette.

3.3 Kodingsenhet

I en innholdsanalyse må man avgrense hvor mange og hvilke enheter jeg skal kartlegge og hvordan dette skal gjøres (Østbye, 1994, s. 180). Oppdeling av teksten i «testenheter» står sentralt i kvantitativ metode (1994, s. 180). I denne innholdsanalysen har jeg valgt artikkel som kodings- og analyseenhet. En *artikkel* er et vanlig nivå å jobbe på, men er ikke et helt entydig begrep (Østbye et al., 2013, s. 213). Dette er fordi en artikkel vil kunne inneholde mange ulike temaer. I utvalget har jeg valgt å inkludere nyhetsartikler og meningsstoff bestående av nyhetsartikler, lederartikler og kommentarartikler. Sigurd Allern gjør rede for at en *nyhetsartikkel* har et bærende bilde, som sammen med tittelen gir et sentralt budskap (2001, s. 30). Til tross for at Allern i sin studie undersøker avisartikler, er det fullt like relevant for mitt materiale som setter søkelys på nettartikler. Dette fordi avisartikler og nettartikler i

stor del er bygget opp på samme måte. Bildene viser nesten alltid mennesker, titlene er store og korte, og ingress er et nivå der det ofte gis mest mulig informasjon (2001, s. 30). Et kjennetegn i nyhetsartikkelen er at språket ofte bygget opp på en syntaktisk måte og ordspråket er ofte enkelt, og preget av sterk personorientering og dramatisering (2001, s. 30), som også er gjeldene for nettartikler. Meningsstoffet, også kalt kommentarjournalistikk, er bygget opp som et essay, og inkluderer blant annet undersjangerne lederartikkel, kommentar, kronikk og debattartikkel. Et felles trekk for kommentarjournalistikken er at artiklene reflekterer forfatterens meninger og holdninger (Allern, 2001, s. 102). Oppgaven søker å kartlegge hvordan VG Nett presenterer homofile. For å best undersøke dette har jeg tatt for meg alle innenriksnyhetsartikler som handler om homofile, enten de blir omtalt eller er kilde i saken. Jeg har også valgt å inkludere meningsstoff. Dette fordi meningsstoffet utgjør en stor del av VG Nett sin nyhetsdekning av homofile, nesten halvparten av materialet består av kommentarartikler. Meningsstoffet er sentralt for å undersøke hvilke ulike identiteter som har en stemme og hvilke perspektiver som blir prioritert i deknningen. Analysen setter derfor søkelys på artikler som omhandler homofili i alt av innenriksnyhetsartikler og meningsstoff i VG Nett.

Under innsamlingen av materiale tok jeg et valg om å utelate utenriksstoffet fra utvalget. Utelatelsen av utenriksstoff ble gjort fordi disse artiklene ikke ville bidratt til å besvare problemstillingen, som handler om homofile med vestlig og ikke-vestlig bakgrunn i Norge. Jeg har også tatt en avgjørelse om å ekskludere artikler som ikke hadde homofili som tema annet enn at det kun blir nevnt. Om homofili var et stort nok tema til å kodes vurderte jeg utfra fra overskrift, ingress og det første avsnittet i artikkelen, som ga en klar indikasjon over hva artiklenes hovedpoenger var. Jeg har også valgt å ekskludere anmeldelser fra utvalget, fordi det ikke er relevant for problemstillingen. Ved å ta valget om å kutte ut utenriksstoffet og andre irrelevante artikler som dukket opp i søket, bidro dette til å besvare det forskningsspørsmålet faktisk søker å belyse.

3.4 Innhenting av materialet

For innhenting av materiale har jeg tatt i bruk nettjenesten Atekst. Dette er et mediearkiv med over 300 ulike aviser og tidsskrifter som er lett tilgjengelig for innhenting og nedlastning av materiale. Her lastet jeg ned alt av materiale som skulle anvendes i analysen. For å finne frem til det riktige materialet for undersøkelsen huket jeg av den avisen jeg ønsket å undersøke

samt hvilken tidsperiode jeg ønsket å ta i bruk i mediearkivet, Atekst. Ettersom at undersøkelsen min handler om deknningen av homofile med minoritetsbakgrunn, plottet jeg først inn søkeordet homo*, for å få et bilde over populasjonen. Gjennom dette søket satt jeg igjen med 1400 web-artikler fra VG Nett i den utvalgte tidsperioden. I søket etter saker har jeg bruk en søkestreng bestående et boolsk søk av ordet *homo*, som gjør at alle versjonene av søkeordet blir inkludert. Dette søket ga alt av artikler som hadde ordet *homo* i artikkelen, deriblant *homofil*, *homoseksuell*, *homse*, *homofob*, *homofobi* og *homohets*. Herfra startet jeg runden med å luke bort artikler som ikke skulle være med i utvalget, blant annet utenriksstoffet, som utgjorde en stor mengde av artiklene. Jeg utførte flere søk med søkeordene *lesbisk*, *skeiv*, *lhbti* og *LGBTQ*, slik at også de artiklene som ikke bare inneholdt «homo» ble inkludert. Her dukket det opp sju artikler i arkivet som ikke var å finne med søkeordet «homo» ved første søk. Det viste seg at ordet «homo» dekket de fleste artiklene, ettersom at journalisten blant annet hadde omtalt lesbiske kvinner som homofile, eller omtalt *homofil* og *lesbisk/skeiv* i samme artikkel. Derfor var de fleste artiklene allerede tatt da jeg dobbeltsjekkete med de andre søkeordene ved ett nytt søk. Etter å ha luket bort alt utenriksstoff, irrelevante artikler og dobbeltsjekkete med andre søkeord, satt jeg igjen med et utvalg på totalt 400 artikler.

Det var en omfattende prosess å velge ut materiale, kode det og lage frekvenstabeller utfra resultatene. Etter at jeg hadde gjennomgått utvalget og inkludert alt relevant nyhetsstoff ombestemte jeg meg, og ville inkludere meningsstoffet. Dette fordi meningsstoffet utgjør en viktig del av det avisen står for og kan fortelle mye om hvilke perspektiver og kilder VG Nett velger å fremme meningene til. Dermed gikk jeg gjennom alt materialet to ganger. Da måtte jeg igjen gå igjennom alt av materialet med samme søkestreng fra 2016 til 2020. Dette var en tungvint måte å gjøre det på, siden jeg akkurat hadde gjort den samme tidskrevende jobben. Underveis i innsamlingen plukket jeg opp et par artikler jeg ikke hadde lagt merke til første runde, som er med på å styrke kvaliteten i mitt forskningsopplegg. På denne måten fikk jeg dobbeltsjekkete at alt av materialet var på plass.

I siste del av innsamlingsmetoden tok jeg i bruk analyseverktøyet Excel. Her kodet jeg de utvalgte artiklene som er inkludert i analysen. Excel ble brukt for å analysere dataene og fremstille dem systematisk i frekvenstabeller. Tabellene viser hvordan enhetene fordeler seg på de ulike variablene og variabelkategoriene. Kodingsprosessen besto av at jeg for hånd kodet én og én artikkel som ble plassert inn på et regneark i Excel. Hansen og Machin hevder

at det enda ikke er bearbeidet et godt nok system for medieovervåkning som kan erstatte menneskelig koding av medier og nyhetsstoff, som ikke bare teller forekomsten av ord og symboler (Hansen & Machin, 2019, s. 22). Det må derfor menneskelig nærlesning og tolkning til for at de riktige resultatene skal undersøkes. Derfor valgte jeg å manuelt ta på meg arbeidet med jobbing og koding av dataene, selv om det var en lang prosess. Ved å kode for hånd og ikke gjennom dataassistertkoding, får jeg undersøkt ting ved tekstene som ikke er mulig å gjøre ved hjelp av dataprogrammer. Alt av materiale ble lagt inn i et regneark og kodet med de utvalgte variablene, uten bruk av kodingsprogram. Deretter registrerte jeg dataen fra utvalget og framstilte resultatene ved hjelp av ulike tabeller og diagrammer gjort i Excel.

3.5 Variabler

En av oppgavene til innholdsanalysen er å utforske et utvalg medieinnhold og klassifisere innholdet som følger et antall av forhåndsbestemte dimensjoner (Hansen & Machin, 2019, s. 98). Før kodingsprosessen ble satt i gang valgte jeg nøye ut hvilke variabler som på best mulig måte kan besvare min problemstilling. I innholdsanalysen kan man definere variabler som beskriver tekstens form og innhold (Østbye et al., 2013, s. 216). De variablene som er anvendt i denne oppgaven springer ut fra problemstillingen og forskningsspørsmålene. Før jeg satt i gang med analysen utarbeidet jeg på forhånd hvilke variabler jeg skulle ta i bruk. Hellevik beskriver at variabler skal vise til en egenskap eller et kjennetegn ved en enhet, og skal bidra til å gi svar på de spørsmålene som oppgaven reiser (Hellevik, 2002, s. 48). Det er uendelig mange ulike egenskaper jeg kunne undersøkt ved utvalget, så jeg måtte konstruere de riktige variablene som er fruktbare for min analyse og problemstilling. Jeg forstår mangfold som bredde i temaer i deknningen av homofile, samt roller de inntar eller blir stilt under i deknningen. Jeg har delt innholdet inn etter tema og tendens, det vil si at jeg stiller meg spørrende til *hva* for innhold som finnes i VG Nett, som hvilke ulike homofile identiteter presenteres, og *hvordan* temaet presenteres, ved å se på hvilke måter homofile blir fremstilt (Østbye et al., 2013, s. 217). Etter utarbeidingen satt jeg igjen med 15 ulike variabler. Jeg har utarbeidet mine variabler ut fra problemstillingen og mine forskningsspørsmål, som er nøye forklart i min kodebok (Vedlegg 1). I kodeboken har jeg spesifisert hvilke innholdsdimensjoner som skal kodes og hvordan. Kodeboken er et instrument for mine variabler og en manual for hvordan jeg har samlet inn informasjon. Variablene er valgt som en

operasjonalisering av de teoretiske definisjonene som er drøftet i teorikapittelet. De ulike variablene jeg har kodet er beskrevet i kodeboken, men jeg vil gjennomgå noen av variablene i denne delen av oppgaven og redegjøre for deres betydning for analysen.

Første steg for utarbeidingen av variabler var å kartlegge variabler som enkelt kan identifisere materialet. Slike variabler kalles identifikasjonsvariabler. Identifikasjonsvariabelen *artikkelnummer* og *lengde* ble formet for å få en oversikt over materialet, for hvilken artikkel det er snakk om og hvor lang artikkelen er. En sak som er over 700 ord, regnes som en sak som har fått tildelt mye plass, hvorav en kort artikkel på under 700 ord, er mindre prioritert i nyhetsbildet. Til tross for at slike identifiseringskategorier kan virke grunnleggende, har slike variabler vidtrekkende analytisk potensial (Hansen & Machin, 2019, s. 99).

3.5.1 Hvor omfattende er dekingen?

For å undersøke ytterligere hvordan dekingen av homofile viser et mangfold av ulike identiteter, har jeg inkludert en mengde ulike variabler for å besvare dette. For å besvare oppgavens første underspørsmål, *hvor omfattende er dekingen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i antall saker?*, har jeg anvendt variablene: *antall kilder*, *seksuell orientering*, *etniske minoriteter tema*, *etniske minoriteter kilde*. Formålet med innholdsanalysen er blant annet å telle forekomsten av homofile kilder i sakene, samt kartlegge i hvor stor grad homofile med og uten minoritetsbakgrunn forekommer i artiklene. Disse variablene vil bidra med å gi et bilde av homofile sin synlighet i VG Nett.

For å utforske hvor mange homofile som er inkludert totalt i sakene, er materialet kodet med variabelen *seksuell orientering*. I variabelen *seksuell orientering* er alternativene *ja* eller *nei*. Den er utarbeidet for å kartlegge om hovedkilden som er sitert i teksten har homofil orientering eller ikke. Variabelen klargjør i hvilken grad VG Nett sin nyhetsdekning synliggjør homofile i innenriksstoffet bestående av nyhetsstoff og meningsstoff. Her har jeg tatt utgangspunkt i hovedkilden, det vil si den kilden som blir sitert først og/eller flest ganger i artikkelen. I saker som handler om homofili blir det gjerne oppgitt at personen som er sitert eller skribent for meningsstoff, er homofil eller ikke. I de tilfellene hvor dette ikke blir oppgitt har jeg kodet saken innenfor kategorien for *ingen homofil kilde*. Alle sakene jeg har tatt med i utvalget måtte inkludere søkeordet homo/homofil/skeiv/lesbisk (...), så i disse artiklene hvor dette søkeordet var inkludert var det ofte redegjort for om en i saken var homofil. I saker hvor

det ble gjort klart at kilden i saken ikke var homofil, ble homofile ofte omtalt i et tredjeperspektiv, slik som: «vi vet at homofile, i likhet med etniske minoriteter, oftere ser ut til å oppleve negative erfaringer med samtalerapi» (vg.no, 05.11.19) eller «... sikre en sårbar gruppe mennesker størst mulig frihet til å leve sine liv» (vg.no, 07.11.19). I slike saker hvor kildene uttaler seg om homofile som andre enn seg selv, er kildene kodet innenfor variabelverdien *ingen homofil kilde*.

Deretter for å undersøke hvilken plass homofile med etnisk minoritetsbakgrunn har fått i utvalget er det to variabler som tar utgangspunkt i dette. Den første variabelen *homofil etnisk minoritet tema*, tar for seg saker som presenterer temaer som angår homofile etniske minoriteter, uavhengig om en etnisk minoritet er kilde i saken. Variabelen *Homofil etnisk minoritet kilde* derimot, vil kun ta for seg sakene hvor en homofil etnisk minoritet er kilde i saken. Slik ble det formet en oversikt som kartlegger hvor stor del av materiale som inkluderer homofile og homofile etniske minoriteter, hvor synlige de er i dekingen og i hvor stor andel de uttaler seg i sakene.

3.5.2 Hvilke kilder opptrer i dekingen?

Det neste forskningsspørsmålet som skal besvares i analysen er: *hvilke kilder opptrer i dekingen når det gjelder antall, kjønn, yrkesrolle og etnisitet?* Hovedhensikten med å undersøke hvor mange kilder som kommer til ordet i artiklene er fordi det kan gi en indikasjon på om det foreligger et mangfold av seksuelle minoriteter. Avisens kildevalg er en stor og viktig del av representasjon. Hvilke kilder som blir presentert i artiklene kan fortelle mye om hvordan individer blir dekket i saker som omhandler dem. For å redegjøre for om dekingen av homofile inkluderer et mangfoldig kildeutvalg har jeg kodet materialet med følgende variabler: *kjønnsfordeling, alder, yrkesrolle og kilde/omtalt*.

Ved å kode materialet med variabelen *yrkesrolle*, har dette gitt en oversikt over hvilke kilder som uttaler seg i materialet som omhandler homofile med og uten minoritetsbakgrunn. De ulike variabelverdiene er *privat virksomhet, offentlig virksomhet, kulturutøver, grasrot, politiker, student, ekspert og leder trossamfunn*. Av kildenes tilhørende yrkesroller er det spesielt *kulturutøver-, offentlig virksomhet og privat virksomhet* som kan være problematiske. Kildene som kodes innenfor kulturutøver består av personer som jobber i kultursektoren og mediebransjen. Denne kategorien er bred og kan romme mye. Kategorien kan virke vag, porøs og politisert ettersom at få medlemmer av kultureliten vil kategorisere seg selv innenfor

kategorien (Haarr & Krogstad, 2011 ref i Figenschou & Beyer, 2014, s. 31). Deretter vil *ansatt i privat virksomhet* romme ansatte i private bedrifter og organisasjoner, hvorav de som er kodet innenfor *offentlig virksomhet* kan være offentlige organisasjoner, kommuneforvaltninger eller statsforvaltninger som er eid av staten eller kommunen. Disse to kategoriene kan virke upresise, men de er konstruert på denne måten for å skape en overordnet oversikt over de viktigste yrkesrollene uten å nødvendigvis gå i dybden på alle de mangfoldige ulike yrkene som er innenfor disse variablene.

I analysen har jeg kartlagt hvor mange homofile kvinner og menn som forekommer i deknningen ved bruk av variabelen *kjønnsfordeling*. Det er derimot utfordrende å utforske kjønn, både fordi det er en type diskurs og en rolle (Fonn & Gjesvik, 2017, s. 92). Kjønn er også utfordrende fordi det rommer mange ulike tolkninger og kategorier. Den heteronormative kjønnsmodellen bestående av kvinner og menn, vil ikke romme alle de ulike kjønnskategoriene som faktisk eksisterer. I denne studien har jeg likevel, for å begrense oppgavens omfang, kun inkludert individer som kategoriseres som homofile kvinner og menn i mitt utvalg.

3.5.3 Hvilke roller har homofile i deknningen?

Det tredje forskningsspørsmålet oppgaven søker å besvare problemstillingen er: *hvilke roller har homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn?*. For å besvare dette forskningsspørsmålet er variabelen *roller* benyttet. Som nevnt, kan en kvantitativ analyse fange opp enkelte kvalitative egenskaper ved tekstene. Variabelen *roller* går mer i dybden enn de andre variablene, og mitt skjønn har derfor i større grad vært til stede under kodingen av *rolle*-variabelen. Kodingen av de ulike rollene er likevel kategorisert i kodeboken på forhånd. De ulike rolle-variablene er: *Politisk forkjemper-rolle, stå frem-rolle, offerrolle, homonormativ rolle, helterolle, skurkerolle og nøytral rolle*. Kildene som ikke er homofile, er kodet innenfor *ingen homofil kilde*.

I analysen har jeg valgt å studere hvilke roller homofile med og uten etnisk minoritetsbakgrunn tilhører i utvalget hentet fra VG Nett. Variabelen *roller* er valgt for å undersøke hvilke synspunkter homofile uttaler seg i de ulike sakene. I analysen har jeg analysert roller i et systemperspektiv, hvilket betyr at jeg har kartlagt de mest sentrale rollene

på feltet og redegjort for hva de kan fortelle om representasjonen (Johannessen et al., 2019, s. 238). En indikasjon for hvordan pressen forvalter sin rolle som etnisk grensevokter er å undersøke hvilke roller minoritetene tillates å fylle i offentligheten (Eide & Simonsen, 2010, s. 18), som er en av grunnene til at det spesielt er interessant å undersøke hvordan homofile med etnisk minoritetsbakgrunn plasseres i ulike roller. I enkelte tilfeller var det vanskelig å avgjøre hvilken rolle hver enkelt kilde kunne kategoriseres innenfor. *Rolle*-variabelen krever større del av mitt skjønn for å kode, og de syv utarbeidede rollene-kategoriene er ikke helt gjensidig utelukkende. Derfor er denne type koding mer utfordrende, og koderen er nødt til å ta en mer kvalitativ vurdering. Denne variabelen var også mer krevende for det var ikke bare telling av forekomsten av ord eller overfladisk tolkning. Det å undersøke roller krever mer nærlesning og tolkning av materialet. To av rollene er basert på og inspirert av, Anders Gjevik sin analyse av ulike homo-diskurser i samfunnet (Gjevik, 2020).

I det kommende vil jeg utdype hvordan de ulike rollene er kodet. I saker hvor kilden forteller om sin stå frem-historie og/eller opplevelser knyttet til dette, er kilden kodet innenfor en *stå frem-rolle*. De sakene jeg har plassert innenfor kategorien *homonormativ*, inkluderer en kilde som har uttalt seg om sin seksualitet på en måte som fremmer en fornektelse av sin seksualitet eller som har et ønske som å være som den heterofile majoriteten. Saker som handler om at en kilde står opp for rettigheter og likestilling for homofile, er kodet innenfor *forkjemper-rollen*. For eksempel i saker som handler om Pride, hvor homofile står opp for lhbt-personer sine rettigheter. I sakene hvor kilden er kodet som en *offerrolle*, vil dette innebære at kilden i saken befinner seg i en offersituasjon. Slike saker handler ofte om at noen har vært utsatt for hatkriminalitet eller rasisme på grunn av sin seksuelle orientering. Deretter vil en kilde som kategoriseres som en *helterolle* og en *skurkerolle* kodes likt som navnene tilsier. I saker hvor den homofile kilden får heder og ære, da gjerne på grunn av noe som er tilknyttet sin seksuelle orientering, er kilden kodet som en *helterolle*. Det motsatte gjelder *skurkerollen*. Innenfor denne rollen er den homofile kilden tillagt negative trekk, gjerne som en farlig eller kriminell person som har utført ulovlige handlinger. De sakene som har blitt plassert innenfor *nøytral* og *ingen rolle*, har jeg kodet utfra hvordan den homofile personen har ordlagt seg, som kan vise til hvilken seksuell orientering personen har. Jeg har også kodet saker innenfor kategorien *nøytral* i de tilfellene hvor det ikke lages et poeng ut av hvilken seksuell orientering kilden har.

3.5.4 Hvilke temaer tas opp i dekingen?

Det siste forskningsspørsmålet analysen har tatt for seg, handler om hovedtemaene i dekingen. Forskningsspørsmålet er: *hvilke temaer tas opp i dekingen av homofile og homofile etniske minoriteter, og hvilket fokus har dekingen?* Variablene som er tatt i bruk for å svare på underspørsmålet er: *hovedtema, personorientert/saksorientert og konfliktorientert*. Den første variabelen for *hovedtema* gir en oversikt over hvilke hovedtemaer homofile er synlige i. Klassifiseringen av hvilke hovedtemaer som er dekket i hver avisartikkel, etablerer hvilke temaer eller problemer som er mest fremtredende, og hvilke som er satt på sidelinjen eller marginalisert i mediedeking (Hansen & Machin, 2019, s. 103). Det gir et innblikk i om VG Nett bidrar til å fremme offentlige dimensjoner av de sosiale, politiske og kulturelle utfordringene i samfunnet (2019, s. 103). Jeg startet kodingsprosessen med et innledende sett med temaer som var basert på tidligere liknende undersøkelser, men la til nye variabler underveis etter at jeg hadde gjennomført prøvekodingen. Kodingen besto av å gjennomgå hver artikkel nøye, undersøke titler og tekst, for så å bestemme tilstedeværelse eller fravær av hvert av de utvalgte temaene som står beskrevet i kodeboken.

Ifølge Allern vil en avis som gir omfattende informasjon og bidrar til debatt om politikk og samfunnsforhold tilfredsstillende en grunnleggende forutsetning for å fungere som en viktig arena i en demokratisk offentlighet (2001, s. 82). Derfor vil en kategorisering av ulike tema vise hvilke områder som er prioritert. Variabler slik som hovedtema, kan derimot bli problematisk fordi enkelte kodingsenheter kan falle inn under flere kategorier. I slike tilfeller har jeg valgt å plassere de artikkelene som har flere ulike temaer i den variabelen hvor et tema dominerer mest. I disse tilfellene har jeg tolket hvilket hovedtema som dominerer mest ut fra hovedpoengene i teksten som kommer frem i overskriften, ingress og første avsnittet i artikkelen. I enkelte kommentarartikler som er bygget opp på en annen måte enn en nyhetsartikkel, har jeg undersøkt hvilke tema som får mest plass gjennomgående i artikkelen og hvilke hovedpoenger som kom klarest frem. De ulike temaene som sakene registreres innenfor er *politikk, kultur og underholdning, sosiale forhold, religion og livssyn, medisin og helse, forskning, kriminalitet og rettsvesen og sport*. Hvilke temaer som dominerer dekingen, kan fortelle mye om hva som anses som nyhetsverdig og kan gi en oversikt over hvilke stemmer som kommer frem.

Deretter for å kartlegge om artikkelene har en personorientert eller saksorientert fokus, har jeg tatt i bruk variabelen *personorientert/saksorientert*. Artikkelene i materialet som handler om en

enkeltperson sine synspunkter og/eller inkluderer personlige temaer, er kodet innenfor variabelen *personorientert*. De artiklene som ikke tar for seg personlige temaer eller saker, men som er saksrettet, har blitt kodet innenfor *saksorientert*-variabelen. Til slutt viser variabelen *konfliktorientert* om artiklene retter søkelyset mot en sak som inneholder uenighet, konfrontasjon, konfliktfylte hendelser eller en salgs kamp mellom to eller flere personer. Det at en sak er konfliktorientert kan knyttes til nyhetskriteriet sensasjon. Dette fordi avisene kan ha en tendens til å knytte det interessevekkende og nyhetsverdige til situasjoner som preges av konflikt og kamp (Allern, 2001, s. 57).

3.6 Metodiske refleksjoner

Ingen måling er perfekt, det vil alltid være et avvik mellom virkeligheten og det som forskerne kan analysere. Dette kalles måleavvik (Østbye et al., 2013 s. 25). Dette begrepet har tilknytning til kvantitative undersøkelser siden det kreves en sterk klargjøring av fenomenene som skal registreres (Østbye et al., s. 25). For å undersøke *reliabilitet* er det sentralt å undersøke hvordan kvaliteten av dataen kan bli maksimert. Reliabilitet handler om hvor nøyaktig målingene er i analysen, og kvaliteten av dataen reflekterer reliabiliteten i målingsprosessen. Reliabel måling i innholdsanalyse er derfor sentralt. Hvis man ikke kan stole på målingene, kan man heller ikke stole på analysen som skal bruke disse målingene (Riffe, Lacy, & Fico, 2014, s. 94).

Reliabilitet i innholdsanalyser sikres gjennom et bearbeidet kodeskjema med klare instruksjoner for hvordan variablene skal kodes (Ringdal, 2018, s. 267). Jeg har beskrevet nøye hvilke variabler jeg har utarbeidet, hva de betyr og hvordan jeg har kodet dem. Dette har blitt gjort både i teksten og i kodeboken lagt ved i oppgaven (Vedlegg 1). En annen viktig del av reliabiliteten handler om at variablene er godt knyttet opp til problemstillingen slik at det man undersøker besvarer det man ønsker å finne ut av.

For å oppnå størst mulig reliabilitet i innholdsanalysen er det nødvendig å først starte med å definere variabler og kategorier som er relevante for studiets mål (Riffe, Lacy, & Fico, 2014, s. 95). I kodingsarbeidet har det oppstått flere utfordringer. En utfordring har oppstått med artiklene som skal plasseres innenfor hver sin kategori. *Hovedtema*-variabelen kunne i noen tilfeller være utfordrende å plassere, fordi flere av artiklene hadde tema som kunne passe til

flere av *hovedtema*-kategoriene. I disse tilfellene kodet jeg materialet innenfor den kategorien som dominerte i størst grad.

Daniel Riffe, Stephen Lacy og Frederick Fico redegjør for at komplekse variabler kan gjøre det hardere å oppnå akseptabel reliabilitet (2014, s. 95). Dette fordi komplekse variabler krever mer tolkning og er mer omfattende. Slike variabler vil være mer tidskrevende enn en mer simpel variabel som er enklere konstruert, som for eksempel kun teller forekomsten av visse ord eller uttrykk (Riffe et al., 2014, s. 95). Ettersom at mine variabler er mer komplekse, disponerte jeg god tid til gjennomføringen av analysen, slik at jeg fikk nok tid til å gå mer i dybden av hele materialet. For å styrke reliabiliteten har jeg utdypet hvordan jeg har tolket de ulike variablene i materialet. I innholdsanalysen handler reliabiliteten om en definert enighet mellom kodere om å kategorisere innhold. Metoden er basert på antagelsen om at bestemte definerte og aksepterte begrepsdefinisjoner styrer tildelingen av innhold til bestemte kategorier (Riffe et al., 2014, s. 94).

Det er ikke mulig å lage mål for hvor godt innholdskategoriseringene samsvarer med virkeligheten, men hvis to kodere koder det samme materiale kan man få en viss anelse over hvor stor andel som er likt kodet (Østbye et al., 2013, s.220). Derfor fikk jeg en medstudent til å se over en liten andel av kodingen, og kom frem til at kodene samsvarte i stor grad. Jeg gikk også igjennom alt av materialet to ganger, dermed fikk jeg sikret at alt av utvalget var inkludert og at alt som var tatt med var relevant for å besvare problemstillingen. Jeg har beskrevet nøye hvordan jeg har kodet de ulike variablene, slik at andre som kommer etter kan gjennomføre samme metoden, og komme frem til de samme resultatene. Jeg har latt meg inspirere av en tidligere forsker, Anders Gjesvik (2020) og et par av han sine utarbeidede homo-diskurser. Dermed har jeg spart mye tid ved at en forsker før meg har formet to av variablene, som jeg har anvendt og videreutviklet i min analyse. Disse to er den *politiske forkjemper*-rollen og *homonormative* rollen. Gjennom nøye redegjørelse av hvordan han kodet sitt materiale, ga dette mulighet for at jeg fikk videreført det i min analyse.

Kodingsprosessen for denne oppgaven har vært meget tidskrevende og utfordrende, nettopp på grunn av de komplekse variablene, slik som *rolle*-variabelen, *seksuell orientering*-variabelen, samt *homofil etnisk minoritet*-variablene. Da jeg utarbeidet de ulike variablene hadde jeg søkelys på viktigheten av at kategoriene måtte være gjensidig utelukkede. Dette for at det skal være mulig for andre forskere å gjennomgå det samme og få like resultater.

Variabelen for *etnisk minoritet kilde* kan bære mye av mitt skjønn. Denne variabelen vil ikke bare telle forekomsten av visse ord, men det vil foregå en tolkning på et mer subjektivt nivå. Det samme gjelder *rolle*-variabelen. Når det gjelder *etnisk minoritet kilde*, må koderen må avgjøre hvem som regnes som en etnisk minoritet i sakene, da ut fra karakteristikker som etnisitet, navn og/eller hudfarge, som kan være utfordrende å kode dersom det ikke er oppgitt i artikkelen. Dette krever større grad av tolkning enn for eksempel *antall kilder*-variabelen, som kun teller forekomsten av antall kilder i sakene. Riffe et al. hevder at en lettere innholdsanalyse, hvor bare visse ting telles i materialet, fremfor en mer kompleks tyding av egenskapene, vil lettere gi reliabilitet (Riffe, Lacy, & Fico, 2014, s. 97). For å oppnå reliabilitet er det viktig at et konsept er klart og tydelig, for jo lettere det er å gjenkjenne når konseptet er til stede i innholdet, desto lettere er det for koderen å komme til enighet (Riffe, Lacy, & Fico, 2014). Riffe et al. hevder at selv om det er lettest å oppnå reliabilitet når innholdet er klarere, slik som når man teller forekomsten av ord, er det ikke alltid at enklere innhold er det mest interessante eller betydningsfulle (2014, s. 97). Variablene jeg har tatt i bruk i analysen er nøye valgt for å best besvare problemstillingen, selv om dette resulterte i komplekse variabler som krever en viss grad av kvalitativ tolkning i en analyse som i utgangspunktet er kvantitativ.

Ved å nøye jobbe med variablene og tilpasse dem min oppgave, slik at de svarer på det jeg faktisk ønsker å finne ut av, vil dette bidra til å øke *validiteten* i oppgaven. Validitet og reliabilitet er knyttet sammen, men validitet handler hovedsakelig om at man måler det man faktisk sikter mot å måle. Validiteten for min studie handler om relevansen av data og analyse i forhold til problemstillingen (Østbye et al., 2013, s. 26). Gjennom prøvekodning av variablene på et lite utvalg før jeg startet den endelige kodingsprosessen fikk jeg luket bort og endret på de variablene som ikke bidro til å svare på problemstillingen. Etter å ha testet variablene reviderte jeg, fjernet og la til nye koder etter behov. Validitet handler også om hvor godt man kan definere og fange opp de begrepene man har på det teoretiske nivået i innsamling og analyse av dataen jeg har anvendt (Østbye et al., 2013, s. 26).

Mye av kontroversen rundt kvantitative innholdsanalyser har satt søkelys på forestillingen om at det må være objektivt. Kritikere av positivistisk forskning har argumentert for at objektivitet i innholdsanalyse, likt som alle andre typer metoder, er et umulig ideal (Hansen & Machin, 2019, s. 91). Dette fordi innholdsanalysen starter med å avgrense bestemte

dimensjoner eller aspekter av en tekst for analysen, og gjennom dette blir det tatt subjektive valg (2019, s. 91). Dette indikerer at enkelte aspekter av et utvalg er viktigere enn andre deler. Det skal være objektivt i den grad at den enkelte forskerens vurderinger skal i minst mulig grad påvirke bearbeidingen av materialet (Østbye et al., 2013, s. 208). Det å anvende en kvantitativ metode kan være hensiktsmessig for å kvantifisere innhold på en så objektiv måte som mulig. Det som kan være problematisk med dette er at den lett kan begrenses til telling av bestemte ord og uttrykk (Allern, 2001, s. 77). Dette kan for noen være en ønskelig måte å utføre en analyse, men åpenbart utilstrekkelig for å vurdere innholdet i medietekster som ofte er flertydige (Allern, 2001, s. 77). Denne innholdsanalysen består hovedsakelig av kvantitativ metode, men er likevel ikke fullstendig kvantitativ. Dette kommer av at jeg har tatt kvalitative vurderinger under innhenting av materiale og kodingsprosessen. Allern hevder at selv om innholdsanalysen bygger på kvantitativ metode betyr ikke at den nødvendigvis er fullstendig kvantitativ. Dette fordi flere av variablene vil forutsette en kvalitativ vurdering fra koderen slik at kvantitative observasjoner blir omgjort til kvalitative data (Hvitfelt, 1986, s. 11 ref i Allern, 2001, s. 77).

I analysen forsøkte jeg å ha det Anders Hansen og David Machin kaller rimelig representativt utvalg av materiale (2013, s 96). Dette vil si et utvalg som ikke er skjevt eller partisk, som ikke er påvirket av mine personlige preferanser, eller gjennom et ønske om å bevise et spesifikt synspunkt. En utvalgsstrategi jeg har tatt i bruk er å inkludere alt av materiale innen den gitte tidsperioden, men luke bort artikler som ikke handler om homofili eller som er utenfor problemstillingens kontekst. Her var mitt skjønn til stede gjennom inkludering og ekskludering av hvilke artikler jeg anså som relevante og ikke. Min forforståelse, mine verdier og kulturelle erfaringer, var til stede under analysen. Både gjennom utvalg, konstruksjon av variabler og kodingsprosessen. Det er umulig å være helt fri fra dette, men det er i møte med disse fordommene at fortolkningen gjøres (Østbye et al., 2013, s. 66). Den kvantitative metoden er ikke i stor grad styrt av tolkning, som nevnt er det en metode som hovedsakelig skal kvantifisere innholdet på en mer objektiv måte. I denne sammenhengen betyr det at så langt det lot seg gjøre, forsøkte jeg å reflektere over min rolle og være klar over mitt skjønn under utarbeidingen og utføringen av analysen. Jeg ønsker derimot å understreke at oppgaven ikke vil være representativt eller speile en reel virkelighet. Dette fordi det er kun en analyse av et gitt tidsrom og av én bestemt avis. Oppgaven kan likevel bidra med å komme

med innspill, belyse nye aspekter og vise tendenser i nyhetsdekningen av homofile, som ikke har blitt undersøkt i stor grad tidligere.

3.7 Oppsummering av metodekapittelet

Dette metodekapittelet har tatt for seg oppgavens tilnærming, som er en kvantitativ innholdsanalyse. Problemstillingen søker å besvare hvordan homofile har blitt dekket i VG Nett i et valgt tidsrom. Dette med søkelys på homofile med og uten etnisk minoritetsbakgrunn i saker som berører homofili. Det har blitt redegjort for hva kvantitativ metode og kvantitativ innholdsanalyse er, samt hvorfor det er fruktbart at en slik tilnærming er anvendt. Noen av styrkene med metoden og hvordan den er tilpasset mitt forskningsprosjekt er også presentert. Det har konkret blitt redegjort for hvilke variabler som har blitt anvendt under kodingsprosessen og hvilke variabler som er kodet innenfor hvert enkelt underspørsmål. Til slutt har jeg redegjort for metodiske refleksjoner, hvor jeg har beskrevet oppgavens reliabilitet og validitet. I det kommende vil jeg presentere funnene for analysen jeg har utført.

4.0 Presentasjon av funn

I dette kapittelet vil jeg presentere funnene fra den kvantitative innholdsanalysen og besvare hovedproblemstillingen: *hvordan dekkes homofile og homofile med minoritetsbakgrunn i VG Nett, og i hvilken grad er det mangfold i dekingen?*. Dette gjør jeg ved å presentere funn som besvarer underspørsmålene:

- *Hvor omfattende er dekingen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i antall saker?*
- *Hvilke kilder opptrer i dekingen når det gjelder antall, kjønn, yrke og etnisitet?*
- *Hvilke rolle har homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i dekingen?*
- *Hvilke tema tas opp i dekingen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn, og hvilket fokus har dekingen?*

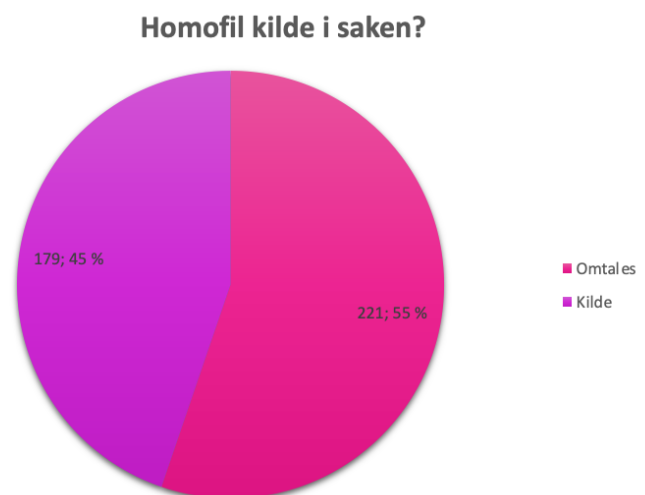
Svarene på underspørsmålene vil besvare den overordnede problemstillingen. Jeg vil returnere til hovedproblemstillingen for å diskutere den og funnene opp mot relevant forskning. I analysen vil jeg først presentere mine kvantitative hovedfunn fra innholdsanalysen. Deretter vil jeg presenterer mer detaljerte og kvalitative observasjoner fra analysen satt opp mot litteratur i drøftingsdelen av oppgaven. Til slutt vil jeg oppsummere og komme til konklusjon.

4.1 Hvor omfattende er dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i antall saker?

Når det gjelder omfanget av dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn viser analysen noen sentrale funn for kildebruk. Variablene som har blitt brukt for å gi svar på underspørsmålet er: *nyhetstype, seksuell orientering, etnisk minoritetsbakgrunn kilde, etnisk minoritetsbakgrunn tema.*

I analysen har jeg kartlagt om artiklene fremmer homofile, ved å enten inkludere en *homofil kilde* i saken eller om homofile kun blir *omtalt* i saken. Det er 179 artikler som inkluderer en homofil kilde og 221 som kun omtaler homofile. Som figur 4.0 viser, er det en skeivfordeling mellom de to målingene. Det er altså størst grad av ikke-homofile kilder i saker som angår homofile.

Dermed består den største andelen av materialet av saker som ikke inkluderer noen homofile kilder.

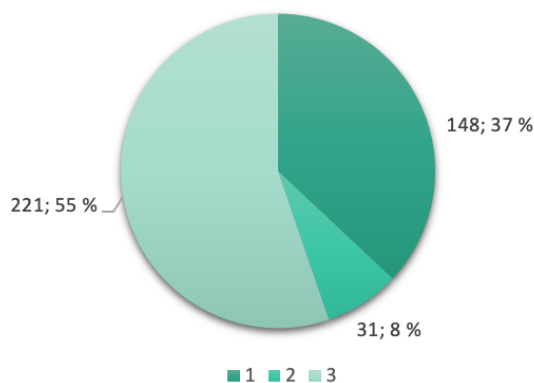

Figur 4.0: kildefordeling

Den totale opptellingen viser at utvalget i størst grad består av nyhetsstoff (61 prosent) og i mindre grad av meningsstoff (39 prosent). Av de totalt 197 sakene som inkluderer en homofil kilde, er det i kun i 13 artikler den homofile kilden ikke er hovedkilde i saken. Det betyr at i 93 prosent av artiklene som inkluderer en homofil kilde, er vedkommende hovedkilde i saken.

Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn har blitt omtalt i totalt 41 av 400 saker. Det er derimot kun i 31 saker de er kilde i saken og får uttale seg (8 prosent), som illustrert på figur 4.1.

Homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn

Figur 4.1

4.2 Hvilke kilder opptrer i dekningen når det gjelder antall, kjønn, yrke og etnisitet?

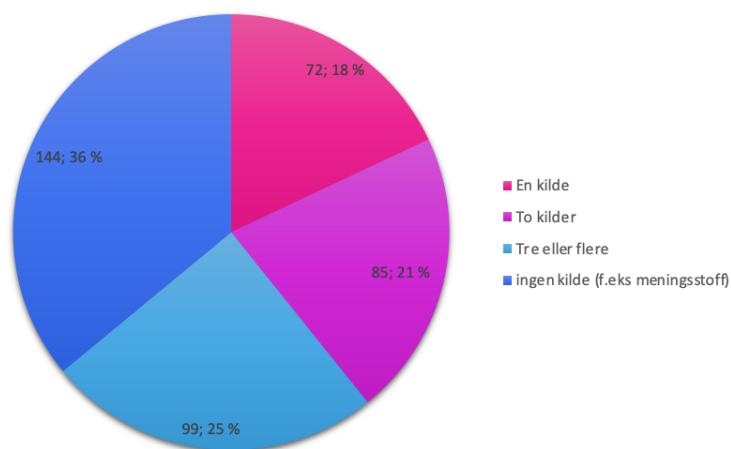
I det kommende vil det bli redegjort for de ulike variablene som kartlegger fremkomsten av kildemangfoldet. Variablene som er tatt i bruk for å besvare dette er *antall kilder*, *kjønnsfordeling*, *alder*, *yrkesroller*, *kilde/omtalt* og *personorientert/saksorientert*.

Variabelen *antall kilder*, refererer til hvor mange kilder journalisten har inkludert i artikkelen. Se figur 4.2.

Funnene viser at 18 prosent består av *én kilde*, 21 prosent er *to kilder* og *tre eller flere* utgjør 25 prosent. De resterende 36 prosentene er kilder kodet innenfor *ingen*

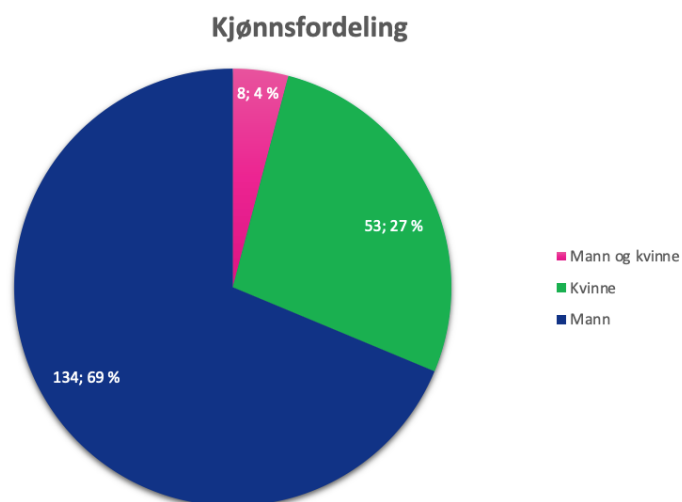
kilde/meningsstoff. Hvor mange kilder som er inkludert kan si noe om hvilke valg journalisten har tatt og hvor godt bearbeidet saken er.

Antall kilder i sakene

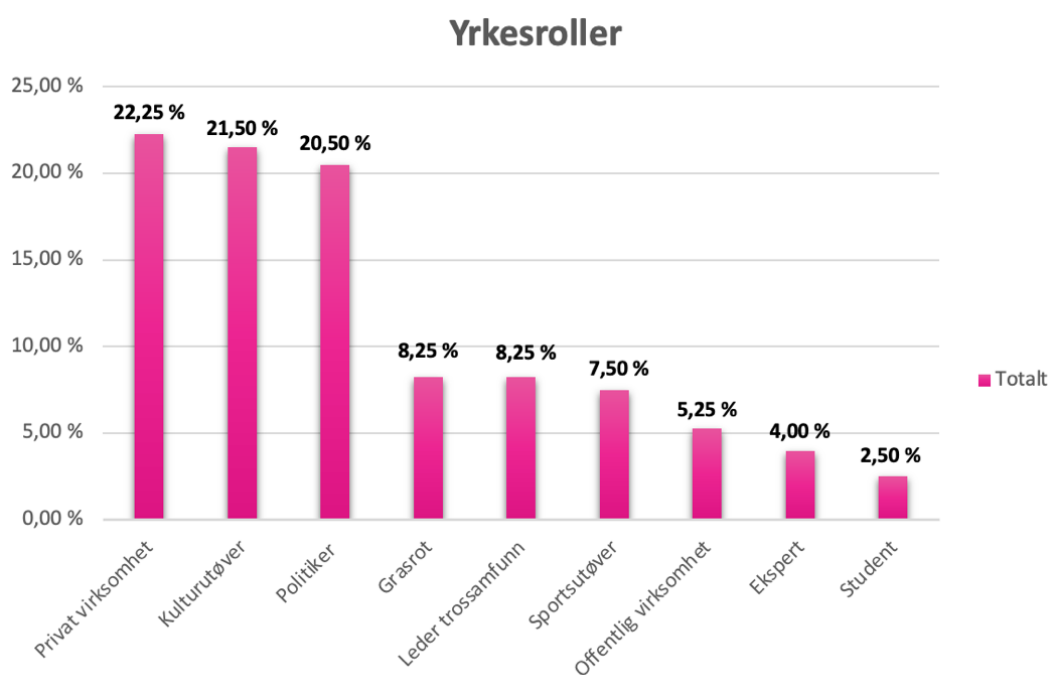
Figur 4.2

Variabelen for *kjønnsfordeling* redegjør for om det er en homofil mann eller en homofil kvinne som uttaler seg i saken. Det er tydelig at variabelen for *kjønnsfordeling* ga et resultat som viser at homofile kvinner og menn ikke er synlige i like stor grad. Det er kun 27 prosent homofile kvinner i sakene, mens 69 prosent av dekningen består av homofile menn. I 4 prosent av sakene inkluderes en homofil mann og en homofil kvinne i artikkelen. Dette er illustrert i figur 4.3, som har tatt utgangspunkt i de sakene som inkluderer homofile.

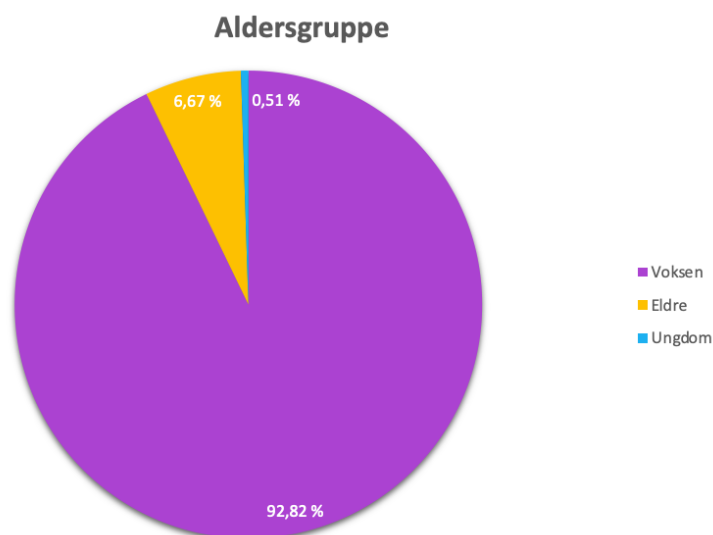
Figur 4.3

Det totale utvalget på 400 artikler inkluderer en rekke ulike personkilder fordelt på ulike kildetyper. Den generelle dekningen er jevnt fordelt utover de forskjellige *yrkesrollene* (se figur 4.4). De kildene som dominerer i størst grad er de som er *ansatt i privat virksomhet* (22%), *kulturutøvere* (22%) og *politikere* (21%).

Figur 4.4

I analysen har jeg inkludert *alder*, for å kartlegge om det finnes et mangfold av ulike aldre i deknningen, slik det er illustrert på figur 4.5. Det er 92,8 prosent av deknningen som består av *voksne* mellom 20 til 65 år, 6,7 prosent er *eldre* over 65 år og 0,5 prosent av *barn og ungdom* opp til 19 år.

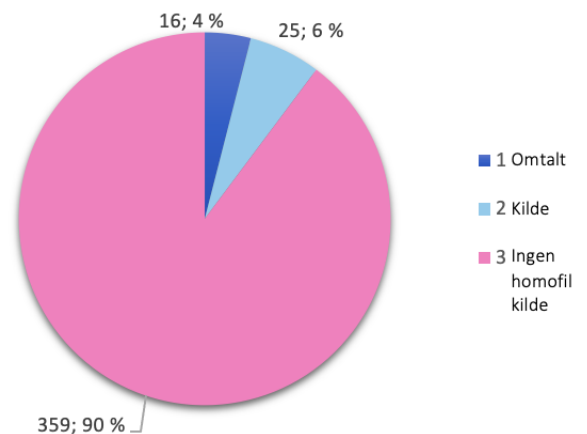
Figur 4.5

I hvor stor grad homofile etniske minoriteter er *kilder* i forhold til *omtalt* i en sak, kan fortelle mye om deres synlighet i saker som angår dem. Som nevnt i punkt 4.1 er homofile med etnisk

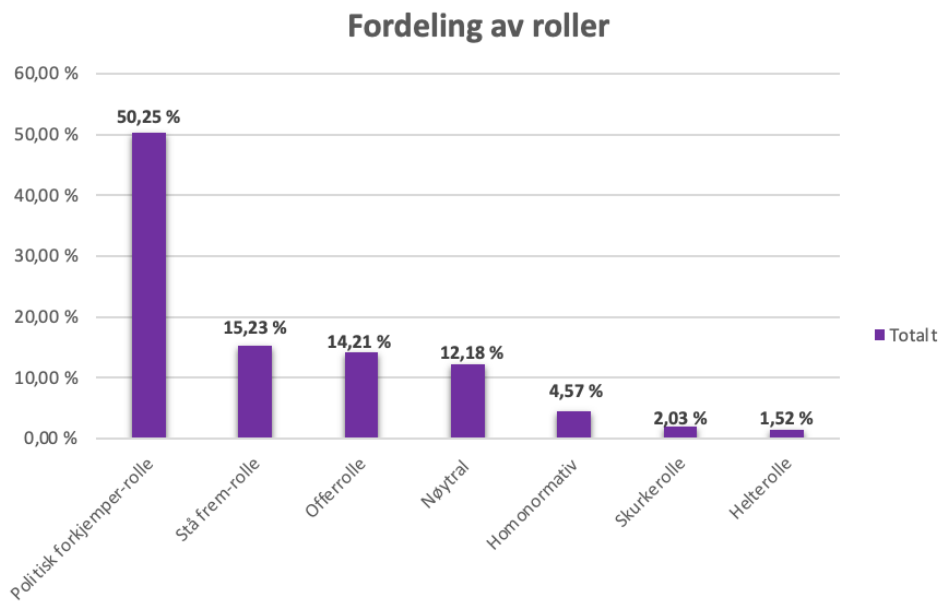
Figur 4.6

minoritetsbakgrunn inkludert i 41 av totalt 400 saker. Nå vil jeg se på hvor stor plass individer med dobbel minoriteten homofil med etnisk minoritetsbakgrunn, har fått i utvalget med henblikk på variablene *etnisk minoritet tema* og *etnisk minoritet kilde*. I totalt 400 artikler er det 41 artikler som handler om etniske minoriteter, men det er kun i 25 artikler en homofil etnisk minoritet er kilde i saken. I de resterende 16 sakene er etniske minoriteter kun omtalt og et tema i artikkelen. Se figur 4.6. I de 25 sakene homofile etniske minoriteter får uttale seg i, er det ikke ulike kilder som er sitert i hver artikkel. Gjentatte ganger er det den samme kilden som uttaler seg i ulike artikler.

Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn

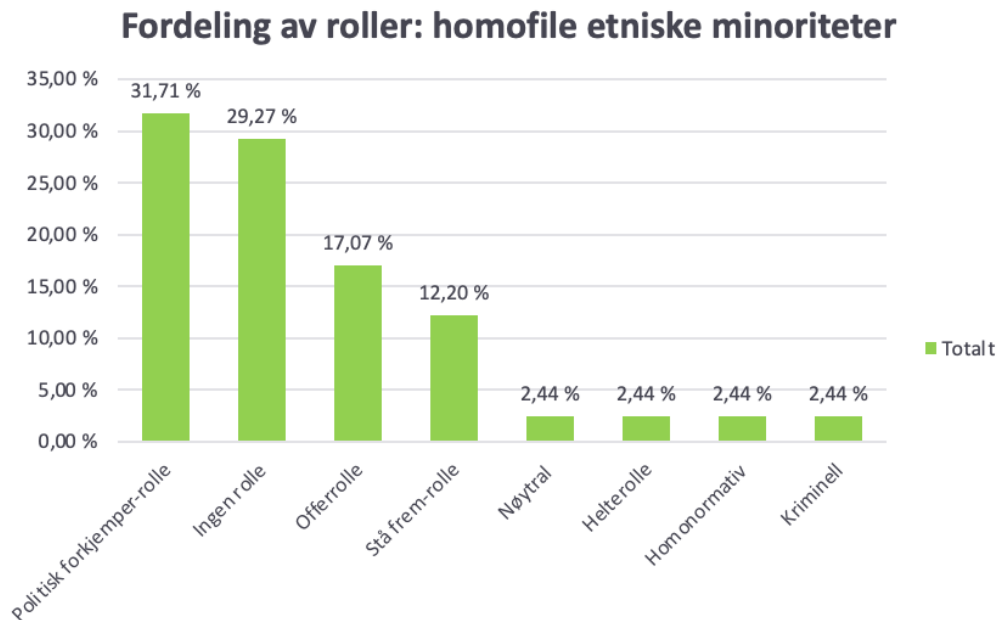
4.3 Hvilke roller har homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i dekingen?

Figur 4.7

Figur 4.7 viser en oversikt over de ulike rollene homofile opptrer i. *Ingen rolle*-kategorien er tatt ut av frekvenstabellen fordi den ikke inkluderer noen homofile kilder. I det forestående vil

jeg gå nærmere inn på hver enkelt rolle, både de rollene homofile med minoritetsbakgrunn og uten minoritetsbakgrunn opptrer i, slik det er illustrert i figur 4.7 og 4.8.

Figur 4.8

4.3.1 Politisk forkjemper-rollen

Den rollen som er kodet i størst grad i materialet er den *politisk forkjemper*-rollen. Av totalt 197 homofile kilder i artiklene, har jeg kodet 99 av kildene innenfor denne kategorien. Det vil si at halvparten av rollene opptrer i en *politisk forkjemper*-rolle. Dette kan henge sammen med at temavariabelen *politikk* står for en stor andel av nyhetsdekningen i den valgte perioden (44 prosent). Kilder innenfor *politisk forkjemper*-rollen opptrer både innenfor nyhetsjournalistikken og kommentarjournalistikken. De kildene med homofil orientering som har blitt kodet innenfor rollen som *politisk forkjemper* er personer som bruker sin stemme til å blant annet stå opp for homofile og lesbiske sine rettigheter. Innenfor denne variabelen er det størst andel *politikk* som er hovedtema (27 prosent).

Et interessant funn er at *politisk forkjemper-rollen* er den rollen homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i størst grad opptrer i. Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er kodet innenfor denne variabelen i 13 av 40 saker (33 prosent).

4.3.2 Stå frem-rollen

Den rollen som har fått nest størst plass i dekingen er *stå frem-rollen*. Den står for 15 prosent av alle rollene som har blitt kodet. Innenfor kategorien for homofile etniske minoriteter er det 18 prosent av rollene som er kodet innenfor en *stå frem-rolle*. Begrepet «Å komme ut av skapet» har i moderne tid blitt et ansett som et meningsløst og utdatert begrep. Det er en type metafor som beskriver den situasjonen hvor en skeiv person ikke lenger legger skjul på sin legning og velger å være åpen og stolt av den man er. Dermed vil «stå frem» bli brukt i de sammenhengene hvor homofile kvinner og menn bruker sine stemmer i artiklene til å stå frem med sin legning. Da enten ved å «stå frem» eller ved å fortelle om den gangen de gjorde det, og hvordan de opplevde det. I det kommende vil jeg trekke frem noen eksempler fra utvalget hvor kilder opptrer i *stå-frem-rollen*.

4.3.4 Offerrollen

Analysen viser at 14 prosent av kildene er kodet innenfor offerrollen. Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opptrer i offerrollen i størst grad, etterfulgt av *politiske forkjemper-rollen*. Det hovedtemaet som homofile opptrer hyppigst, etterfulgt av *politikk*, er *religion og livssyn* og *kriminalitet*. Det er 25 prosent av homofile etniske minoriteter som opptrer innenfor offerrollen. I de sakene som har *kriminalitet* som hovedtema er det i størst grad offerfortellinger. For homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er offerrollen den største rollen, etter politisk forkjemper-rollen.

4.3.3 Homonormativ rolle

I de tilfellene hvor en homofil person ønsker å passe inn med majoriteten, har de blitt plassert innenfor en homonormativ rolle (Gjesvik, 2015, s. 104). Analysen har undersøkt hvilke ulike roller homofile opptrer i. I det kommende vil jeg presentere noen av de *homonormative rollene* som homofile opptrer i. Det er ikke en stor del av analyse materialet som er kodet innenfor denne variabelen, kun 5 prosent, men den er likevel essensielt å undersøke.

4.3.4 Nøytral rolle

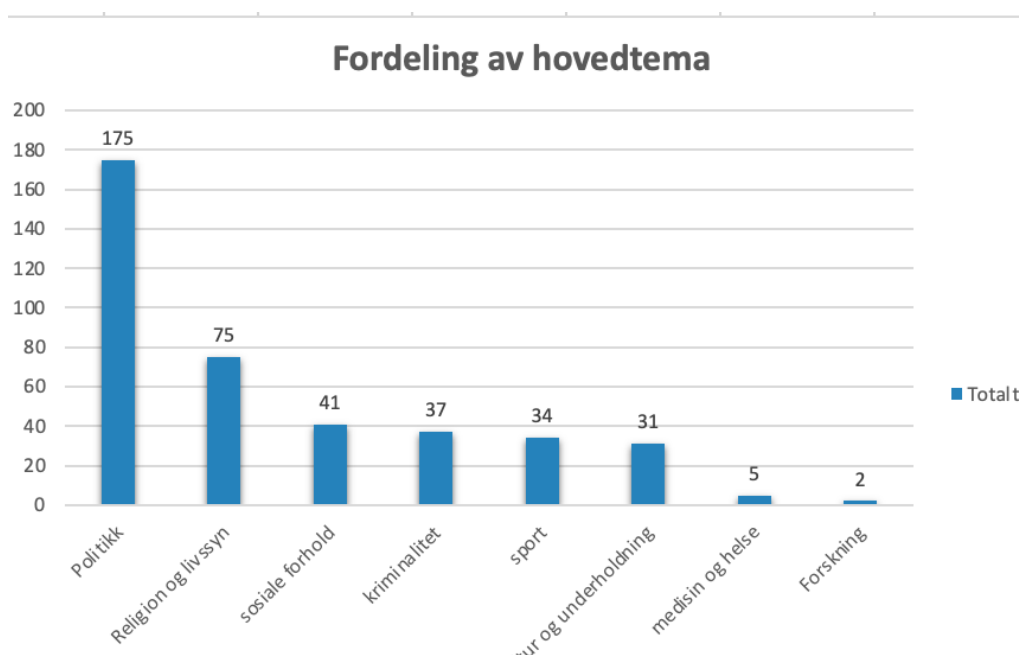
Sakene som er kodet innenfor nøytral rollen står for 12 prosent av VG Nett sin nyhetsdeking. I denne kategorien har den homofile personen en rolle som helt nøytral, hvilket vil si at deres legning blir ikke trukket frem som noe spesielt eller interessant. I kategorien blir det gjort rede

for at kilden i artikkelen er homofil, men det ble ikke gjort et poeng ut av individets seksuelle orientering.

4.3.5 Skurkerolle og helterolle

Både skurkerollen og helterollen utgjør en liten andel av materialet. Totalt er det registrert 4 av 197 saker innenfor *skurkerollen*, innenfor *helterollen* er det 3 saker. Homofile etniske minoriteter er bare plassert i en *skurkerolle* i en sak og *helterolle* i en annen.

4.4 Hvilke tema tas opp i dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn, og hvilket fokus har dekningen?

Figur 4.9

I utvalget fra de siste fem årene er det totalt 400 saker hvor homofile/homofili er kodet som et sentralt tema i innenriksstoffet til VG Nett. Variabelen *hovedtema* vil gi en oversikt over hvilke temaer homofile og lesbiske blir presentert og får uttale seg i. I det kommende vil jeg gå nærmere inn på hvert enkelt hovedtema og hva som kjennetegner hvert tema. I figur 4.4 viser fordelingen av de ulike kategoriene innenfor variabelen *hovedtema*. Det temaet som blir berørt i oppslagene i størst grad, er *politikk* (44%), etterfulgt av *religion og livssyn* (19%). Deretter eksponeres homofili jevnt fordelt utover temaene *sosiale forhold* (10%), *kriminalitet og rettsvesen* (9%), *sport* (9%), *kultur og underholdning* (8%). Til slutt kommer *medisin og*

helse (1%) og *forskning* (1%). Temaenes størrelse i dekingen viser en oversikt over hva journalistene har gitt viet størst oppmerksomhet, og viser hva dekingen av homofile faktisk handler om. I det undergående vil jeg gå dypere inn på de fire største temaene med eksempler.

4.4.1 Politikk

Det er tydelig at *politikk* har fått viet størst plass i VG Nett sin deking av homofile de fem utvalgte årene (44 prosent). Et interessant funn innenfor *politikk*-kategorien er at homofile personer blir omtalt eller er kilde i 39 prosent av sakene, mens over halvparten (61 prosent) av kildene består av ikke-homofile kilder. Det vil si at over halvparten innenfor *politikk*-temaet snakker for en minoritet de selv ikke er en del av.

Et annet funn innenfor *politikk*-kategorien er at det i 27 prosent av sakene er homofile kvinner og 73 prosent i sakene er homofile menn. Dette viser at det er et betydelig mindretall av kvinner som er homofile i politiske saker. Et tredje funn i analysen, er at saker som omhandler politikk er hovedsakelig *saksorientert* (88%), kun en liten del er *personorientert* (12%). Dette kan tyde på at de fleste artiklene som handler om politiske spørsmål ikke fokuserer så mye på personlige perspektiver og meninger, men heller en saklig og mer formell vinkling av saken, som inkluderer elitekilder fremfor uavhengige offentlige stemmer. Et fjerde funn, er at det er 138 korte saker og 37 lange saker. Det er dermed en stor overvekt av kortere saker innenfor denne variabelen.

Politikk-kategorien er det største hovedtemaet etniske minoriteter opptrer i. Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn blir dekket i saker som omhandler politikk i 19 av 41 saker.

4.4.2 Religion og livssyn

Det andre største hovedtemaet i dekingen av homofile, er *religion og livssyn* som utgjør 19 prosent av dekingen. Et sentralt funn i denne kategorien er at det kun er 23 prosent av sakene som inkluderer en kilde med homofil legning, de resterende 77 prosentene tilhører heterofile kilder. Analysen viser også at det er kun i 13 prosent av sakene innenfor *religion og livssyn*-kategorien som er *personorientert*. De resterende 87 prosentene er *saksorienterte* artikler som setter søkelys på sak fremfor personlige synspunkter. Sakene som har *Religion og livssyn* som hovedtema består av 52 prosent meningsstoff og 48 nyhetsartikler. Dermed er det jevnt mellom de to nyhetstypene, men flest saker består av meningsstoff.

Hovedtemaet *religion og livssyn* står for 10 av de 41 artiklene (24 prosent) i dekingen av homofile etniske minoriteter. Det er det nest største temaet, og 9 av 10 artikler er meningsstoff. Det er 6 av 10 saker som er *konfliktorientert* i hovedtema *religion og livssyn*.

4.4.3 Sosiale forhold

Det tredje største temaet innenfor variabelen for *hovedtema* er *sosiale forhold*, som står for 10 prosent av den totale dekingen. I denne kategorien faller alt som har hovedvekt på personlige temaer inn, slik som følelsesladde historier og perspektiver. *Sosiale forhold*-Variabelen rommer 41 av totalt 400 saker, som utgjør en begrenset del av dekingen, men den er likevel sentral. Dette er den variabelen som har inkluderer flest homofile kilder i sakene. 39 av 41 saker fremmer en homofil hovedkilde. I 6 av disse 41 sakene er homofile etniske minoriteter omtalt eller er kilde i saken.

4.4.4 Kriminalitet

Et interessant funn for *kriminalitet*-variabelen er at sakene fremmer 67 av totalt 179 homofile kilder i innenfor denne variabelen. 13 av disse 67 stemmene tilhører homofile etniske minoriteter, og i 19 saker er homofile med etnisk minoritetsbakgrunn omtalt i dekingen. Det vil si at homofile etniske minoriteter er kilde i 19 prosent og er omtalt i 28 prosent av sakene som har hovedtema *kriminalitet*.

I sakene med hovedtema *kriminalitet* er 35 av 37 saker konfliktbasert. Det er 25 av 37 saker som er *saksorientert* og 12 av 37 er *personorientert*. Innenfor *personorientert*-variabelen handler flere av sakene om rasisme, hatkriminalitet og mobbing på grunn av etnisitet og legning. Innenfor hovedtema *kriminalitet* er det størst grad offerroller fremfor skurkeroller. Homofile etniske minoriteter har blitt dekket i hovedtema *kriminalitet* i 6 av 41 saker. Dette hovedtema er det tredje største temaet som homofile med ikke-vestlig etnisk bakgrunn opptrer i. I flere saker er underkategorien hatkriminalitet.

4.4.5 Sport og kultur og underholdning

Både kategorien *sport og kultur og underholdning* står for hver for 8 prosent av den totale dekingen. De to hovedtemaene er derfor små temakategorier som står for en liten del av

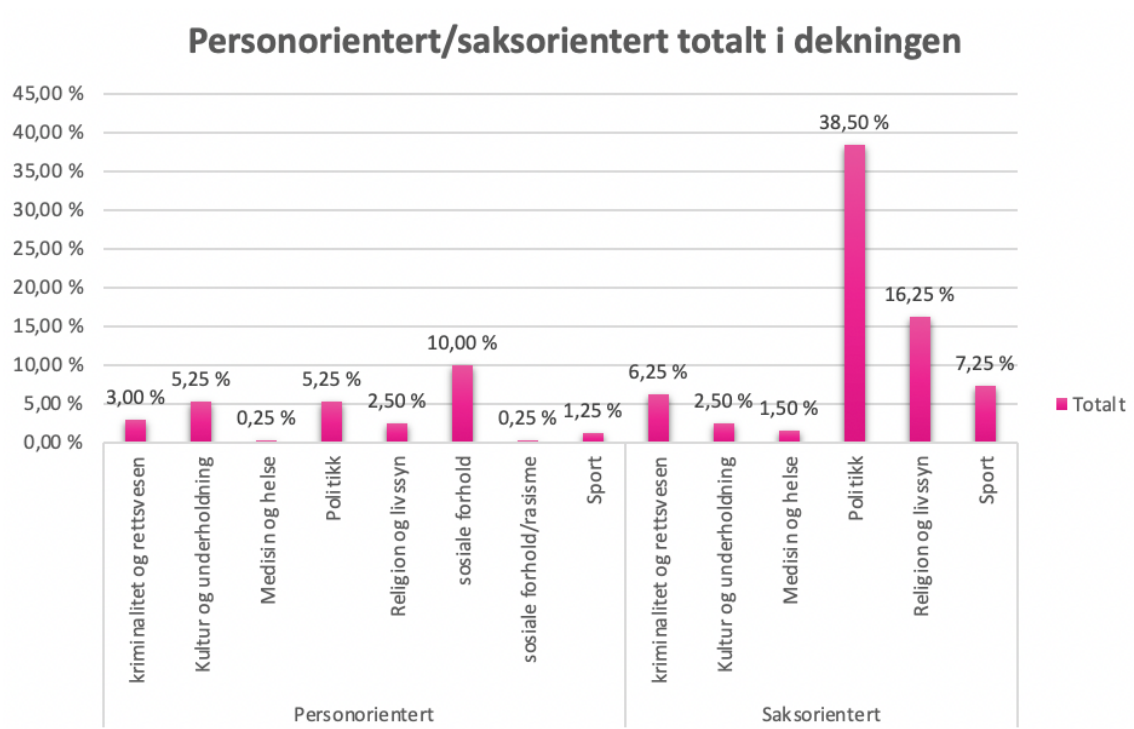
dekningen. I materialet som har *sport* som hovedtema, er det i alle sakene bortsett fra én, en homofil hovedkilde. I 4 av 26 saker er homofile hovedkilde i saker innenfor *kultur og underholdning*-kategorien. Av totalt 13 sportssaker er 10 menn og 3 kvinner hovedkilde i sakene. I to av sakene hvor kvinner er hovedkilde får ikke kvinnen uttalt seg.

Et sentralt funn at homofile med etnisk minoritetsbakgrunn ikke opptrer i noen av de fire temaene *sport, kultur og underholdning, medisin og helse og forskning*. De er dermed usynlige i dekingen i av disse tre temaene.

Jeg vil ikke gå nærmere inn på hovedtemaene *forskning og medisin og helse*, hovedsakelig fordi kategoriene utgjør en svært liten del av dekingen (1-2 prosent). Dette kommer av at masteroppgaven har et begrenset omfang, som gjør at det kun er de mest relevante og interessante funnene som blir trukket frem.

4.4.6 Hvilket fokus har dekingen?

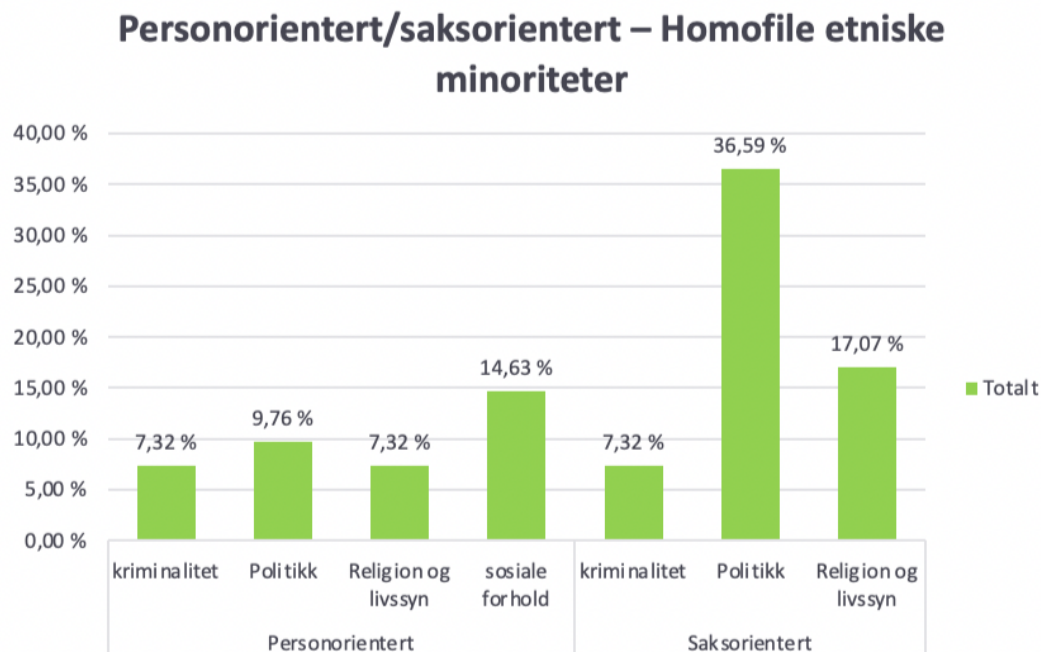
For å besvare dette underspørsmålene er det variablene *konfliktorientert* og *saksorientert/personorientert* som har blitt kodet. I analysen er det kodet 274 saker som er konfliktorientert, 126 er ikke det. Det vil si at 69 prosent av dekingen er konfliktorientert. De mest konfliktorienterte temaene er i størst grad saker innenfor hovedtemaet politikk (36 prosent), etterfulgt av religion og livssyn (15 prosent), kriminalitet (9 prosent) og sport (5 prosent). Materialet som kun inkluderer homofile etniske minoriteter har en enda høyere andel med konfliktorientert stoff. Her er det 78 prosent av sakene som er konfliktorientert og 22 prosent som ikke er det. Her er det hovedtemaene politikk (37 prosent), religion og livssyn (17 prosent) og sport (7 prosent) som dominerte i større grad.

Figur 4.10

I materialet som er kodet består 72 prosent av *saksorienterte saker* og 23 prosent av *personorienterte saker*. Dermed er det de saksorienterte sakene som står for den største delen av dekningen. Dette kan komme av at temaet *politikk* dominerer i materialet. Derimot, ved å undersøke hvert enkelt hovedtema med søkelys på variabelen *personorientert/saksorientert* vil det være variasjoner innenfor hvert hovedtema. For eksempel vil artikler innenfor *hovedtema*-variabelen *sosiale forhold*, som i stor grad består av personlige temaer, ha størst andel personorienterte saker. Artikkene som er kodet innenfor sosiale forhold er kun bestående av personorienterte saker. Det samme gjelder kultur og underholdning, som i størst grad består av personorienterte saker (68 prosent). Sports-kategorien har et overfall av saksorienterte saker (85 prosent). Se figur 4.10.

I artikkene som omtaler eller som representerer kilder med dobbeltrollen homofil etnisk minoritet, ser det litt annerledes ut. Her er det 61 prosent av sakene som er saksorienterte og 40 prosent som er personorientert. De hovedtemaene som tilhører saksorientert er i størst grad politikk (37 prosent), religion og livssyn (17 prosent) og kriminalitet (7 prosent). Innenfor personorientert er det sosiale forhold (15 prosent), men også politikk (10 prosent), religion og livssyn (7 prosent) samt kriminalitet (7 prosent). Dette er illustrert i figur 4.11. Innenfor

Figur 4.11

5.0 Drøfting av funn

I denne undersøkelsen rettes søkelyset mot dekningen av homofile kvinner og menn i VG Nett. Det første dreier seg om i hvilken grad det finnes et mangfold av ulike homofile personer. Slik det er nevnt tidligere i oppgaven, vil et normativt syn på synliggjøring og usynliggjøring av ulike stemmer henge sammen med ytringsfriheten. Mediene skal fungere som et talerør for hele befolkningen, og har stor makt i utvalget av hvilke stemmer som slipper til og ikke. Dersom nyhetsmediene, deriblant VG Nett, fremmer et bredt utvalg av ulike historier, vinklinger og kilder, vil dette kunne bidra til et mer demokratisk samfunn. Det er derfor betydningsfullt at ulike historier blir fortalt og formidlet på en måte hvor mennesker med ulike karakteristikk kan dele sine perspektiver som presenteres i mediene. For å besvare om VG Nett sin dekning av homofile har vært mangfoldig over en femårsperiode, vil jeg nå drøfte de mest sentrale funnene og trekke inn relevant tidligere forskning. Som nevnt i oppgavens metodedel, har jeg anvendt en kvantitativ metode i analysen, men at det likevel er aspekter jeg vil trekke frem og utforske dypere på en mer kvalitativ måte. De mest relevante

funnene vil jeg gå nærmere inn på, slik at disse funnene blir tydeliggjort ytterligere. På grunn av oppgavens omfang vil det ikke være mulig å gå i dybden på alle funnene, men de største og mest relevante funnene vil bli drøftet.

5.1 Hvor omfattende er dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i antall saker?

For å dypere undersøke hvordan homofile og homofile med etnisk bakgrunn er dekket i VG Nett, er det nødvendig å ha en oversikt over hvor omfattende dekningen av homofile er i materialet. Analysen viser at homofile ikke er usynlige, men heller ikke fullstendig synlige i materialet. Et funn for analysen er likevel at størst del av materialet består av kilder som taler på vegne av homofile, i saker som angår dem. Det å komme til orde i saker som gjelder en selv, kan betraktes som en viktig demokratisk verdi (Morlandstø & Sandvin, 2014, s. 109).

For å undersøke representasjon av minoriteter, er avisens kildevalg en stor og viktig del av representasjon. Hvilke kilder som får en stemme i sakene kan fortelle mye om hvordan minoriteter blir dekket i saker som omhandler dem. Det at mesteparten av materialet består av heterofile hovedkilder som taler på vegne av homofile, samsvarer med det Gross og Woods trekker frem i sin studie fra USA i 1999. Dette viser at 20 år gammelt funn fra USA ser ut til å være dekkende for Norge i dag. Gross og Woods påstår at nyhetssaker som handler om homofile tidligere har hatt en tendens til å snakke om homofile fremfor å la dem snakke for seg selv (Gross & Woods, 1999, s. 349). Dette ser fremdeles ut til å være en tendens i VG Nett. På den annen side er det ikke kun negativt at heterofile uttaler seg i saker som handler om homofile. Det er et større antall heterofile individer i befolkningen, så det er naturlig at de uttaler seg i utvalget. Det er også positivt at heterofile identiteter engasjerer seg og deler sine perspektiver for å fremme og kjempe for likestilling for homofile.

Et annet funn er at i de anledningene homofile er med i kildeutvalget, er de i 93 prosent av tilfellene hovedkilde i sakene de opptrer i. Dette beviser at når homofile først er sitert i en sak får de ofte en sentral rolle i artikkelen, fremfor å kun være en bi-rolle i saken. I saker hvor de får en sentral stemme gir dette uttrykk for at de kan slippe til når det gjelder demokratiske meningsytringer, som gir dem mulighet til å bidra med sine perspektiver og synspunkter i ulike saker.

I hvor stor grad homofile og homofile med minoritetsbakgrunn presenteres kan ha noe å gjøre med at mediene utfører en form for sortering, ved å trekke frem hvilke meninger som teller og ikke. Dette er noe Elisabeth Eide går inn på i sin studie. Hun beskriver at enkelte mennesker og individer ser ut til å lettere slippe til i mediene, mens andre sjelden slipper til (2007, s. 142). Derimot er homofile synlige i mye større grad i mediene nå enn før (Gjesvik, 2015). Det kan dog fremdeles se ut som at homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er dekket i mye mindre grad enn homofile med vestlig bakgrunn. Dette kan ses i lys i studien til Valcke, Sükösd og Picard, som påpeker at det er lettere for noen å uttrykke sine synspunkter og delta i offentlig debatt gjennom mediene enn det er for andre (2015, s. 24). Valcke et al. hevder dette henger sammen med fordelingen av kommunikasjonsmakt, som ved riktig tildeling i det offentlige rom vil skape en mer demokratisk sfære (2015, s. 24). Hvis man vender blikket tilbake, var etniske minoriteter marginalisert og usynliggjort i mediene i lang tid (Ross, 2019). Sårbarheten for stereotypering og politisk angrep i mediene, stammer fra tidligere isolasjon og gjennomgripende usynlighet (Gross, 2001, s. 15). Både homofile minoriteter og etniske minoriteter har en bakgrunn med usynlighet og stereotypering i mediene. Dette har endret seg mye på noen tiår, men det er ikke helt uventet at homofile med dobbelt minoritet er synlige i liten grad i dekkningen. Det kan trekkes linjer til at homofile etniske minoriteter havner i det Eide kaller en «medieskygge» i utvalget. Selv om homofile etniske minoriteter ikke er synlige i stor grad, bidrar den synligheten som er, til en form for normalisering.

Undersøker man sjangerne som finnes i utvalget er det nesten halvparten av nyhetsstoff og meningsstoff. Nyhetsstoffet består i hovedsak av nyhetsartikler og reportasjeartikler, mens meningsstoffet består av debatt-, kommentar- og lederartikler. Som leser forventer man i meningsstoffet at en leder eller kommentarartikkel skal presentere en mening, argumentere for et syn, komme med oppfordringer og utfordringer (Allern, 2001, s. 102). Eide hevder i sin studie at forrykningen av forholdet mellom redaksjonelt frembrakt nyhetsstoff og (delvis generert) meningsstoff, kan tolkes som en synkende redaksjonell prioritering (2014, s. 47). Ettersom at nesten halvparten av sakene homofile dekkes i består av meningsstoff, kan det på den ene siden åpne opp for at minoritetene får uttale seg direkte ut i mediene, men kan på den annen side type på at VG Nett har nedprioritert nyhetssaker som dekker homofile i nyhetssakene.

Eide påpeker at mediernes forkjærlighet for konflikter og ekstremer kan ha bidratt til at både etniske og seksuelle minoriteter har fått en viss fordel i rikspresen, i forhold til andre usynlige minoriteter. Dette på grunn av saker som ekteskap i kirken eller retten til adopsjon som har blitt viet mye medieoppmerksomhet (Eide E. , 2014, s. 47). Hun trekker frem at manglende redaksjonell policy eller dedikerte journalister kan være en annen grunn for lite dekning i nyhetsstoffet. Derimot vil det at individer får uttrykke seg gjennom meningsstoffet, enten de er homofile eller taler på vegne av temaer som angår homofile, gi en direkte adgang for offentlig diskusjon og oppmerksomhet rundt betydningsfulle temaer. Allern (2001) fastslår i tråd med dette, at norske aviser legger relativt stor vekt på sin rolle som en arena for offentlig meningsbryting, ettersom at de som ønsker har nærmest fri adgang til debattspaltene (s. 134-135). Dette virker også gjeldene for VG Nett, som i stor grad presenterer ulike stemmer og perspektiver til personer som ønsker å delta i debatt i temaer som angår homofile. Meningsstoffet til VG Nett inkluderer homofile kilder, men også innenfor meningsstoffet er det flest heterofile kilder som uttaler seg på vegne av homofile (64 prosent).

Funnene som er drøftet over viser at homofile er til stede i dekningen, men at de utgjør under halvparten av det totale kildeutvalget. Dermed består materialet i størst grad av kilder som taler på vegne av homofile i saker som angår dem. Homofile etniske minoriteter står for en svært liten del av materialet.

5.2 Hvilke kilder opptrer i dekningen når det gjelder antall, kjønn, yrke og etnisitet?

Det at det kun er 25 saker som homofile etniske minoriteter får uttale seg i, betyr at antall kilder som fronter en etnisk minoritet er svært lav. Gjentatte ganger er det den samme kilden som uttaler seg i ulike sammenhenger. Et eksempel på dette er Amal Aden, en lesbisk kvinne med etnisk minoritetsbakgrunn fra Somalia. Aden er foredragsholder og forfatter som engasjerer seg i likestilling og ytringsfrihet. Hun kan regnes som en type frontfigur for personer med doble minoriteter, hun er både homofil, ikke-vestlig og muslim. Aden opptrer og blir omtalt i både menings- og nyhetsstoffet. Eide hevder at dersom en minoritet blir sett på som talerør eller prototyp for en hel sosial kategori, bli de som tilhører gruppen nektet individuell subjektivitet. Det som blir borte, er anerkjennelsen av minoritetenes mangfoldige erfaringer. Da blir stereotypen lett å gripe til (Eide & Simonsen, 2010, s. 150).

Én-kilde-journalistikk er utbredt spesielt i de korte artiklene i materialet. I størst grad er artiklene i utvalget korte (78 prosent), noe som kan henge sammen med at sakene har et fattig kildeutvalg. I enkelte saker som er skrevet for å underholde, kan det fungere med én kilde. Derimot hvis saksfeltet er preget av interesse, verdikonflikter eller svært ulike meninger på hva som er fakta, stiller dette andre krav for å belyse saken fra flere hold, hvilket behøver et rikere kildetilfang (Allern, 2001, s. 130). I bestemte saker som handler om tema, som for eksempel saker om ekteskap for homofile i kirka eller homoterapi, så hender det at det kun er brukt én kilde. I slike saker er det ikke unaturlig at det blir gått dypere inn på en enkeltperson sine synspunkter på saken. Hvilke kilder VG Nett synliggjør henger sammen med hvilke temaer og stoffprioriteringer avisen har valgt (Allern, 2001, s. 169). Mediene har også i oppgave å dekke politiske endringer og spørsmål. Dette bør gjøres ved å fremme motstridende stemmer og synspunkter av en sak. Politikk og pressen er bundet til hverandre, hvor de begge presenterer saker som er sentrale for allmenheten. For å besvare om VG Nett fremmer motstridende stemmer og synspunkter av en sak er det relevant å se nærmere på hvilket kildeutvalg VG Nett har inkludert i dekningen av homofile.

Kildeutvalget er fordelt utover de ulike yrkesrollene (figur 4.4). De tre kildetyperne som uttaler seg i størst grad i den totale dekningen er *privat virksomhet, kulturutøver og politikere*. Disse står for over halvparten av det totale kildeutvalget, hvilket betyr at de taler på vegne av homofile med og uten minoritetsbakgrunn. En fare ved at en majoritetsperson snakker på vegne av etniske minoriteter, er at mediene med dette indirekte signaliserer at minoritetsgrupper ikke er klarer å snakke for seg selv. For at dette skal endres må «talspersonene» selv bidra til å skape rom for andre stemmer, for dem som har erfaringene nedfelt i sin historie (Simonsen, 2007, s. 150). På den annen side, betyr ikke det nødvendigvis at mangfold ikke er til stede dersom «elitekilder» får uttale seg i mediene. Sett i lys av det Hognestad og Landmark påpeker, vil politikerkildene representere en rekke ulike politiske ståsteder, men de må dele både oppmerksomhet og innflytelse – som igjen gir mangfold (2017, s. 14). *Politiker*-kildene jeg har kodet er fra partier på tvers av skalaen, fra venstre til høyre side. Dette kan vises blant annet i debatten om homoterapi, hvor Kristelig Folkeparti står i stor kontrast til for eksempel Arbeiderpartiet. Dermed er det ikke ønskelig at elitekilder dominerer utvalget, for det bør være en viss variasjon i yrkesroller. På den annen side kan det fremdeles være et mangfold av perspektiver til tross for at det er «elitekilder», slik som politikere, som uttaler seg i sakene. Derimot ville en jevnere fordeling av de ulike

yrkesrollene gitt et større mangfold av perspektiver og stemmer fremfor at kildeutvalget hviler på en eller noen få kategorier. I tråd med dette, foreslår Eide i sin studie at mediene bør rydde plass til ulike stemmer, og elitepersoner bør tre tilbake slik at forskjellige stemmer kan bli hørt (2007, s. 154).

I likhet med tidligere studier på minoriteter har «elitekildene» en tendens til å også dominere denne analysens kildeutvalg, som nevnt i det ovenstående. Denne tendensen ser til å gå igjen i flere undersøkelser gjort på homofile etniske minoriteter, samt andre marginaliserte grupper slik som døve (Breivik, 2006), amerikansk urfolk og stammefolk (Luther et al., 2012) eller funksjonshemmede (Eide, Grue, & Vold, 2014). *Politiker*-kilder og *privat virksomhet* består som nevnt av en stor del av kildematerialet (22 og 21 prosent), hvilket vil si at disse kildene er med på å prege debatten rundt ulike politiske dilemmaer som rammer homofile, blant annet de største temaene homoterapi, Pride-feiringen, ekteskap i kirka, adopsjon og andre likestillingssaker. Totalt er en elitekilde hovedkilde i 2 av 5 nyhetssaker som omhandler homofile, hvilket utgjør en stor del av nyhetsdekningen. Her er det verdt å merke seg at i saker som inkluderer homofile etniske minoritetspersoner domineres kildeutvalget av *kulturutøvere* og *privat virksomhet*.

Den tredje største yrkesrollen er *grasrot*-kilder, hvilket vil si kilder som er «mannen på gata», som ikke har en institusjonell tilknytning. Dette samsvarer med Figenschou og Beyer (2014) sin studie, hvor individer som er ikke-eksperter er representert i stor del blant sakene som angår etniske minoriteter (20 prosent). Figenschou og Beyer peker på at det er naturlig at kildegrupper i studien som angår blant annet identitetspolitiske temaer, presenterer kilder som kan si noe om hvordan det er for dem det faktisk gjelder (2014, s. 39). Det er derfor ikke overraskende at minoriteter er inkludert som *grasrot*-kilder i utvalget, ettersom at det naturligvis er deres perspektiver som bør fremmes. Ifølge Figenschou og Beyer (2014) kan det at færre minoritetskilder uttaler seg som elitekilder i mediene, speile minoritetenes representasjon i samfunnets maktposisjoner. Ettersom at analysens utvalg er begrenset til en avis og et tidsrom, er ikke min studie representativt for generalisering. Dermed kan det ikke konstateres at dette er absolutt gjeldene for min analyse. Det som derimot kan sies er at kildevalg handler strategisk om verdivalg, om hvem og hva i samfunnet som synliggjøres og usynliggjøres (Allern, 2005, s. 83). Homofile etniske minoriteter er representert i en liten grad

sammenliknet med den øvrige dekningen av homofile kilder. Når de først er presentert består kildeutvalget i hovedsak av kilder i *privat virksomhet, kulturutøvere og grasrot-kilder*.

Et annet tydelig funn for analysen er at i VG Nett sin presentasjon av homofile kan man se et klart skille mellom kjønn i kildemangfoldet. Det er over dobbelt så mange menn som kvinner i den totale dekningen. Det er altså en overvekt av homofile menn i dekningen. Slik ser det ikke ut hvis man kun ser på homofile etniske minoriteter. Analysen viser at homofile kvinner og menn med etnisk minoritetsbakgrunn har blitt dekket i nesten like stor grad (49 mot 51 prosent). Det er dermed en betydelig skeivfordeling i hvordan kvinner og menn blir dekket i det totale materialet. Kvinnene er ikke like synlig i verken nyhetsstoffet eller meningsstoffet. De uttaler seg mindre blant annet i politiske tema, enn det menn gjør. Dahlstrøm et al. (2017, s. 3) sin studie samsvarer med dette funnet. De påpeker i sin studie at eliteorienteringen i mediene ofte kan trekkes frem som en forklaring på et mannsdominert nyhetsbilde, som er tydelig i min analyse.

I den totale dekningen som inkluderer de heterofile kildene er det kun 13 prosent som er homofile kvinner. Dette er samstemmer med Ciasullo (2001) sin studie. Hun påviste at de lesbiske identitetene som ikke var middelklasse eller hadde hvit hudfarge var nærmest usynlige i mediedekningen. Selv om lesbiske kvinner og kvinner generelt har fått betydelig mer mediedekning siden for kun noen tiår siden, er det enda ikke fullstendig likestilt dekning. Til tross for at kvinner har blitt dekket i totalt 53 av 400 saker (og får uttale seg i 50 av sakene) presenteres lesbiske med etnisk minoritetsbakgrunn i 9 av 53 saker. Det er ikke en stor andel i dekningen som har etnisk minoritetsbakgrunn, men det viser likevel at kvinner med dobbeltrollen homofil etnisk minoritet har en viss synlighet i den dekningen som er. Både homofile menn og kvinner med etnisk minoritet er omtrent like synlige (eller usynlige) i dekningen. Det kan derfor se ut som at totalt i utvalget er homofile kvinner underrepresentert sammenliknet med dekningen av homofile menn. Derimot, i presentasjonen av homofile etniske minoriteter, er dekningen av kvinner og menn omtrent identisk.

Nesten alle kilden i materialet består av homofile innenfor kategorien *voksen* (93 prosent). Eldre og yngre er klart underrepresentert i dekningen (6,5 og 0,5 prosent). Kategorien voksen rommer et større aldersspenn, men det er fremdeles et funn at unge og eldre utgjør en så liten del av dekningen. Som nevnt i teoridelen, har medieforskning på alder vist at eldre har hatt en tendens til å bli underrepresentert og plassert i stereotypiske kategorier i media (Hurd et al.,

2020, Dahlstrøm et al., 2017). Funnene for denne analysen samsvarer med funnene til Hurd et al., som i sin studie kom frem til at skeive eldre individer nesten var usynlige i Canadas nyhetsdekning. Eldre har blitt presentert i 13 saker, men de kildene som er en eldre identitet er i enkelte saker gjentakende. Dette betyr at i de 13 tilfellene homofile over 65 år forekommer i artiklene er det ikke 13 ulike personer, men de samme kildene som opptrer flere ganger i ulike nyhetsartikler.

Et eksempel på dette er aktivisten Kim Friele som plasseres innenfor kategorien *eldre*. Det er ikke nødvendigvis dumt at én person står frem som et forbilde for andre eldre homofile, som kanskje ikke selv ønsker å stå frem i mediene. Det at homofile, slik som Friele, opptrer i media kan virke normaliserende, og kan gjøre det lettere for andre å stå frem i mediene. Det er også viktig at det eksisterer forbilder som står frem i media og normaliserer at eldre mennesker også er homofile, selv om det ikke er så synlig i media. Friele og hennes kone har vært kilder i ulike saker i materialet, men spesielt i forbindelse med Pride. Hurd et al. kom frem i sin studie at flest artikler som ble publisert mellom april og juli ledet til og fulgte opp Pride-måneden i juni. Dette påstår de antyder den antatte mangelen på en vedvarende interesse for lhbt-spørsmål i både utsalgssteder og lesertall (2020, s. 4). I materialet hentet fra VG mellom 2016 og 2020, er det også i forbindelse med at Pride en liten stigning i antall nyhetssaker i denne perioden, men ikke noe merkelig. Av artiklene i materialet som viser frem homofile og lesbiske personer over 65 år, var det ikke stort mangfold av ulike kulturelle eller etniske bakgrunner. De homofile som kom frem i mediene var eldre, hvite og i størst grad homofile menn. Analysen viser dermed et oppsiktsvekkende funn, ingen med etnisk minoritetsbakgrunn i den eldre aldersgruppen ble eksponert i VG Nett gjennom noen av de fem årene. Eldre homofile befinner seg dermed i en medieskygge.

Det funnene som har blitt drøftet for å besvare dette underspørsmålet, viser kort sagt at kildeutvalget består i stor grad av «elitekilder». I størst grad er det personer med lengre utdanning og inntekt, slik som de innenfor *privat virksomhet*, etterfulgt av *kulturutøvere* og *politikere*. Homofile etniske minoriteter har et liknende kildeutvalg, men har større grad av *grasrot*-kilder. Disse «vanlige» menneskene er ofte interessante i vanlige nyhetshendelser fordi de trekkes frem i saker som er følelsesladd og personorientert. De homofile kvinnene i sakene er nærmest usynlige i dekningen, noe som kan komme av blant annet mannsdominerte elitekilder. Derimot er presentasjonen av homofile etniske minoritets kvinner og menn

omtrent identisk. Eldre personer er også marginalisert, og de få som opptrer er stadig den samme kildene gjentatte ganger.

5.3 Hvilke roller har homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i dekningen?

I første del av analysen gjennomgikk jeg og presenterte de ulike rollene homofile opptrådte i VG sin mediedekning. I det kommende vil jeg drøfte de ulike rollene, og vise til eksempler de ulike kildene ble kodet innenfor. Jeg vil knytte det opp mot det teoretiske rammeverket, og redegjøre for hva det sier om et mangfold av roller i mediedekningen. Ved å inkludere rolleaspektet kan det tegne et mer helhetlig bilde av presentasjonen, samtidig som det kan tydeliggjøre om representasjonen av rollene kan ha stereotypiske trekk.

5.3.1 Politisk forkjemper-rolle

Som nevnt, var årene 2016 til 2020 dominert av sentrale hendelser for det skeive miljøet. Hendelsene førte til stor mediedekning og debatt, som reflekteres i den store mengden kommentarjournalistikk, hvor politikk tar størst plass (56 prosent). Dermed opptrer kilder innenfor *politisk forkjemper-rollen* både innenfor nyhetsjournalistikken og meningsstoffet i stor grad. De kildene med homofil orientering som har blitt kodet innenfor rollen som *politisk forkjemper*, er kilder som bruker sin stemme til å blant annet stå opp for homofile sine rettigheter. En del av de rollene som opptrer i en *politisk forkjemper-rolle* er inkludert i artiklene som har hovedtema-kategorien *politikk*. Det at homofile opptrer mest i den *politiske forkjemper-rollen* er et positivt funn som bekrefter at presentasjonen av homofile har endret seg radikalt i løpet av de siste tiårene. Kun for rundt 40 år siden ble homofile som oftest plassert inn i stereotypiske rammer, hvor de i størst grad opptrådte i roller som skurk eller en unormal og syk person. På den annen side, viser analysen at det fremdeles på mange måter er slik at homofile må kjempe en kamp for å oppnå likestilling og respekt i samfunnet. Dette funnet samsvarer med det Eide (2014) påpekte i sin studie av skeive personer sine medieerfaringer.

Som nevnt innledningsvis har det skjedd store holdningsendringer, og homofile kjemper fremdeles for de samme rettighetene som majoriteten. Da homofile så sent som i 2017 fikk

tillatelse til å gifte seg i kirka, førte dette til mye politisk debatt. Spesielt var det kristne ledere i kildematerialet som hadde noe imot dette, men også andre religiøse. En annen sak som homofile kjemper for i materialet, som har blitt gitt mye medieoppmerksomhet, er homoterapi. Den pågående debatten startet i 2018, og pågår fremdeles. Disse to eksemplene illustrerer hvorfor mange homofile er nødt til å tre inn i roller som politiske forkjempere. Det er enda i 2021 kamper som må vinnes før man kan slå fast at det er fullstendig likestilling. Et eksempel på en kilde som gjentatte ganger opptrer i en *politisk forkjemper*-rolle er samfunnsdebattant Amal Aden. Hun er både lesbisk, har etnisk minoritetsbakgrunn og er muslim. Hun har i flere artikler uttalt seg om hvordan det er å tilhøre doble minoriteter i Norge. Når enkeltrepresentanter for en marginalisert gruppe blir løftet frem i mediene, slik som Aden, så er det ofte som positiv avviker eller unntaket som bekrefter regelen (Fonn, Orgeret, & Simonsen, 2012, s. 304). I artiklene hun opptrer i, kjemper hun blant annet for likestilling for homofile og homofile med ikke-vestlig minoritetsbakgrunn bosatt i Norge. Artiklene som Amal presenteres i har fokus på at hun er muslim og homofil, som i mange muslimske miljøer er problematisk. Hun blir en person som står frem, hvilket bidrar til synlighet av personer som er både homofile, muslimer og etniske minoriteter. Dermed bidrar hennes deltakelse i å skape oppmerksomhet og synlighet rundt individer med doble minoriteter.

5.3.2 Stå frem-rollen

Funnene for denne studien viser at stå-frem rollen inkluderer flest kilder i materialet etterfulgt av *politisk forkjemper*-rollen. Det er et uventet funn er at det fremdeles i nyere tid er en så stor andel av kildene som kategoriseres innenfor *stå frem*-roller. Både homofile generelt og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opptrer i denne rollen i stor grad. Eide hevder at større vekt på intimitet og seksualitet, kan være sentralt for å øke homofiles synlighet (Eide, 2014, s. 216). Eides beskriver det slik:

«En av de viktigste forhåndsfortellingene ser til å være «ut av skapet»-fortellingen, eller bekjennelsesfortellingen; om den ensomme kampen og overvinnelsen. Helst bør den være rammet inn av en smule dramatik» (Eide, 2014, s. 216).

Som Eide trekker frem, er sakene kodet innenfor *stå frem*-rollen i materialet pakket inn i dramatik. De er ofte personorientert, hvor vanskelige perioder i livet eller en kamp mot seg selv blir trukket frem i saken. Eide beskriver i sin studie at hennes informantene opplevde

utelukkende at journalistene som intervjuet dem var interessert i deres «komme ut»-historier og personlige bakgrunn, for å lage nyhetshistorier. Når kildene opptrer i en *stå frem*-rolle i artiklene, blir fokus lagt på at de har en seksuell orientering som skiller seg fra normaliteten. Disse historiene om å «stå frem» kan i likhet med det Eide beskriver, plassere homofile i en kategori som trekker frem deres annerledeshet, som skiller homofile fra den heterofile majoriteten. Derfor, i likhet med Eide (2014, s. 216) sin studie, kan utvalgets «stå frem»-historier og bekjenneshistorier bekrefte heteronormativitet. Dette fordi deres seksuelle orientering blir sett på noe som avviker fra den typiske normaliteten og blir sett på som noe annerledes ved kilden.

For å vise til et par eksempler hentet fra materialet, er det verdt å trekke frem en nyhetshistorie som handler om å stå frem i fotballen. Det har lenge vært svært få åpne homofile i idretten, men de siste årene har flere idrettsutøvere stått frem med sin seksuelle orientering i mediene. Et typisk eksempel på en historie hvor kilden opptrer i en *stå frem*-rolle er i artikkelen «Toppdommer Tom Harald Hagen: – Jeg er homofil» (vg.no, 26.10.20). I nyhetsartikkelen står Hagen frem som homofil, noe som han beskriver som en helt naturlig del av livet (vg.no, 26.10.20). Homofili er fortsatt tabu i mange fotballmiljøer, som nok er grunnen til at ingen norske fotballspillere i toppfotballen hadde stått frem før Hagen fortalte at han var homofil i 2020. VG skriver i saken: «Hagen har lenge vært komfortabel med egen legning og sier i intervjuet at han ikke ønsker at det skal vinkles som at han står frem som homofil» (vg.no, 26.10.20). Likevel kan det se ut som at VG vinklet det akkurat på denne måten, spesielt slik artikkelen er titulert. I eksempelet kan man se at Hagen selv forstår sin seksuelle orientering som noe som er helt normalt og ikke trenger å bli trukket frem som noe som fortjener særskilt oppmerksomhet. Likevel kan det se ut som at VG en trang for sensasjon, noe de spiller på i denne saken. Eide hevder at «komme ut»-historier kan ses som et uttrykk for mediens sensasjonslyst, ettersom at mange syntes det er spennende å lese om det som er tøft og vanskelig (Fonn, Orgeret, & Simonsen, 2012, s. 306).

Analysen viser at en stor del av kildene som har etnisk minoritetsbakgrunn er kodet innenfor *stå frem*-rollen. Det at homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opptrer i denne rollen kan henge sammen med at personer med etnisk minoritetsbakgrunn ikke har vært like åpne i mediene tidligere. I tråd med dette, hevder Fonn et al. at «komme ut-historier» på den annen side kan forstås som et uttrykk for et samfunn i endring, der grensene for det akseptable og

uakseptable er omskiftelige og under forhandling (2012, s. 306). Et eksempel på en homofil etnisk minoritet som ble plassert i en *stå frem*-rolle med sin «komme ut»-historie, er tv-personlighet Noman Mubashir. I nyhetssaken: «Noman Mubashir går i sin første Pride-parade» (vg.no, 30.06.17), forteller Mubashir om sin erfaring med å stå frem som homofil. Han er plassert i denne rollen fordi han forteller om sine erfaringer med å stå frem for familie, venner og resten av Norge. Mubashir ser på seg selv som en person med tre minoriteter: norsk-pakistaner, muslim og homofil (vg.no, 30.06.17). Han forteller til VG Nett at han syntes det på mange måter har vært tøft å stå frem i det pakistanske miljøet, og at han har opplevd å bli skreket «jævla homo» til. Han forteller avisen at han var engstelig for å komme ut av skapet fordi han var redd for reaksjonene han ville få av det norsk-pakistanske miljøet. Artikkelen er klart personfokuset, og Mubashir er den eneste kilden i artikkelen.

Dette var et av flere liknende eksempler som berører homofile med etnisk minoritetsbakgrunn sine erfaringer med opplevd hets og negative reaksjoner på grunn av sin seksuelle orientering. Mubashir er også muslim, noe som står imot den typiske normen for muslimer (Johannessen et al., 2018). Dette er noe Grønningsæter et al. er inne på i sin studie på lesbiske, homofile og bifile med muslimsk bakgrunn. De har studert hvordan mediefortellinger kan polarisere «norske» og «muslimske» verdier. Grønningsæter et al. hevder at «en navigering mellom «komme ut»-diskursen og det kollektive livssynet er en forhandling og et forsøk på å tilpasse egne oppfatninger og opplevelser til omgivelsenes syn på hva som er «typisk norske» og «typisk muslimske» verdier» (Narvesen, 2013, s. 75). Rolleforventningen til en med muslimsk bakgrunn er at du er hetero, ikke homofil. Dermed er det et ideal for mange muslimer at man må velge bort islam for å være en «god» skeiv person (2013, s. 76). I det muslimske miljøet er det nesten umulig å stå frem som homofil, det å være homofil blir forstått som syndig, umoralsk og ikke-islamsk (2013, s. 76). Mubashir fikk mye medieomtale etter at han sto frem som homofil, hvilket ledet til at han mottok mye hets i sosiale medier. Det kan virke som at homofile med etnisk minoritetsbakgrunn fremdeles befinner seg i en fase hvor det å ha dobbelminoritet er lite synlig og er noe sensasjonelt som mediene fremstiller homofile inn under. Det er enda et stigma i flere religiøse miljøer, så det at noen står frem i mediene som rollemodeller kan åpne for at flere dobbeltminoriteter ønsker å åpne seg. Det er likevel en stereotypisk rolle at homofile plasseres inn i *stå frem*-roller hvis fokuset kun er på deres seksuelle orientering, hvor spørsmål som «er du homofil?», bekrefter selvfølgen om at man er heterofil, frem til det motsatte er bevist. Likevel kan slike historier

åpne for at andre etter Mubashir, vil tørre å stå frem til tross for konservative holdninger hos familien eller nærmiljøet.

5.3.3 Offerrollen

Sakene innenfor *offerrollen* har blitt kodet i denne kategorien fordi kilden i saken anses som et offer i en situasjon. Offerfortellingen samsvarer godt med mediernes hang til klare fortolkningsrammer og en bestemt dramaturgi (Eide, 2014, s. 218). I flere av artiklene i denne kategorien har kilden opplevd hatkriminalitet, vold eller trakassering. I disse tilfellene opptrer kildene i en offerfortelling og har blitt kodet innenfor *offerrollen*. I likhet med *stå frem*-rollen, passer *offerrollen* godt til mediernes streben etter sensasjoner og konflikt (Eide, 2010, s. 175). En god del innenfor dekningen av homofile generelt har blitt kodet innenfor denne rollen. Homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opptrer i denne rollen i stor grad (25 prosent). Det er den nest største rollen de opptrer i, og homofile etniske minoriteter blir ofte plassert i denne rollen fordi de blant annet har opplevd hatkriminalitet. En slik offerdiskurs bekrefter Eide og Alghasi kommer tydelig frem i mediedekningen av rasisme og diskriminering, og kan ofte romme minoritetspersoner som har opplevd vold (Eide & Alghasi, 2020, s. 41). Både offerrollen og hovedtemaet kriminalitet berører begge saker som handler om hatkriminalitet og kilder som har opplevd dette. Dette kan komme av at antall rapporterte saker angående hatkriminalitet har økt i samfunnet (Hansen I. , 2020). Det er sentralt at saker angående dette blir satt i lyset.

Gjesvik (2018) har i sin studie undersøkt hvordan homofile har opptrådd i mediene som ansiktsløse, plassert inn i ulike skurkeroller og offerroller. Mitt materiale viser at homofile fremdeles opptrer i liknende stereotypiske roller, men i mildere og mindre grad enn før. Homofile er ikke lenger ansiktsløse når de er presentert i mediene, men dekningen er likevel ikke alltid helt nøytral. Når grupper er usynlige er det lettere for mediene å plassere dem inn i stereotypiske rammer (Gjesvik, 2018, s. 94). Homofile er synlige i halvparten av materialet, men når de først er til stede i sakene er det innenfor ulike stereotypiske roller, deriblant *offerrollen*.

Et eksempel på en sak som fremmer to kilder som opptrer i en *offerrolle* er: «Gunhild og Wanyas bolig ble vandalisert: – Føler oss utrygge» (vg.no, 04.06.19). Hovedtema i saken er *kriminalitet*, for det lesbiske paret Gunnhild og Waynas er offer for trakassering på grunn av

deres legning. Ekteparet hadde tidligere fått tilsendt trusselbrev i posten etter at de hadde hengt opp et regnbueflagg på 17.mai. Paret forteller til VG at de bestemte seg for å flytte fra boligen etter hendelsen. Det er essensielt at slike saker om hatkriminalitet kommer frem i lyset, for å klargjøre at det fremdeles er mennesker som er villige til å ødelegge for andre fordi de er annerledes enn de selv er. Derimot hvis VG Nett gjentatte ganger fremstiller homofile som svake, usikre og ofre for mobbing, kan dette forsterke deres rolle som et unormalt offer i samfunnet, noe McInroy og Craig (2016, s. 39) sine informanter påpeker i deres studie.

I saken «Hverdagsrasisme: – Får høre at jeg er kjekk til å være svart» (vg.no, 02.02.17) forteller Eddie Esmail og Felicia Noelle Donkor at de har opplevd rasisme på dating-apper. Eddie Esmail er homofil, men dette blir ikke trukket frem som noe interessant eller gått inn på noe nærmere. Det blir nevnt to ganger i artikkelen at han er homofil og at han gjennom datingappen *Gaysir* har opplevd rasisme på grunn av sin hudfarge. VG skriver at han har opplevd å bli kalt «svarte faen» og blitt spurt om han selger narkotika. Esmail siteres slik i VG:

«– Det er mer av slike ting på nett, og det er nok mer åpenbart på apper for homofile. Kulturen er i større grad å si hva man vil. Og det er gode og negative ting med det. Når noen skriver at de ikke vil ha kontakt med svarte og asiater, er det sårende» (vg.no, 02.02.17).

Dette sitatet kan ses i lys av det Elgvin et al (2014) beskriver i sin studie. De kom frem til at flere homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opplever det vanskelig å komme inn i skeive miljøer der folk med etnisk norsk bakgrunn dominerer. Her opplevs både rasisme og manglende aksept for sine verdier og holdninger, noe Gjesvik (2020) også kommer frem til i sin studie.

Et annet eksempel er: «Ahmed (29) slått ned under Pride: – De filmet meg og lo» (vg.no, 03.07.17). VG sin journalist skriver at Norges første homofile med bakgrunn fra Sudan skulle hjem til Grünerløkka for å skifte, før han skulle ut igjen og møte venner etter en vellykket Pride-parade. Ahmed Umar forteller at han hadde på seg et antrekk som han hadde gått med i paraden. Tre menn satt i en bil og startet å filme han og le. Umar uttrykte ovenfor mennene at han syntes det var ukomfortabelt å bli ledd av, noe som førte til at han ble sparket og slått i

bakken. Da han spurte noen vitner om å låne en telefon for å ringe ambulanse var det lite hjelp å få. Til slutt fikk han hjelp og kom seg på sykehuset med flere skader (vg.no, 03.07.17).

Denne saken er et eksempel på sakene som er kategorisert innenfor *offerrollen*. Sakene som er kategorisert innenfor denne kategorien består av tilfeller der individet befinner seg i en situasjon hvor hen er et offer, ikke en karakteristikk eller egenskap ved et individ. De fleste ønsker ikke å bli sett på som svak, uten en stemme, forsvarsløs eller passiv. Umar var i en offersituasjon og har blitt kodet innenfor en offerrolle, men er verken passiv eller uten stemme. Umar forteller til VG at slik oppførsel ikke kan godtas:

«– Vi må snakke om og kjempe mot sånne saker som dette, med de sterkeste midler. At en ikke skal føle seg trygg i sitt eget nabolag aksepterer jeg ikke. Sånne folk vil aldri gjøre at jeg forandrer min livsstil, sier Umar.»

Her ser man klart at Umar ikke er passiv, han vil benytte situasjonen til å kjempe for homofile sine rettigheter, og politianmeldte saken. I samme artikkel forteller Susanne Demou Øvergaard, at hun også opplevde hatkriminalitet under Pride-feiringen. Øvergaard er generalsekretær i organisasjonen Skeiv Verden, som har medlemmer med mange ulike minoritetsbakgrunner. Hendelsen gikk ut på at tre menn hadde kommet mot dem og ropt skjellsord på urdu. Øvergaard beskriver hendelsen slik til VG:

«– Han kalte oss jævla homoer og jævla lesber. Han dro seg i kjønnsorganet og sa han skulle vise meg, noe jeg oppfattet som at han hentydet til voldtekt. Jeg tok opp telefonen og ringte politiet. Da ble han aggressiv og dyttet meg opp til en vegg i portrommet og sa «jeg vet hvor du bor»» (vg.no, 03.07.17)

I likhet med Umar sin fremstilling, er heller ikke Øvergaard i en passiv *offerrolle*. I saken forteller hun at hun ringte politiet rett foran den ene mannen. Øvergaard forteller videre at hun ikke følte seg trygg selv om hun hadde politiet på øret. I saken er politiet også sitert, og de forteller at de aldri har opplevd så mange hendelser. Noe de syntes er en negativ utvikling.

I de to eksemplene nevnt over opptrer homofile med minoritetsbakgrunn i offerfortellinger hvor kildene har opplevd vold, trakassering og mobbing på grunn av deres legning og etniske bakgrunn. Dersom homofile plasseres inn i roller slik som *stå frem-rollen* og *offerrollen*, kan disse presentasjonene virke stereotypiske hvis individer gjentatte ganger blir plassert innenfor slike roller. På den annen side hevder Eide at offerstatusen til tider har vært en strategi for

synliggjøring og politisk endring (Eide, 2007, s. 101). Som nevnt er et av målene med å analysere representasjon å få en forståelse av hvordan representasjon kan påvirke offentlig forståelse og synspunkter. Dersom homofile etniske minoriteter plasseres inn i slike offerfortellinger, hvor det kommer ut i media at de har blitt utsatt for vold og trakassering, kan dette øke fokus på slike handlinger som kan skape økt oppmerksomhet rundt rasisme og diskriminering av homofile i samfunnet.

5.3.4 Homonormativ rolle

Den homonormative rollen utgjør liten plass, men er fremdeles til stede i analyse materialet. Det er kun en artikkel innenfor den homonormative rolle-kategorien som inkluderer en homofil etnisk minoritet. Denne nyhetssaken er: «Richard (20) kjenner på homofile følelser: – Ikkje den måten eg ønsker å leve på». Nyhetssaken handler om Richard Beharie, han er homofil med etnisk minoritetsbakgrunn. Han argumenterer for at homoterapi ikke skal forbys. I saken forteller Richard Alexander Beharie til VG Nett at terapien har hjulpet han med å kontrollere sine homofile følelser. Han er redd for at et forbud mot homoterapi vil gå utover hjelpen han har fått. Han er fast bestemt på å gifte seg med en kvinne, selv om han har «homofile følelser». Til VG forteller Beharie følgende: «– Det er ikkje sånn at eg tenker det er min identitet, eller den måten eg ønsker å leve på» (16.12.19). Her ser man klart at kilden opptrer i en rolle som homonormativ.

Homoterapi har vært et tema som har fått stor mediedekning i 2019 og 2020. Dette fordi det skal avgjøres på stortinget om homoterapi skal forbys eller ikke. Denne artikkelen er kodet innenfor en *homonormativ rolle* fordi Beharie ser ut til å ha et stort ønske om å fjerne sine homofile følelser og tilpasse seg den heterofile majoriteten. Innenfor kategorien kan det se ut som homofile vakler mellom rollen som homonormativ og som et offer for egen legning.

En annen artikkel som er inne på samme tema, er saken «Skeptisk til forbud mot homoterapi: – Tausheten i mitt eget liv har vært kvelende» (VG, 05.11.19). Saken handler om Arne Christian Nilsen, som i likhet med Richard har slitt med sine homofile følelser som han ønsker å bli kvitt. VG skriver at han har prøvd ulike ting for å kvitte seg med legningen sin, blant annet ble han bedt om å gjøre manne-ting som å mørkne stemmen sin, ta bort knekken i hånden, dra på fisketurer og kjøre motorsykkel (VG, 05.11.19). Til spørsmålet VG stiller: «Hva tenker du om tipsene» svarer Nilsen:

«– Jeg har hatt min egen reise rundt det. Det var ekstremt krevende å begynne å spille fotball, for jeg ble alltid valgt sist på skolen. Jeg jobber med blomster, og det definerer en veldig. Du får ikke mange kompiser, men mer venninner. Derfor tok jeg tre-fire år der jeg jobbet med andre ting, sier Karl Rune Nilsen.» (VG, 05.11.19).

Homonormativitet handler blant annet om at den homofile gjør heteroseksuelles sosiale verdier til sitt eget. I det ovenstående eksempelet om Arne Christian Nilsen kan tyde på at legning i hans øyne er knyttet til maskulinitet og femininitet. Her blir fotball forstått som noe maskulint, mens blomster er feminint. For å endre legningen sin kan det se ut som at Nilsen har en forståelse av at man er nødt til å drive med mer «maskuline» hobbyer på fritiden, og kutte ut «feminine» hobbyer. På den måten kan man bli heterofil.

5.3.5 Skurke- og helterolle

Roksvold trekker linjer til historiefortellingen, hvor ulike roller kommer frem i form av roller som skurk eller helt. Rollen som helt og skurk har blitt kodet i analyse materialet, men utgjør en liten del av analysen. *Helterollen* har kun blitt registrert i totalt 3 saker i materialet, mens *skurkerollen* fremkommer i 4 saker. Homofile etniske minoriteter er plassert i en *helterolle* i et tilfelle, og opptrer ikke i *skurkerollen* i materialet. Dette er et funn som er med på å forsterke at mediene, i mye mindre grad enn før, plasserer homofile inn i stereotypiske roller. Stereotypier kjennetegnes ved at de er definert ut av samfunnet, og representert i fastlåste roller som skurk, offer eller helt i mediefortellinger (Gjesvik, 2018, s. 119). Et eksempel på en sak som er kategorisert i en helterolle er: «Venner og familie minnes Vibeke Skofterud: – Hun hadde så mye omsorg og kjærlighet» (vg.no, 29.07.19). Saken er hedrer tidligere skiløper Vibeke Skofterud et år etter at hun mistet livet i en vannscooterulykke. Skoftes bror er kilde i artikkelen og beskriver Skofterud slik: «– Vibeke tok alltid kampen hvis hun mente at noen ble urettferdig behandlet. Både når det gjaldt andre og når det gjaldt henne selv». Artikkelen om Skofterud er kodet innenfor en helterolle fordi Vibeke er tildelt en helt innenfor sportsmiljøet. Det trekkes frem at hun sto frem som lesbisk og at hun slet med spiseforstyrrelser i en tid der det ikke var like stor forståelse for dette som det er i dag (20.07.19).

Gjesvik (2018) gjør rede for at homofile ble for kun noen tiår siden hyppig plassert i rollen som skurk i den generelle nyhetsdekningen. Dette ser ikke ut til å være tilfellet lengere, ut fra

mitt materiale. Homofile opptrer i en skurkerolle i en svært liten del i dekningen, men jeg vil likevel trekke frem et eksempel hvor hovedkilden er kodet innenfor den stereotypiske *skurkerollen*. I kommentarartikkelen «Ludvigsens faste oppskrift» (vg.no, 12.06.19) blir Svein Ludviksen plassert i en skurkerolle av skribenten. Saken handler om den tidligere fylkesmannen Svein Ludvigsen, som er dømt for «sex mot menn sin vilje» (vg.no, 12.06.19). Saken er skrevet av Astrid Meland, som er journalist og kommentator for VG. Meland skriver at kontakten med mennene som han egentlig skulle hjelpe, endte med ufrivillig seksuell omgang i bilen, hotell og på fylkeshuset. Delvis som følge av overtalelse (vg.no, 12.06.19). Meland skriver i kommentarartikkelen: «De tre mennene Ludvigsen sa han ville hjelpe, forteller i dag om alvorlige selvmordstanker, lite fremtidshåp og tallrike traumer.» (vg.no, 12.06.19). I saken plasseres Ludvigsen inn i en *skurkerolle* ettersom han har utført handlinger som er kriminelle. Det blir også lagt vekt på at han er homofil. Ludviksen ble dømt til fem års fengsel. Han nektet straffeskyld (vg.no, 04.07.19).

Homofile etniske minoriteter er som nevnt ikke kodet innenfor *skurkerollen* i utvalget. Den eneste saken som er registrert innenfor en skurkerolle er en sak om Ludvigsen «Svein Ludvigsen (72) dømt til fem års fengsel: – Kynisk og alvorlig» (vg.no, 04.07.19), hvor tre etniske minoriteter er omtalt i artikkelen. Her blir de tre gutter fremstilt som anonyme offer for voldtekt av den tidligere fylkesmannen, Ludvigsen. Ingen av dem ønsker å stå frem med sin identitet i VG Nett. Det at ingen homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er synlige i *skurkerollen* kan bli forstått som et positivt funn. I mitt materiale opptrer homofile med minoritetsbakgrunn i offerroller fremfor i skurkeroller. Selv om de ikke opptrer i skurkeroller, fremstilles de i stereotypiske roller, som blant annet offerrollen. Stereotypier kjennetegnes ved at individer er definert ut av samfunnet, og representert i fastlåste roller som skurk, offer eller helt i mediefortellingene (Gjesvik, 2018, s. 119).

De ulike rollene jeg nå har gjennomgått i det overstående, gir en oversikt over hvilke roller de homofile kildene har oppradd i materialet fra VG Nett i tidsperioden 2016 til 2020. De seks ulike rollene kan på den ene siden bekrefte at homofile fremdeles plasseres inn i stereotypiske roller. Da spesielt *offerrollen* og *stå frem-rollen*. Både homofile med og uten minoritetsbakgrunn opptrer i disse to rollene i stor grad i materialet. Som Eide (2014) beskriver, vil stå frem-historiene bidra med å plassere homofile i en kategori som trekker frem deres annerledeshet, som skiller homofile fra den heterofile majoriteten. På den annen side er

disse stå frem-rollene viktige, spesielt når det kommer områder hvor homofile ikke tidligere har vært åpne. For eksempel homofile etniske minoriteter som også er muslimer, eller de første homofile som står frem i fotballen. Disse historiene kan gjøre det lettere for andre etter dem å følge i deres fotspor. Den andre stereotypiske rollen, *offerrollen*, kan virke stereotypisk ved gjentatte presentasjoner av homofile som passive offer. I mitt materiale derimot, er det som oftest ikke passive homofile ofre. I sakene befinner kilden seg i en offersituasjon for opplevd hatkriminalitet. Disse sakene er med på å vise realiteten og er sentrale fordi de setter lys på konflikter i samfunnet og bringer de på dagsorden.

5.4 Hvilke tema tas opp i dekingen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn, og er dekingen konfliktorientert?

I det følgende vil jeg drøfte noen av hovedfunnene jeg kom frem til igjennom den kvantitative analysen av innholdsanalysens hovedtemaer.

5.4.1 Politikk

Det første hovedfunnet innenfor *hovedtema*-kategorien er at *politikk* har fått viet størst plass i VG sin deking av homofile med og uten minoritetsbakgrunn de fem utvalgte årene (44 prosent). Dette funnet kan tyde på at det har foregått ulike hendelser som har ført til mye mediedeking av politiske spørsmål som angår homofile. Innenfor *politikk*-kategorien er det mye som baserer seg på identitetspolitikk, deriblant saker knyttet til homofiles rettigheter og likestilling. Ulike politiske problemstillinger er tema i denne kategorien, deriblant abortloven, bygde-Pride, barn og adopsjon for homofile, rett til ekteskap i kika for homofile og debatt rundt homofile asylsøkere.

For å trekke frem et eksempel om et tema som både tok stor plass under *politikk*-kategorien, men som også dukket opp i *religion og livssyn*-kategorien, er debatten om homoterapi. En sak som har fått mye plass i VG i den valgte tidsperioden. Et eksempel på en artikkel som tar opp dette tema er: «Forbud mot homoterapi forsinket» (VG, 19.11.2020). Saken handler om Trine Skrei Grande sitt løfte om et forbud mot homoterapi til våren 2021, men som enda ikke var blitt innført slik hun hadde lovet. I saken er det politiker Abid Q. Raja som er eneste kilde. Artikkelen beskriver *homoterapi* som en form for religiøs terapi som skal forsøke å endre et individs seksuelle legning fra å være homofil eller bifil til å bli heterofil (VG, 19.11.2020).

Saken er kort, på under 700 ord, og ingen homofil person blir omtalt eller har en stemme i saken, til tross for at saken handler om homofile sine rettigheter i en opphetet debatt. Denne artikkelen blir trukket frem fordi det er et godt eksempel på en saksorientert artikkel som kun fremmer politikere og ikke-homofile personer. Dette i en sak som handler om homofile og deres rettigheter. Det er overvekt av heterofile kilder som taler på vegne av homofile i politiske saker. En stor andel av de sakene som er kodet innenfor hovedtema *politikk*, likner denne saken. Analysen viser at homofile kommer tydelig frem i saker som handler om politikk, ettersom den står for litt under halvparten av materialet. På den ene siden er det et positivt funn at homofile får uttale seg i saker som handler om politiske saker som omhandler dem, og at sentrale saker blir satt på dagsorden. På den annen side kan det være problematisk at homofile minoriteter i så stor grad kommer til orde i saker som kun tar opp politiske temaer som angår dem. Når homofile først er i mediene må de kjempe en kamp, ikke bare være i mediene som alle andre. Det er derfor viktig at homofile kommer frem i et mangfold av ulike temaer, som også gjelder andre enn dem selv.

5.4.2 Religion og livssyn

Religion er det nest største hovedtemaet etter politikk. Religion kan være et konfliktfylt, sensitivt og vanskelig tema. En stor andel av sakene som er kodet innenfor *religion og livssyns*-kategorien består av kilder som tilhører ulike religiøse trossamfunn. Både nyhetsstoffet og meningsstoffet som utgjør hver sin halvpart av materialet, inkluderer religiøse kilder sine synspunkter og meninger rundt homofili. Noen av disse kildene fremmer konservative holdninger som støtter homoterapi eller som er imot ekteskap i kirka fordi de mener det er en synd. At slike religionsbaserte holdninger er mer konservative og restriktive enn tilsvarende samfunnsendringer, er ifølge Elgvin (2017) ikke overraskende. Dette begrunnes med at religionsbaserte holdninger kommer fra uforanderlige skrifter, hvilket kan innebære en viss resistens imot endring (Eidhamar, 2017, s. 17). Det er allikevel troende, som blant annet prester, i materialet som er positive til seksuelt mangfold og ønsker å vie homofile i kirka. Det er også politikere, slik som Knut Arild Hareide fra Kristelig Folkeparti (25.06.16), som gikk i Prideparaden for å vise sin støtte til lhbt-samfunnet. Slike artikler beviser at det er en mye større åpenhet rundt det å ha en annen seksuell orientering enn majoriteten. Likevel var det svært mange som fremdeles er imot Pride, og som var imot at Hareide gikk i Prideparaden. Dette førte til mediedebatt og det endte med at flere tusen meldte seg ut av

Kristelig Folkeparti som en følge av dette (vg.no, 23.06.16). Slike artikler viser at det fremdeles eksisterer fordommer og konservative holdninger til homofili.

Et eksempel angående omstridte meninger rundt Pride, er artikkelen: «Pastor og lærer ut mot lokal Pride-festival: – Gud sørger» (vg.no, 19.11.18). I denne nyhetsartikkelen er hovedkilden lærer og pastor Jens Thoresen, som skriver i et innlegg på Facebook at den årlige Pride-feiringen er å hytte knyttneven mot Gud. Han skriver blant annet i innlegget at: «Synd fører alltid samfunn vekk fra Gud» (vg.no, 19.11.18). Det kan se ut som at tema rundt religion og homofili fremdeles er et tema med omstridte meninger som er sterkt knyttet til følelser. På den annen side, finnes det artikler i materialet som fremmer synspunkter fra homofiles ståsted, enten det er homofile som er sitert i saken eller det er ikke-homofile kilder som står opp for homofile sine rettigheter.

Et annet eksempel er homofile vigsler i kirka er saken: «Homofile hyller ny liturgi: – En gledens dag!» (30.01.17). Hovedkilden i denne saken er AUF-politiker som også er homofil, Eskild Pedersen. Pedersen forteller til VG hvor glad han er for de gode nyhetene, og at det var på tide at homofile på samme linje som andre skal ha rett til å gifte seg i kirka. Pedersen får i artikkelen støtte av Jon Reidar Øyan, som også er homofil. VG trekker frem andre kilder med homofil orientering, som er fornøyd med de gode nyhetene. Det er også inkludert en motstemme, sogneprest Helge Standal, som sier opp jobben i protest mot at homofile skal få vies i kirka. Det er dermed et følelsesladd og omstridt tema med forskjellige synspunkter og meninger.

Et eksempel på en sak som fronter en etnisk minoritet er hentet fra debattinnlegget: «– Vi må ikke la oss styre av religiøse følelser» (vg.no, 12.09.16). I saken forteller Kaltham Lie, som er både homofil og muslim, om urettferdig og diskriminerende behandling på grunn av sin seksuelle orientering. Lie setter spørsmålsteget ved hvorfor samfunnsdebatten eksploderer hver gang en religiøs følelse blir såret. Han forteller at han gjentatte ganger ha forsøkt å anmelde til politiet han har blitt nektet å handle mat i muslimske matbutikker. Da han gikk til politiet for å anmelde det, ga de beskjed om at han «ikke burde dra dit noe mer». Mediene brydde seg ikke og heller ikke politiet (vg.no, 12.09.16). Når det gjelder homofile etiske minoriteter så viser rapporten til Elgvin et al. at homofile etniske minoriteter selv sliter med å få aksept for sin seksualitet internt i sine etniske miljøer (Elgvin et al., 2014:49). Eidhamar

hevder at både blant kristne og muslimer finnes det motstridende syn på kjønnsroller og homofili, som har nær sammenheng med samfunnsutviklingen og de holdningene som er dominerende i dagens Norge (Eidhamar, 2017, s. 18). Dermed bør man ikke undervurdere mediernes viktighet av å fronte ulike stemmer og interesser. Det kan det bidra til normalisering, spesielt for grupper som ikke føler seg hørt og som befinner seg i en medieskygge. I en del av artiklene veves religion og seksuell orientering sammen i sakene, og homofile etniske minoriteter fremkommer i saker med *religion og livssyn* som hovedtema i stor grad (10 av 41 saker).

En annen sak som tar opp religion er debattinnlegget «Den mangfoldige troen» (vg.no, 13.09.16) skrevet av samfunnsdebattant og student Maryam Trine Skogen. Etter at Noman Mubashir mottok mye hets i sosiale medier etter å ha stått frem som homofil og muslim svarer Skogen på kritikken slik: «– Jeg vil påstå at kritikken mot han mer skyldes kulturell homofobi enn religiøs fordømmelse» (vg.no, 13.09.16). Hun skriver videre:

«Det er ikke tvil om at homofile muslimer trenger flere støttespillere som aksepterer mennesker slik de er. Dessverre tror mange at de må velge mellom sin religion og sin legning. Faktum er derimot at lærde innen islamsk lovgivning er tydelig på at det viktigste er å behandle sin tro» (Skogen, vg.no, 13.09.16).

Skogen skriver videre at det er kun den mest konservative utgaven som omtales i media, og forteller at det fortsatt er en høy andel nordmenn som tror at homofil legning er noe man velger. Debattartikkelen handler om religion og homofili, fra et synspunkt til en troende og ikke-homofil person. Det er altså mange motstridende meninger og synspunkter angående hva som er rett og galt.

5.4.3 Sosiale forhold

Et eksempel på en nyhetsartikkel innenfor kategorien *sosiale forhold* er: «Å få barn med en kompis». Saken tilhører meningsstoffet og er et debattinnlegg. Innlegget skrevet av Tonje Haabeth, handler om Haabeth og hennes kvinnelige kjæreste som valgte å få barn med en venn. Saken handler om at det å få barn med en venn er en god løsning for dem som ønsker et barn, enten man er et lesbisk par eller en singel kvinne. Denne saken trekkes frem fordi den presenterer personlige temaer som rammer homofile. Saken er fortalt fra en homofil kvinne sitt synspunkt. Slike saker bidrar til å normalisere og synliggjøre politiske dilemmaer rundt

homofili, slik som deres rett til å få barn, på en personorientert måte. Pressen skaper fortellinger for å beskrive samtiden, og disse fortellingene vil endre seg med både ytre samfunnsforhold og indre forhold i journalistikken (Gjesvik, 2015, ss. 144-145), det kan tenkes at et slik debattinnlegg ville vekket mye mer oppsikt for kun noen tiår siden. Gjennom slike personorienterte fortellinger får homofile et talerør gjennom mediene, som bidrar dette til å normalisere slike problemstillinger rundt temaer som adopsjon, få barn med venn og sæddonasjon hos lesbiske kvinner. Slike personorienterte saker som denne «casen» om Haabeth er fremtredende i spesielt materialet som er kodet i *sosiale forhold*-variabelen.

Et annet eksempel på en sak innenfor sosiale forhold er en debattartikkel skrevet av Regine Folkman Rossnes. I saken: «Legningen min forsvinner ikke» (23.09.20) beskriver Rossnes at hun ikke er stolt eller skammer seg over å være bifil, men at det er en del av hennes identitet. Rossnes skriver i artikkelen: «Som bifil møter jeg stadig vekk fordommer, også innad det skeive miljøet». Dette er et klart eksempel på et tema som kjennetegner sosiale forhold-kategorien. Innenfor kategorien blir det ofte tatt opp historier om å «stå frem» med legningen sin, fortelle om vanskelige tider og det å oppleve motstand. I artikkelen til Rossnes blir det tatt opp at det eksisterer en kamp innenfor det skeive miljøet, hvilket samsvarer med det Anders Gjesvik (2020) har oppdaget da han studerte debattartikler av tv-serien *Jævla Homo* (2017).

Sosiale forhold-kategorien er det fjerde største temaet som homofile med etnisk minoritetsbakgrunn blir omtalt eller er kilde i. I flere av artiklene hvor homofile med etnisk minoritetsbakgrunn er presentert, fungerer den etniske minoritetskildens historie som en «case», en personlig historie som skaper nærhet til temaet som VG Nett tar opp.

Personorienterte saker som i denne variabelen er fremtredende, kan knyttes til innholdet i hovedtemaet. Hovedtemaet *Sosiale forhold* handler om person, følelser og sosiale aspekter. Det er derfor et naturlig, men positivt funn, at homofile selv taler i saker som angår dem, og at sakene er personorientert, fremfor saksorientert.

5.4.4 Kriminalitet

En stor del av sakene er kodet innenfor dette hovedtema, som kan komme av en kombinasjon av at det er nyhetsverdige å dekke spenningsfylte og konfliktfylte saker med dette som hovedtema. På den annen side kan det komme av at det har skjedd en økning iblant annet antall hendelser med hatkriminalitet i samfunnet (Hansen I. , 2020). Et eksempel på en sak

som omhandler kriminalitet, men som har hatkriminalitet som undertema, er saken om Raul Sander. Han ble banket opp på gata fordi han er homofil. I saken «Homofile Raul slått ned på åpen gate: – De ropte «homse» og «faggot»» (17.09.20) forteller Raul om da han ble lagt inn på Bærum sykehus med alvorlig hjernerystelse. Han var på vei hjem fra en fest med venner en lørdagskveld. Raul Sander beskriver hendelsen slik til VG: «– De ropte «homse» og «faggot» til meg. Jeg husker at jeg prøvde å skrike. Jeg klarte ikke å bevege meg. Jeg har blitt slått før, men aldri som dette» (vg.no, 17.09.20). Hovedkilden Raul Sander, har etnisk minoritetsbakgrunn og blir dekket som et offer for hatkriminalitet, som vil si at man blir diskriminert på grunnlag av hudfarge, etnisitet eller seksuell orientering (Eggebo, Stubberud, & Karlstrøm, Levekår blant skeive med innvandrerbakgrunn i Norge, 2018, s. 116). Saker som handler om kriminalitet, er kjent for å få oppmerksomhet fra lesere som kommer av at *kriminalitet*-variabelen har stor nyhetsfaktor.

Flere av sakene innenfor *kriminalitet*-variabelen er personorienterte, og tar opp undertemaer som handler om rasisme, hatkriminalitet og mobbing på grunn av etnisitet og legning. Innenfor hovedtema kriminalitet er det størst grad *offerroller* fremfor *skurkeroller*. Kategorien *kriminalitet* er det tredje største hovedtema som homofile etniske minoriteter blir dekket i, og når de blir dekket er det oftest som offer og ikke skurker. Tidligere studier viser at etniske minoriteter blir dekket i saker innenfor kriminalitet og gjerne som skurker (Luther et al., 2012, Ross, 2019), men dette er ikke tilfellet i denne analysen.

5.4.5 Sport

Det er flere hendelser som har satt preg på sportsstoffet i det utvalgte tidsrommet for analysen. Mye har skjedd i sportsverden de siste årene, blant annet har det vært en økning i antall sportsutøvere som har stått frem med sin seksuelle orientering. Første homofile fotballspiller sto frem i 2020, etter mye snakk om diskriminering og stigma rundt å være homofil i fotballen. Hendelsen skapte stor medieoppmerksomhet i norske medier og førte til at flere sportsutøvere fulgte etter og åpnet seg til offentligheten. I et debattinnlegg skriver Andreas Haugen at det bør være mer åpenhet om homofili i fotballen. Haugen skrev saken: «Fotballspiller ut av skapet: – Det er plass til oss homofile også» (19.01.19). Etter flere nyhetsartikler og meningsstoff om at ingen homofile har stått frem i toppfotballen, står toppdommer Tom Harald Hagen frem som homofil. VG er raskt på ballen og skriver artikkelen: «Toppdommer åpnet opp om legning – mottar massiv støtte» (26.10.20). Dagen etter blir enda en sak publisert: «Tom Harald Hagen om hyllesten: - Sjokkerer at det er en så

stor nyhet» (vg.no, 27.10.20). Saken består av et intervju med Hagen hvor han forteller om hvordan det har vært å stå frem med sin legning. Hagen forteller til VG at han er overrasket over reaksjonen han har fått:

«– Jeg sa til flere i går at det ble massivt, og at jeg ikke hadde tenkt på det på forhånd. Men det er hyggelig at det ble massivt, selv om det sjokkerer meg at det er en så stor nyhet. Sånn sett kan det tyde på at det er viktig sak (...)» (vg.no, 2020).

Saken er tydelig personifisert, og Hagen er den eneste kilden i saken. Personifisering svarer til vårt behov for identifikasjon med andre mennesker, samtidig som personifisering kan forenkle budskap som kan appellere mer enn saker som er saksorientert (Allern, 2001, s. 32). Å rette søkelys på person i avisartikler er et kjennetegn ved tiden vi lever i (Fonn & Gjesvik, Power Profiles, 2017). Disse to sakene er et eksempel på saker som spiller på sensasjon, og man kan klart se at *stå frem*-fortellingen tydeligvis fremdeles er noe VG Nett dekker i år 2020.

De funnene jeg har drøftet over, tar opp de ulike hovedtemaene i dekingen. Det hovedtemaet som er viet størst plass er *politikk*. Dette funnet kan tyde på at det har foregått ulike hendelser som har ført til mye mediedekning av politiske spørsmål som angår homofile. Etterfulgt av *politikk*, kommer *religion og livssyn*. Religion kan være et konfliktfylt, sensitivt og vanskelig tema. En stor andel av sakene som er kodet innenfor *religion og livssyns*-kategorien består av kilder som tilhører ulike religiøse trossamfunn. Deretter kommer *sosiale forhold*, som også utgjør en stor del av materialet. Innenfor dette hovedtemaet er det nesten utelukkende personorienterte saker med fokus på «case». Homofile etniske minoriteter blir dekket under dette hovedtemaet i stor grad. Til slutt er *sport* et sentralt tema i materialet, hvilket kommer av at det har vært en økning i antall sportsutøvere som har stått frem. Mine funn tyder på at hovedtemaene reflekterer et bredt mangfold av ulike saker, vinklinger og fortellinger i materialet.

5.4.6 Hvilket fokus har dekingen?

For å dykke dypere inn i dette underspørsmålet er det variablene *konfliktorientert* og *personorientert/saksorientert* som står i sentrum. Konflikter bidrar til å skape både oppmerksomhet og interesse hos leseren. Analysen viser at antall saker som omhandler

konflikt er omfattende når de gjelder homofile minoriteter. I dekningen generelt var det i likhet med kun etniske minoriteter størst andel av *saksorienterte* saker. Innenfor saksorientertvariabelen var det i størst grad *politikk, religion og livssyn* og *sport* som dominerte i den totale dekningen, mens dekningen av homofile etniske minoriteter kun var fordelt utover *politikk, religion* og *kriminalitet*. Innenfor konfliktorientert er for eksempel saker som angår skeive asylsøkere, som er et tema som kan berøre mange. Slike konfliktfylte saker engasjerer i stor grad, noe som klart vises i materialet. Derfor er det på mange måter positivt at artiklene er vinklet mot et konfliktorientert perspektiv. Det vil bidra til blant annet politisk engasjement. Politikere og interesseorganisasjoner har ofte deltatt i debatten, som igjen skaper oppsikt og oppmerksomhet rundt sentrale temaer. Hovedvekten av artiklene i utvalget er også saksorientert. Det hovedtemaet som domineres av konflikt i størst grad, er blant annet politiske saker. Det positive ved de konfliktfylte sakene er at de setter søkelys på politiske saker angående homofile, slik at dette blir satt på dagsorden.

På den annen side er det likevel betydningsfullt at personorienterte saker som fremmer personlige meninger og synspunkter også blir satt på agendaen. Dette er noe Morlandstø og Sandvin trekker frem i sin studie. De beskriver at det å bli portrettert i offentlige medier og det at minoriteter får uttalt seg om sine personlige opplevelser, kan i seg selv karakteriseres som demokratisk deltakelse (2014, s. 112). Innenfor *personorientert* var det for homofile generelt *sosiale forhold* som dominerte, etterfulgt av *politikk* og deretter *kultur og underholdning*. For homofile etniske minoriteter var det fordelt utover først *politikk*, så *religion og livssyn* og til slutt *kriminalitet*. Som nevnt, er det en betydelig del av materialet som består av offer- og stå frem-fortellinger. Disse sakene bidrar på den ene side til normalisering, ved at blant annet tidligere usynlige grupper, som for eksempel homofile etniske minoriteter, får økt synlighet i media. Den offentlige debatten rundt blant annet skeive asylsøkere, Pride og homoterapi er både polarisert og følelsesladet. Dette har ført til at både homofile og heterofile har deltatt og bidratt med sine synspunkter i spesielt meningsstoffet. I slike personorienterte saker, får kildene fortalt sine personlige historier og opplevelser. Personorienterte saker er med på å synliggjøre og normalisere ulike synspunkter, men hvilke historier som blir presentert har også en betydning. Dersom det kun er stå frem-fortellinger, offerfortellinger eller solskinnshistorier som blir presentert, kan dette i stedet bidra til marginalisering og opprettholde stereotypier (Morlandstø & Sandvin, 2014, s. 112). Analysen viser at homofile med og uten minoritetsbakgrunn opptrer i slike roller, men sakene er som

oftest basert på viktige temaer som bidrar til synliggjøring, fremfor «solskinshistorier» som er rørende og hvor alt ender godt.

En annet funn for analysen viser at det å være homofil ikke lenger er noe sensasjonelt, nettopp fordi det ikke er noe poeng å sette søkelys på en person sin seksuelle orientering. Likevel er det i noen *personorienterte* saker som har sterkt søkelys på hovedkildens seksuelle orientering. Dette er synlig blant annet innenfor hovedtemaene *sosiale forhold*, *sport* og *religion og livssyn*, hvor det fremdeles er en del nyhetssaker som finner det nyhetsverdige å ha fokus på dette. Det gjelder spesielt innenfor hovedtema *sosial forhold*, hvilket kan komme av at i enkelte saker står kildene frem som homofil og muslim. I disse sakene er søkelys på deres seksuelle orientering, som spiller på nyhetsverdiene sensasjon og vesentlighet. Disse personorienterte temaene er likevel svært viktig for homofile etniske minoriteter sin synlighet i mediene. Frykt til å stå fram iblant etniske minoritetsgrupper er utbredt, noe Elgvin et al. gjør rede for (2014:49) i sin studie. Dette er noe som kan være grunnen til at de etniske minoritetene er lite til stede i deknningen, fordi de sliter med å åpne seg for familie og venner i frykt for å bli ustøtt eller diskriminert.

Her vil jeg kort oppsummere funnene for dette underspørsmålet. Det første jeg vil trekke frem er at en stor del av deknningen er *konfliktorientert*. Konflikter bidrar til å skape både oppmerksomhet og interesse hos leseren, som er et grep journalister bruker for å engasjere lesere. Analysen viser at antall saker som omhandler konflikt er omfattende når de gjelder homofile med og uten minoritetsbakgrunn. Et annet funn er at personorienterte saker som fremmer personlige meninger og synspunkter, også har fått en sentral plass i deknningen. Personorienterte saker bidrar til å skape interesse hos leseren og bidrar til å synliggjøre og normalisere ulike synspunkter. Det er likevel viktig at sakene innenfor denne kategorien ikke bare viser «solskinshistorier» eller offer-fortellinger, men at det også blir gitt plass til ulike mennesker med forskjellige synspunkter.

6.0 Konklusjon og veien videre

6.1 Konklusjon

Denne masteroppgaven har tatt for seg dekningen av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn i VG Nett. Funnene jeg har gjennomgått har gitt mye betydningsfull innsikt som har bidratt til å besvare oppgavens problemstilling og underspørsmål. I dette kapittelet vil jeg komme til oppgavens konklusjon, med utgangspunkt i funnene jeg har presentert og drøftet. Jeg vil vende tilbake til problemstillingen og underspørsmålene, for å kort oppsummere og trekke linjer til de mest betydningsfulle funnene jeg har kommet frem til. Deretter vil jeg gjøre rede til slutt presentere mine konkrete forslag til videre forskning på området.

Masteroppgaven har gjennomgående hatt søkelys på relevant tidligere forskning, som har blitt drøftet opp mot oppgavens funn for å gi et svar på hvordan homofile med og uten minoritetsbakgrunn har blitt dekket i VG Nett og om dekningen er mangfoldig. Jeg har da tatt utgangspunkt i VG Nett sitt kildeutvalg, for å undersøke om det er variasjon i presentasjonen av homofile i materialet fra 2016 til 2020. For å undersøke dette har jeg besvart oppgavens underspørsmål som undersøker hvor omfattende dekningen er av homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn. Mangfold i mediene er sentralt fordi det er en viktig demokratisk verdi at alle får komme til orde i mediene, uavhengig av hvem man er. Mediene skal virke som et talerør for befolkningen, og bør fremme mediedekning av ulike mennesker, perspektiver og syn. Uten dette eksisterer det ikke et mangfold i mediene. I analysen av de ulike underspørsmålene, har jeg kommet til mange interessante funn og betydningsfull innsikt som jeg vil kort oppsummere i det kommende.

Funnene for analysen viser at homofile ikke er usynlige, men heller ikke fullstendig synlige i utvalget fra VG Nett. Homofile etniske minoriteter er representert i liten grad sammenliknet med den øvrige dekningen av homofile kilder. Analysen viser at over halvparten av materialet består av heterofile kilder som taler på vegne av homofile, i saker som angår dem. Homofile etniske minoriteter blir i stor grad omtalt fremfor å få tildelt en stemme i saken. Det er derimot tydelig at personlige meninger og synspunkter er viet stor plass i sakene som tar opp temaer som angår homofile. Dette kommer av at nesten halvparten av materialet består av

meningsstoff. Et annet tydelig funn er at det er størst andel «elitekilder» i materialet. En jevnere fordeling av de ulike yrkesrollene ville gitt et større mangfold, slik at ikke alle kildene hviler på noen få kategorier. Mediene bør derfor rydde plass til ulike kilder og elitekildene bør gi plass til andre varierte stemmer.

Et annet merkbart funn jeg har kommet frem til gjennom analysen er at det i VG Nett sin presentasjon av homofile er et klart skille mellom kjønn i kildemangfoldet. Det er over dobbelt så mange menn som kvinner i den totale deknningen. Det kan derfor se ut som at homofile kvinner deltar og er mindre representert i meningsstoffet og nyhetsstoffet i materialet. Det bør dermed ryddes mer plass til kvinner i VG Nett sin dekning av homofile. Dette funnet er derimot ikke gjeldene for homofile etniske minoriteter. Analysen viser at både homofile menn og kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn er omtrent like synlige (eller usynlige) i VG Nett sin dekning.

For å undersøke om det er et mangfold av homofile med og uten minoritetsbakgrunn i utvalget fra VG Nett, har jeg kategorisert seks ulike roller. Først, den politiske forkjemperrollen, som har fått viet størst plass i materialet. Deretter, Stå frem-rollen og offerrollen. Homofile og homofile med etnisk minoritetsbakgrunn opptrer i disse rollene i stor grad i materialet. Til slutt kodet jeg homonormativ rolle, nøytral, skurkerolle og helterolle, som utgjorde en betydelig mindre del av materialet. Med henblikk på mangfold, kan det se ut som at homofile fremdeles opptrer i roller som i enkelte saker kan virke stereotypiske.

Som nevnt er et av målene med å analysere representasjon å få en oppfatning av hvordan presentasjoner kan påvirke offentlig forståelse og synspunkter. VG Nett spiller på vesentlighet, identifikasjon, sensasjon, aktualitet og konflikt. Noe som naturligvis kommer frem i materialet. Analysen viser at antall saker som omhandler konflikt er omfattende når det gjelder homofile minoriteter. Både innenfor homofile og homofile minoriteter dominerer konfliktorienterte saker i stor grad. Selv om sakene de blir dekket i er konfliktorienterte, bidrar VG med å få homofile minoriteter frem i lyset.

VG Nett synliggjør homofile minoriteter med og uten etnisk minoritetsbakgrunn. Mine funn tyder på at hovedtemaene i analysen reflekterer et bredt mangfold av ulike temaer, vinklinger og fortellinger i materialet. Det er derimot visse mangler med deknningen, som jeg tidligere har

vært inne på. Dette er blant annet at det ikke er mangfold i dekning av ulike aldersgrupper. Homofile som er yngre og eldre ser ut til å være i en medieskygge i VG Nett. Et annet funn tydeliggjør at homofile blir fremdeles plasseres inn i stereotypiske roller, slik som offerrollen og stå frem-rollen i enkelte sakene. Disse funnene kan tydeliggjøre at det enda ikke er fullstendig mangfold til i dekningen av homofile og homofile med minoritetsbakgrunn.

6.2 Veien videre

Forskning på homofile minoriteter er et stort felt, og selv om det er store forskjeller i hvordan homofile fremstilles i dag kontra for 50 år siden, kan det likevel se ut som at representasjon er vanskelig å gjøre helt riktig. Det krever kunnskap og kildenettverk iblant journalister og mediehus, mangfold i redaksjonene og kilder som er villige til å stille opp. Med et bakteppe av diskriminering, marginalisering og skyggelegging, er det ikke for alle seksuelle minoriteter lett å opptre i mediene. VG Nett har gjort en god jobb med dekning av homofile minoriteter, selv om det finnes visse mangler i representasjonen. Det er mye som kan studeres når det kommer til representasjon av homofile. Det er ingen tvil om at dette er et felt som er lang fra ferdig utforsket. Det er helt klart at forskere etter meg kunne bygget videre på det jeg har kommet frem til. Jeg har kun undersøkt én nettavis, VG Nett. En mulighet kunne vært å inkludere flere aviser, men også inkludert flere under lhbt-paraplyen i dekningen. Da muligens på et mer kvalitativt nivå. En annen mulighet kunne vært å se hvordan mangfold blir sett fra journalistenes side, ha et kvalitativt blikk og bygge videre på hva deres tanker var da de skrev artiklene. En annen mulighet kunne vært å undersøke hvordan journalister tenker når de dekker saker av homofile minoriteter, eller minoriteter generelt. Enda en annen innfallsvinkel kunne vært å ta utgangspunkt i kun homofile med etnisk minoritetsbakgrunn, ved bruk av dybdeintervjuer. Dette ville gitt innsikt i hvordan de tenker om medierepresentasjonene og hva de mener kunne blitt gjort bedre, i for eksempel VG Nett. Det er mange ulike innfallsvinkler når det kommer til homofili og representasjon. Tema rundt seksuelle minoriteter er fremdeles relevant selv om holdningene i samfunnet går i positiv retning. Skeive minoriteter opplever fremdeles utfordringer knyttet til å ha en seksuell orientering som avviker fra majoriteten, og det har til og med skjedd en dobling i antall hendelser knyttet til hatkriminalitet iblant homofile (Hansen I. , 2020), som belyser at det er et aktuelt og sentralt tema på mange ulike måter.

Litteraturliste

- Alia, V., & Bull, S. (2005). *Media and Ethnic Minorities*. Edinburgh : Edinburgh University Press.
- Allern, S. (2001). *Nyhetsverdier: om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*. Kristiansand: IJ-forlaget.
- Allern, S. (2015). *Journalistikk og kildekritisk analyse*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Ameli, S. R., Marandi, S. M., Ahmed, S., Kara, S., & Merali, a. A. (2007). *British Muslims' Expectations of the Government: The British Media and Muslim Representation: The Ideology of Demonisation*. Hentet fra <https://tandis.odihr.pl/bitstream/20.500.12389/20003/1/03843.pdf>
- Anderssen, N., & Malterud, K. (2013). *Seksuell orientering og levekår*. Bergen: Uni Helse: Allmenmedisinsk forskningsenhet.
- Barland, J. (2012, Juni). *Journalistikk for markedet: Redaksjonell produktutvikling i VG og Aftenbladet på papir og nett 1995-2010*. Hentet fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/34065/dravhandling-barland.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. (2018, November 13). *Å leve som LHBT*. Hentet fra [bufdir.no](https://www.bufdir.no): https://www.bufdir.no/lhbt/lhbt_og_levekar_hva_sier_forskningen/a_leve_som_lhbt/
- Benestad, E. E. (2020, Juli 14). *Skeiv*. Hentet fra Store norske leksikon: <https://sml.snl.no/skeiv>
- Bjørnsen, G. (2010). Det flerkulturelle samfunnsoppdraget: ideelle intensjoner og redaksjonelle realiteter i NRK. I J. Roppem, & S. Allern, *Journalistikkens samfunnsoppdrag* (ss. 147-163). Kristiansand: IJ-forlaget.
- Breivik, J.-K. (2006). Døv identitetspolitikk - en særegen form for normalitet? I T. H. Eriksen, & J.-K. Breivik, *Normalitet* (ss. 187-202). Oslo: Universitetsforlaget.
- Brooks, D. E., & Hébert, L. P. (2006, Juni 11). Gender, Race, and Media Presentation. *Gender and Communication in Mediated Contexts*, ss. 297-317.
- Budfir. (2021). *Lhbtqi-ordlista*. Hentet fra [bufdir.no](https://www.bufdir.no): https://www.bufdir.no/lhbt/LHBT_ordlista/#
- Castañeda, L., & Cambell, S. (2006). *News and Sexuality: Media Portraits of Diversity*. London: Sage Publications.
- Chung, S. K. (2007, Februar DOI:10.1111/j.1476-8070.2007.00514.x). Media Literacy Art Education: Deconstructing Lesbian and Gay Stereotypes in the Media. *International Journal of Art & Design Education*, ss. 98-107.
- Ciasullo, A. M. (2001). Making Her (In)Visible: Cultural Representations of Lesbianism and the Lesbian Body in the 1990s. *Feminist Studies* , ss. 577-608.
- Dahlstrøm, H. K., Nesheim, N. S., & Nyjordet, B. M. (2017, Nr-4 DOI: 10.18261/ISSN.0508-9535-2017-04-04). Barn og eldre marginaliseres som kilder i mediene: Kildebruk i norske nyhetsmedier 2015. *Norsk medietidsskrift*, ss. 1-22.
- Eggebø, H., Stubberud, E., & Karlstrøm, H. (2018). *Levekår blant skeive med innvandrerbakgrunn i Norge*. Bodø: Nordlandsforskning.
- Eggebø, H., Stubberud, E., & Karlstrøm, H. (2018). *Levekår blant skeive med innvandrerbakgrunn i Norge*. Bodø: Nordlandsforskning.
- Eide, E. (2007). Alle som daglig blir borte: Medier og marginalisering. I E. Eide, & A. H. Simonsen, *Å se verden fra et annet sted: medier, norskhet og fremmedhet* (ss. 141-167). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

- Eide, E. (2012). Backlash i mediene? Journalistikk og kjønn. I K. S. Orgelet, *Norske medier - journalistikk, politikk og kultur* (ss. 134-158). Kristiansand: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.
- Eide, E. (2014, 3. mars <https://doi.org/10.18261/ISSN0805-9535-2014-03-03>). Bekjennelser og kompromisser Homofile/lesbiske/skeive medieerfaringer. *Universitetsforlaget*, ss. 209-225.
- Eide, E. (2014). Tapte muligheter: Pressedekning av funksjonshemmede i et tjuårs perspektiv. I E. Eide, J. Grue, & T. Vold, *Ut av medieskyggen: Representasjon av funksjonshemmede i media* (ss. 39-54). Trondheim: Fagbokforlaget.
- Eide, E., & Alghasi, S. (2020). En verden i forandring. I S. Alghasi, E. Eide, & A. H. Simonsen, *Hvem er "vi" nå? Medier og minoriteter i Norge* (ss. 33-47). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Eide, E., & Simonsen, A. H. (2007). *Å se verden fra et annet sted: medier, norskhet og fremmedhet*. Cappelen: Oslo.
- Eide, E., & Simonsen, A. H. (2010). *Mistenkelige utlendinger: minoriteter i norsk presse gjennom hundre år*. Oslo: Høyskoleforlaget .
- Eide, E., Grue, J., & Vold, T. (2014). *Ut av medieskyggen: Representasjon av funksjonshemmede*. Trondheim: Fagbokforlaget.
- Eide, M. (1995). *Blod, svette og gledestårer*. Oslo: Chr. Schibsteds Forlag AS.
- Eidhamar, L. G. (2017, Februar 1). Spenningsfylte endringer: Holdninger til kjønnsroller og homofili hos kristne og muslimer i Norge. *Kirke og Kultur*, ss. 6-22. Hentet fra Spenningsfylte endringer: Holdninger til kjønnsroller og homofili hos kristne og muslimer i Norge: DOI: 10.18261/issn.1504-3002-2017-01-02
- Elgvin, O., Bue, K., & Grønningsæter, A. B. (2014:49). *Åpne rom, lukkede rom: LHBT i etniske minoritetsgrupper 2014*. Fafo-rapport.
- Eriksen, T. H. (2006). Innledning: i de enøydes land. I T. H. Eriksen, & J.-K. Breivik, *normalitet* (ss. 9-24). Oslo: Universitetsforlaget.
- Figenschou, T. U., & Beyer, A. (2014). Elitene, minoritetene og mediene. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, ss. 23-51.
- Fonn, B. K., & Gjesvik, A. (2017). Power Profiles. I B. K. Fonn, H. Hornmoen, N. Hyde-Clarke, & Y. B. Hågvar, *Putting a Face on It: Individual Exposure and Subjectivity in Journalism* (ss. 75-96). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Fonn, B. K., Orgeret, K. S., & Simonsen, A. H. (2012). Marginalisering og normalisering i norske kvinneblader. I K. S. Orgeret, *Norske medier: journalistikk, politikk og kultur* (ss. 297-330). Oslo: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.
- Gjesvik, A. (2015). Fra ansiktsløs skurk til synlig helt: Pressens framstilling av homofile fra 1950-tallet til 1980-tallet. I H. Hornmoen, T. Roksvold, & J. Alnæs, *Individet i journalistikken* (ss. 127-145). Oslo: Cappelen Damm Akademisk .
- Gjesvik, A. (2018). Import av svenske skurker Svenske avisers betydning for fremstillingen av homoseksuelle i norske aviser 1950-1952. *Mediehistorisk Tidsskrift nr. 1 (29)*, ss. 93-110.
- Gjesvik, A. (2020). Defining a Fucking Homo: Contesting Discourses of Homosexuality Following a Norwegian TV Series. *Media Health. The Personal in Public Stories*, ss. Kappittel 5. s. 99-120.
- Goffman, E. (1959). *The Presentation of Self in Everyday Lives*. Edinburgh: Anchor.
- Gomillion, S. C., & Giuliano, T. A. (2011, 25 Februar DOI: 10.1080/00918369.2011.546729). The Influence of Media Role Models on Gay, Lesbian, and Bisexual Identity. *Journal of Homosexuality* 58:3, ss. 330-354.
- Grønningsæter, A. B., Kristiansen, H. W., & Lescher-Nuland, B. (2013). *Holdninger, levekår og livsløp - forskning om lesbiske, homofile og bifile*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Gripsrud, J. (1999). *Mediekultur, mediesamfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gripsrud, J. (1999). *Mediekultur, mediesamfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gross, L. (2001). *Up from Invisibility: Lesbians, Gay Men, and the Media in America*. New York: Columbia University Press.
- Grude, J. (2014). Uvanlige kroppar i funksjonshemmede samfunn: bakgrunn og teoretiske premisser. I E. Eide, J. Grue, & T. Vold, *Ut av medieskyggen: Representasjon av funksjonshemmede i media* (ss. 26-38). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications.
- Hansen, A., & Machin, D. (2019). *Media and Communication Research Methods*. London: Red Globe Press.
- Hansen, I. (2020). *Hatkriminalitet: Anmeldt hatkriminalitet 2019*. <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter/oslo/rapporter/anmeldt-hatkriminalitet-oslo/Anmeldt-hatkriminalitet-i-Oslo-2019>.
- Hågvar, Y. B. (2015). Den lille mann: Casefortellinger på papir og nett. I H. R. Hornmoen, *Individet i journalistikken* (ss. 254-272). Oslo: Cappelen Damm AS.
- Hellevik, O., & Hellevik, T. (2017, Januar 3). Utviklingen i synet på innvandrere og innvandring i Norge. *TIDSSKRIFT FOR SAMFUNNSFORSKNING*, ss. 250-283.
- Hognestad, L. I., & Lamark, H. (2017, Mars 2). Flyktingene kommer! Lokale mediers dekning av flyktingkrisen. *NORSK MEDIETIDSSKRIFT*, ss. 1-19.
- Hornmoen, H., Roksvold, T., & Alnæs, J. (2015). *Individet i journalistikken*. Oslo: Cappelen Damm.
- Hurd, L., Mahal, R., Ng, S., & Kanagasingam, D. (2020, 11 September <https://doi.org/10.1016/j.jaging.2020.100877>). From invisible to extraordinary: Representations of older LGBTQ persons in Canadian print and online news media. *Journal of Aging Studies* 55, ss. 1-9.
- Ilga World. (2020, Desember 15). *ilga.org*. Hentet fra Ilga World Updates State-Sponsored Homophobia Report: "There's Progress in Times of Uncertainty": <https://ilga.org/ilga-world-releases-state-sponsored-homophobia-december-2020-update>
- Johannessen, L. E., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Luther, C. A., Lepre, C. R., & Clark, N. (2012). *Diversity in the U.S Mass Media*. Malden: Blackwell Publishing.
- McInroy, L. B., & Craig, S. L. (2016, 05 19). Perspectives of LGBTQ emerging adults on the depiction and impact of LGBTQ media representation. *Journal of Youth Studies*, ss. 32-46.
- Mediebedriftene. (2021). *Medietall*. Hentet fra Gjennomsnittlig daglig dekning for nettsteder for digitalt total: <https://medietall.no/?liste=persontall&r=PERSONTALL>
- Mediebedriftene. (2021, August 25). *VG er årets mediehus – Altså er årets magasin*. Hentet fra Mediebedriftene: <https://www.mediebedriftene.no/artikler/2021/vg-er-arets-mediehus--altsa-er-arets-magasin/>
- Midtbøen, A. H., & Lidén, H. (2015). *Diskriminering av samer, nasjonale minoriteter og innvandrere i Norge: En kunnskapsgjennomgang*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Mohr, J. J., & Kendra, M. S. (2011, DOI: 10.1037/a0022858). Revision and Extension of a Multidimensional Measure of Sexual Minority Identity: The Lesbian, Gay, and Bisexual Identity Scale. *Journal of Counseling Psychology*, ss. 234-245.
- Morlandstø, L., & Sandvin, J. T. (2014). Større synlighet - for noen. I R. a. medier, *Ut av medieskyggen: Representasjon av funksjonshemmede i media* (ss. 107-122). Eide, Elisabeth; Grue, Jan; Vold, Tonje: Fagbokforlaget.

- Narvesen, R. R. (2013). Å navigere som lesbisk, homofil og bifil med muslims bakgrunn i det heteronormative farvannet. I A. B. Grønningsæter, H. W. Kristiansen, & B. R. Lescher-Nuland, *Holdninger, levekår og livsløp - forskning om lesbiske, homofile og bifile* (ss. 57-73). Oslo: Universitetsforlaget.
- Nilstun, C. (2021, Januar 11). *Majoritet*. Hentet fra Store norske leksikon: <https://snl.no/majoritet>
- NOU. (2017). *Det norske mediemangfoldet*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). *Analyzing Media Messages: using quantitative content analysis in research*. New York: Routledge.
- Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold: Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Roksvold, T. (2015). Individet i fortelling: Om individ og fortelling i ulike medier over tid. I H. Hornmoen, T. Roksvold, & J. Alnæs, *Individet i journalistikken* (ss. 33-51). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Ross, T. (2019). Media and Stereotypes. *The Palgrave Handbook of Ethnicity*, ss. 1-19.
- Schwebs, T., Ytre-Arne, B., & Østbye, H. (2020). *Media i samfunnet*. Oslo: Samlaget.
- Siapera, E. (2010). *Cultural Diversity and Global Media: The Mediation of Difference*. United Kingdom: Wiley-Blackwell.
- Simonsen, A. h. (2007). Grensepasseringer – somaliere på inn- og utsiden av "det norske". I E. Eide, & A. H. Simonsen, *Mistenkelige utlendinger: Minoriteter i norsk presse gjennom hundre år* (ss. 147-166). Oslo: Høyskoleforlaget.
- Solvang, P. (2006). Problematisering, utdefinering eller omfavnelse? Om normaliteten. I T. H. Eriksen, & J.-K. Breivik, *Normalitet* (ss. 167-186). Oslo: Universitetsforlaget.
- Streitmatter, R. (2009). *From "Perverts" to "Fab Five" The Media's Changing Depiction of Gay Men and Lesbians*. New York: Routledge.
- Tønnessen, M. (2021, Mai 19). *Store norske leksikon*. Hentet fra Innvandring: <https://snl.no/innvandring>
- Torget, G. (2018, 16 November <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1781-2018-04-04>). Usynlige lesbiske og kontroversielle homofile: Representasjon av lesbiske og homofile karakterer i dataspill. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, ss. 250-267.
- Valcke, P., Sükösd, M., & Picard, R. G. (2015). *Media Pluralism and Diversity: Concepts, Risks and Global Trends*. Hampshire: Palmgrave Global Media Policy and Business Series.

Vedlegg 1:

Kodebok

Variabel 1: Artikkelnummer

– 1 til 400

Variabel 2: lengde – om saken er lang eller kort

1. kort (under 700 ord)
2. lang (over 700 ord)

Variabel 3: Antall kilder – Hvor mange kilder er det i artikkelen?

1. En kilde
2. To kilder
3. Tre eller flere
4. Ingen

Variabel 4: Nyhetstype – består artiklene av meningsstoff eller nyhetsstoff?

1. Meningsstoff (kommentarartikler, lederartikler, meninger, debattinnlegg og kronikker)
2. Nyhetsstoff (nyhetsartikler, reportasjeartikler, intervjuer og notiser)

Variabel 5: Yrkesrolle – Hvilken yrkesrolle har hovedkilden?

1. Politiker
2. Privat virksomhet (direktør/bedriftsleder/daglig leder/private organisasjoner osv.)
3. Ekspert/forsker
4. Offentlig virksomhet (frivillige organisasjoner/ansatte i offentlig sektor osv.)
5. Politi og rettsvesen (inkludert andre nødetater)
6. Kulturutøver/kunstner/artist
7. Sportsutøvere/trenere (inkl. Leder/administrator)
8. Grasrot
9. Elev/student
10. Leder tros- eller livssynssamfunn
11. Andre

Variabel 6: Hovedtema – hva er hovedtema i artikkelen:

1. Sosiale forhold
2. Politikk
3. Kultur og underholdning
4. Religion og livssyn
5. Utdanning
6. Medisin og helse
7. Kriminalitet og rettsvesen
8. Krig og konflikt

Variabel 7: Seksuell orientering – Er hovedkilden homofil/lesbisk?

1. Ja – hvis det blir oppgitt at hovedkilden er homofil
2. Nei – det er klart at hovedkilden ikke er homofil
3. Uklart – det oppgis ikke om kilden er homofil og er ikke mulig å plassere

Variabel 8: Kjønnfordeling – hvilket kjønn hvis homofil kilde?

1. Kvinne
2. Mann
3. Mann og kvinne – dersom det både er en mann og en kvinnelig kilde i saken
4. Ikke mulig å definere

Variabel 9: Alder – Aldersgruppe hvis homofil kilde. dersom det blir redegjort for eller er svært tydelig hvilken aldersgruppe kilden har plasseres kilden innenfor:

1. Barn (0-12 år)
2. Ungdom (ca 13-19)
3. Voksen (ca 20-64)
4. Eldre (over ca 65 år)
5. Uklart

Variabel 10: Etnisk minoritet kilde – Har den homofile kilden etnisk minoritetsbakgrunn? – ut fra navn, hudfarge, det som blir redegjort for i artikkelen

1. Ja
2. Nei

Variabel 11: Etnisk minoritet tema – Er en homofil etnisk minoritet omtalt i artikkelen, men ikke en kilde? – får kilden komme til orde i saken eller taler andre på vegne av kilden? Er etniske minoriteter kun et tema i saken?

1. Ja, kilde
2. Nei, omtalt

Variabel 12: Konfliktorientert – Er saken konfliktorientert? Reflekterer artikkelen konflikt?

1. Ja – dersom saken har fokus på konflikt mellom to eller flere parter/uenighet/diskusjon eller andre saker som innebærer misnøye mot en person/organisasjon/myndigheter.
2. Nei – saken har ikke søkelys på uenighet/konflikt/misnøye

Variabel 13: Fokus for saken

1. Personorientert – de sakene som har fokus på enkeltpersonen i artikkelen, kilden sine følelser, perspektiver og opplevelser.
2. Saksorientert – de sakene som kun har fokus på saken. Det blir blant annet ikke lagt vekt på kildens perspektiver eller opplevelser i saken.

Variabel 14: Kilde/omtales: Dersom det er en homofil kilde, er hen kilde eller omtalt i saken?

1. Kilde
2. Omtalt

Variabel 15: Roller – Hvilken rolle opptrer den homofile kilden i?

1. Offerrolle – kilden er et offer i en situasjon
2. Stå frem-rolle – kilden står frem og forteller om sin seksuelle orientering
3. Politisk forkjemper-rolle – kilden kjemper for homofile sine rettigheter i saken
4. Homonormativ rolle – kilden ønsker å tilpasse seg den heterofile majoriteten i saken
5. Skurkerolle – kilden anses som en lovbryter/en som har gjort noe ugreit eller ulovlig
6. Helterolle – kilden blir hyllet, ofte knyttet til sin seksuelle orientering
7. Nøytral – det oppgis at kilden er homofil, men kilden opptrer ikke i noen rolle.
Seksuell orientering er ikke et fokus i saken, fokuset ligger ikke på kilden.
8. Ingen homofil kilde – de sakene hvor det ikke er en homofil kilde i saken